

31 dekabr 2018-cı il tarixinə

ASC Xalq Bank və onun törəmə müəssisələrinin

*Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları
və Müstəqil auditor rəyi*

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

Mündəricat

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları

Rəhbərliyin məsuliyyəti haqqında hesabat.....	1
Müstəqil auditorun rəyi	2
Konsolidə edilmiş mənfəət və ya zərər haqqında hesabat	5
Konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat	6
Kapitalda dəyişikliklər haqqında konsolidə edilmiş hesabat	7
Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında konsolidə edilmiş hesabat.....	8

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər

1. Ümumi məlumat	10
2. Təqdimatın əsasları	11
3. Əsas mühaəbat uçotu siyasotları	11
4. Yeni və ya yenidən baxılmış standartlar və şəhərlərin qəbul olunması	20
5. Xalis faiz gəliri	24
6. Kredit zərəri xərci və digər dəyərsizləşmə və ehtiyatlar	24
7. Haqq və komissiya gəliri və xərcləri	25
8. Xarici valyuta əməliyyatları üzrə xalis gəlir	26
9. Qiymətli metal əməliyyatları üzrə xalis (zərər) / gəlir	26
10. İşçilər üzrə xərclər, ümumi və inzibati xərclər	26
11. Mənfəət vergisi	27
12. Hər səhm üzrə gəlir	28
13. Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	28
14. Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	29
15. Müştərilərə verilmiş kreditlər	30
16. Forfeyting	33
17. İnvestisiya qiymətli kağızları	33
18. Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər	35
19. İnvestisiya əmlakı	36
20. Digər aktivlər	36
21. Banklara və hökumət təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlər	37
22. Müşteri hesabları	37
23. Digər öhdəliklər	38
24. Səhmdar kapitalı	39
25. Təəhhüdələr və potensial öhdəliklər	39
26. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	41
27. Maliyyə alətlərinin ədaletli dəyəri	43
28. Tənzimləyici məsələlər	45
29. Kapitalın idarə olunması	45
30. Riskin idarə olunması siyasetləri	46
31. Hesabat tarixindən sonra baş vermiş hadisələr	61

31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə Konsolidə edilmiş Maliyyə Hesabatlarının hazırlanması və təsdiq edilməsi üzrə Rəhbərliyin məsuliyyəti haqqında hesabat

Müstəqil auditorların rəyinin 2-4 cü səhifələrdə təqdim olunan və müstəqil auditorların məsuliyyəti ilə əlaqəli şəkildə oxunması tələb olunan bu hesabat Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin (bundan sonra "Qrup") konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları ilə bağlı rəhbərliyin məsuliyyətlərini müvafiq olaraq müstəqil auditorların məsuliyyətlərindən fərqləndirmək məqsədilə hazırlanmışdır.

Rəhbərlik Qrupun 31 dekabr 2018-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə bitən il üzrə əməliyyatlarının nəticələrini, pul vəsaitlərinin hərəkətini və kapitalda baş verən dəyişiklikləri düzgün eks etdirən, habelə Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına ("BMHS") uyğun olan konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanması ilə əlaqədar olaraq rəhbərlik aşağıdakılara görə məsuliyyət daşıyır:

- Müvafiq mühasibat uçotu prinsiplərinin seçilməsinə və onların ardıcıl surətdə tətbiqinə;
- Məntiqli və məqsədəməvafiq qərarların vərilməsinə və qiymətləndirmələrin aparılmasına;
- Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında açıqlanmış və izah edilmiş hər hansı mühüm kənarlaşmaların BMHS-İN tələblərinə uyğunluğuna, və
- Qrupun proqnozlaşdırıla bilən dövr ərzində öz fəaliyyətini davam edəcəyini güman etmək mümkün olmayana qədər konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının fasılısızlıq prinsipi əsasında hazırlanmasına.

Rəhbərlik həmçinin aşağıdakılara görə məsuliyyət daşıyır:

- Qrup daxilində səmərəli və sağlam daxili nəzarət sisteminin qurulmasına, tətbiqinə və saxlanılmasına;
- Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının BMHS tələblərinə uyğunluğunu təmin etmək məqsədilə Qrupun maliyyə vəziyyəti barədə hər zaman kifayət qədər dəqiq məlumat verən mühasibat qeydlərinin müvafiq qaydada aparılmasına;
- Normativ mühasibat qeydlərinin Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq aparılmasına;
- Qrupun aktivlərinin mühafizəsini təmin edə biləcək məqsədəməvafiq tədbirlərin görülməsinə; və
- Saxtakarlıq hallarının və digər pozuntuların müəyyən edilməsinə və qarşısının alınmasına.

31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları 25 aprel 2019-cu il tarixində buraxılmaq üçün Rəhbərlik tərəfindən təsdiq olunmuşdur.

25 aprel 2019-cu il tarixində buraxılmaq üçün təsdiq olunmuş və imzalanmışdır.

İdarə heyətinin sədri
Cənab Elxan Ağayev

Baş mühasib
Xanım Tamilla Əsədova

Müstəqil auditorun hesabatı

"Xalq Bank" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Səhmdarlarına və İdare Heyətinə

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditinə dair hesabat

Röy

Biz Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin və onun törəmə müəssisələrinin (Qrup) 31 dekabr 2018-ci il tarixinə konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatından, konsolidə edilmiş mənfaət və ya zərər haqqında hesabatından, konsolidə edilmiş kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabatından və göstərilən tarixdə başa çatan il üzrə konsolidə edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatından, habelə üçöt siyasetinin əhəmiyyətli prinsiplərinin qısa təsviri də daxil olmaqla, konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına edilən qeydlərdən ibarət maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq.

Hesab edirik ki, konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları 31 dekabr 2018-ci il tarixinə Qrupun maliyyə vəziyyətini, habelə maliyyə nticələrini və göstərilən tarixdə başa çatan il üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlərdə ədalətli əks etdirir.

Röy üçün əsaslar

Biz auditı Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın "Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditinə dair auditorun məsuliyyəti" bölməsində təsvir edilir.

Biz hesab edirik ki, eldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmak üçün yeterli və münasibdir.

Biz Azerbaycan Respublikasındaki maliyyə hesabatlarının auditinə aid olan etik normalar ilə Mühasiblərin Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının "Etika məcəlləsinin" (IESBA məcəlləsi) tələblərinə uyğun olaraq Qrupdan asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi bu və IESBA məcəlləsinin tələblərinə uyğun yerinə yetirmişik.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və Audit Komitəsinin məsuliyyəti

Rəhbərlik konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının IFRS (Beynəlxalq maliyyə hesabatları standartlarına) uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, dələduzluq və ya səhvler neticəsində əhəmiyyətli təhrif olmadığı konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nezərat sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik Qrupun ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyetində olmadığı yaxud bunu etməkden başqa münasib alternativ olmadığı halda, rəhbərlik Qrupun fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilmesinə, müvafiq hallarda fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

Audit Komitəsi Qrupun maliyyə hesabatlarının verilmə prosesinə nezaretə görə məsuliyyət daşıyır.

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, dələduzluq və ya səhvler nəticəsində, əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi eminlik eldə etmək və rəyimiz daxil olan auditor hesabatını dərc etməkdir. Kafi eminlik əminliyin yüksək seviyyəsidir, lakin o zəmanet vermir ki, əhəmiyyətli təhrif mövcud olduqda, BAS-lara uyğun olaraq aparılmış audit onu həmişə aşkarlayır. Təhriflər dələduzluq və ya səhvler nəticəsində yarana bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin belə edilmiş maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda, əhəmiyyətli hesab edilir.

BAS-ların tətəblərinə uyğunu olaraq aparılan auditin bir hissəsi kimi biz audit aparılan zamanın peşəkar inühiaklılıq tətbiq edirik və peşəkar skeptitsizm nümayiş etdiririk. Biz həmçinin:

- Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında dələduzluq və ya səhvler nəticəsində əhəmiyyətli təhriflər risklərini müəyyən edib qiymətləndiririk, bu risklərə cavab veren audit prosedurlarını layihələndirir həyata keçiririk və rəyimizi esaslandırmaq üçün yeterli və münasib audit sübutlarını eldə edirik. Dələduzluq nəticəsində əhəmiyyətli təhrifi aşkarlamamaq riski səhvler nəticəsindəkindən daha yüksəkdir, çünki dələduzluq sözleşmə, saxtakarlıq, qərezli hərəketsizlik, həqiqətə uyğun olmayan məlumatlardan və ya daxili nəzarətin kobudcasına pozulmasından ibarət ola bilər.
- Qrupun daxili nəzarətin seməreliliyinə dair rəy bildirmək məqsədi üçün olmamaq şərtiə, bu şəraitlərdə uyğun olan audit prosedurlarını layihələndirmək üçün auditə aid daxili nəzarəti başa düşürük
- İstifadə edilmiş uçot siyasetinin uygunluğunu və rəhbərlik tərefindən həyata keçirilən uçot qiymətləndirmələrinin və əlaqəli məlumatların açıqlanmasının məntiqliliyini qiymətləndiririk.
- Mühəsibat uçotunun fasılısızlık prinsipinin rəhbərlik tərefindən istifadə ediməsinin uygunluğuna və eldə edilən audit sübutlarının əsasında Qrupun fəaliyyətini fasılısız davam etmek imkanını ciddi şübhə altına qoya bilən hadisərlər və ya şəraitlərlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmadığına dair nəticə çıxarıraq. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu haqqında nəticə çıxardığımız halda, auditor hesabatımızda konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarındakı əlaqəli məlumatların açıqlanmasına diqqət yetirməliyik və ya belə məlumatların açıqlanması kifayət olmadığı halda, rəyimizə dəyişiklik etməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatımızın tarixinədək eldə edilən audit sübutlarına əsaslanmalıdır. Lakin sonrakı hadisələr və ya şəraitlər Qrupun fasılısız fəaliyyətinin dayandırılmasına səbəb ola bilər.
- Məlumatların açıqlanması da daxil olmaqla, konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, habelə əsas əməliyyatların və hadisələrin konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında ədalətli təqdim edilib-edilmədiyini qiymətləndiririk.
- Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına dair rəy bildirmek üçün Qrupdakı müəssisələrin və ya fəaliyyət növlərinə dair yeterince müvafiq audit sübutlarını eldə edirik. Biz qrup auditinin idarə olunmasına, nəzaret edilməsinə və aparılmasına görə məsuliyyət daşıyıraq. Audit rəyimizə görə məsuliyyət yalnız özümüzün üzərində qalır.

Biz Audit Komitəsinə digər məsələlərlə yanaşı auditin planlaşdırılmış həcmi və müddətləri, habelə əhəmiyyətli audit sübutları, o cümlədən audit apardığımız zaman daxili nəzarətdə aşkar etdiyimiz əhəmiyyətli çatışmazlıqlar haqqında məlumat veririk.

Bu müstəqil auditor hesabatı ilə nəticələnən audit tapşırığı üzrə tərefdaş Samir Əsədullayev.

Samir Əsədullayev
Lisenziyalı auditor (Lisenziya nö. 072786)
Baltic Caspian Audit MMC

25 aprel 2019-cu il
Bakı, Azərbaycan Respublikası

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş mənfəət və ya zərər haqqında hesabat
(Azərbaycan manatı ilə)**

	Qeydlər	31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il	31 dekabr 2017-ci il tarixinə bitən il
Faiz gəliri	5	109,399,694	100,130,599
Faiz xərci	5	(23,158,018)	(25,552,727)
Xalis faiz gəliri		86,241,676	74,577,872
Faiz hesablanmış aktivlər üzrə kredit zərərləri ehtiyat	6	(24,893,112)	(25,681,851)
Dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyatdan sonra xalis faiz gəliri		61,348,564	48,896,021
Xalis haqq və komissiya gəliri	7	4,377,772	5,678,187
Xarici valyua əməliyyatları üzrə xalis gəlir	8	1,888,606	3,173,637
Qiymətli metal əməliyyatları üzrə xalis (zərər) / gəlir	9	(211,205)	1,219,629
İnvestisiya əmlakının yenidən qiymətləndirilməsindən yaranan gəlir	19	201,940	41,806
Faiz hesablanmış aktivlər üzrə dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyatın bərpası / (ehtiyat)	20	3,039,742	(6,613,841)
Digər gəlirlər		954,049	1,104,813
Qeyri-faiz gəlirləri		10,250,904	4,604,231
İşçilər üzrə xərclər	10	(21,330,532)	(15,434,956)
Ümumi və inzibati xərclər	10	(13,863,957)	(12,115,114)
Köhnəlmə və amortizasiya	18	(4,878,483)	(4,854,423)
Zəmanətlər və digər öhdəliklər üzrə dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyatın bərpası / (ehtiyat)	5	53,171	(105,036)
Qeyri-faiz xərcləri		(40,019,801)	(32,509,529)
Mənfəət vergisi xərcindən əvvəl mənfəət		31,579,667	20,990,723
Mənfəət vergisi xərci	11	(6,353,987)	(4,048,565)
İl üzrə xalis mənfəət		25,225,680	16,942,158
Mənfəət aiddir:			
- Bankın səhmdarları		25,221,584	16,940,080
- Nəzarətdən kənar payalar		4,096	2,078
		25,225,680	16,942,158
HƏR SƏHM ÜZRƏ GƏLİR			
Əsas və azaldılmış (AZN)	12	6.948	4.666

Buraxılmaq üçün 25 aprel 2019-cu il tarixində idarə Heyəti tərəfindən təsdiq olunmuş və imzalanmışdır.

İdarə heyətinin sədri
Cənab Elxan Ağayev

Baş mühasib
Xanım Tamilla Əsədova

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat
(Azerbaijan manatı ilə)**

	Qeydlər	31 dekabr 2018	31 dekabr 2017
Aktivlər			
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	13	278,209,512	107,085,013
Qiymətli metallar		14,989,411	15,305,466
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	14	66,439,965	62,232,884
Müşterilərə verilmiş kreditlər	15	1,332,211,034	1,263,204,930
Forfeyting	16	-	4,498,167
İnvestisiya qiymətli kağızları	17	165,521,670	236,824,246
Əmlak və avadanlıq	18	66,571,711	68,214,636
İnvestisiya əmlakı	19	7,027,246	6,825,306
Qeyri-maddi aktivlər	18	1,511,655	1,551,970
Digər aktivlər	20	59,266,324	27,022,390
Cəmi aktivlər		1,991,748,528	1,792,765,008
Öhdəliklər			
Banklara və hökumət təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlər	21	376,157,633	356,642,796
Müşteri hesabları	22	1,335,034,786	1,183,456,480
Digər əməliyyatlar üzrə dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyat	25	61,703	203,376
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi		4,159,131	2,439,634
Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəliyi	11	2,387,920	1,457,705
Digər öhdəliklər	23	7,087,571	7,564,346
Cəmi öhdəliklər		1,724,888,744	1,551,764,337
Kapital			
Səhmdar kapitalı	24	225,078,600	225,078,600
Bölüşdürülməmiş mənfəət		41,671,137	15,813,360
Nəzarətdən kənar kapital		110,047	108,711
Cəmi kapital		266,859,784	241,000,671
Cəmi öhdəliklər və kapital		1,991,748,528	1,792,765,008

Buraxılmaq üçün 25 aprel 2019-cu il tarixində idarə Heyəti tərəfindən təsdiq olunmuş və imzalanmışdır.

İdarə Heyətinin sədri
Cənab Elxan Ağayev

Baş mühasib
Xanım Tamilla Əsədova

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə kapitalda dəyişikliklər haqqında konsolidə edilmiş hesabat
(Azərbaycan manatı ilə)**

	Səhmdar kapitalı	Bölüşdürülmə -miş mənfəət	Nəzarətdən kənar kapital	Cəmi kapital
31 dekabr 2016	211,646,490	12,305,390	117,911	224,069,791
Bölüşdürülməmiş mənfəətin kapitallaşdırılması	13,432,110	(13,432,110)	-	-
İl üzrə cəmi mənfəət Törəmə müəssisədəki mülkiyyət payında dəyişiklik	-	16,940,080	2,078	16,942,158
			(11,278)	(11,278)
31 dekabr 2017	225,078,600	15,813,360	108,711	241,000,671
9 aylı MHBS-nin qəbul edilməsinin təsiri (Qeyd 4)	-	6,626,188	-	6,626,188
9 sayılı MHBS əsasında yenidən hesablanmış ilkin qalıq	225,078,600	22,439,548	108,711	247,626,859
Bankın səhmdarlarına dividendlər	-	(5,989,995)	-	(5,989,995)
İl üzrə cəmi mənfəət Törəmə müəssisədəki mülkiyyət payında dəyişiklik	-	25,221,584	4,096	25,225,680
			(2,760)	(2,760)
31 dekabr 2018	225,078,600	41,671,137	110,047	266,859,784

Buraxılmaq üçün 25 aprel 2019-cu il tarixində İdarə Heyəti tərəfindən təsdiq olunmuş və imzalanmışdır.

İdarə heyətinin sədri
Cənab Elxan Ağayev

Baş mühasib
Xanım Tamilla Əsədova

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında konsolidə edilmiş hesabat
(Azerbaijan manatı ilə)**

	Qeydlər	31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il	31 dekabr 2017-ci il tarixinə bitən il
ƏMƏLİYYAT FƏALİYYƏTİNDƏN YARANAN NAĞD PUL VƏSAITLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ:			
Mənfəət vergisindən əvvəl mənfəət		31,579,667	20,990,723
Düzelishlər:			
Faiz hesablanan aktivlər üzrə dəyərsizləşmə zərərləri			
Üçün ehtiyat	6	24,893,112	25,681,851
Zəmanətlər və digər öhdəliklər üzrə (ehtiyatın bərpası) / ehtiyat		(74,534)	105,036
Faiz hesablanmayan aktivlər üzrə dəyərsizləşmə zərərləri üçün (ehtiyatın bərpası) / ehtiyat		(3,039,742)	6,613,841
Xarici valyutanın mübadilə məzənnələrində dəyişikliklərdən yaranan xalis realizə olunmamış (gəlir) / zərər		297,371	1,133,068
Köhnəlmə və amortizasiya	18	4,878,483	4,854,423
İnvestisiya əmlakının yenidən qiymətləndirilməsi üzrə gəlir	19	(201,940)	(41,8(16))
Əmlak və avadanlığın silinməsindən gəlir		(40,170)	(102,243)
Faiz hesablamalarında dəyişiklik, xalis		(1,233,190)	3,525,321
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyətindən yaranan nağd pul vəsaiti hərəkətləri		57,059,057	62,760,214
Əməliyyat aktivlərində və öhdəliklərində dəyişikliklər			
Əməliyyat aktivlərində (artma) / azalma:			
Qiymətli metallar		316,055	(1,192,784)
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər		(3,869,207)	32,254,101
Müşterilərə verilmiş kreditlər		(84,513,085)	(75,973,298)
Forfeyting		4,589,966	8,712,644
Digər aktivlər		(29,202,870)	(9,567,480)
Əməliyyat öhdəliklərində artma / (azalma):			
Banklara və digər hökumət təşkilatlarına ödəniləcək vəsaitlər		19,489,573	73,415,776
Müşteri hesablari		151,566,731	53,169,642
Digər öhdəliklər		(476,775)	(4,660,817)
Vergidən əvvəl əməliyyat fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin mədaxili		114,959,445	138,917,998
Ödənilmiş mənfəət vergisi		(5,360,822)	(1,360,164)
Əməliyyat fəaliyyətindən yaranan xalis nağd pul vəsaitlərinin mədaxili		109,598,623	137,557,834
İNVESTİSİYA FƏALİYYƏTİNDƏN YARANAN PUL VƏSAITLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ:			
Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin alınması	18	(3,238,673)	(4,744,162)
Əmlak və avadanlığın satılmasından gəlir		83,600	155,750
İnvestisiya qiymətli kağızlarının satılması və geri alınması		70,971,075	(160,163,312)
Törəme müəssisenin alınması		(2,760)	(11,278)
İnvestisiya fəaliyyətlərdən yaranan xalis nağd pul vəsaitlərinin mədaxili / (məzarıcı)		67,813,242	(164,763,002)

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında konsolidə edilmiş hesabat
(davamı)
(Azerbaijan manatı ilə)

	Qeydlər	31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il	31 dekabr 2017-ci il tarixinə bitən il
MALİYYƏ FƏALİYYƏTİNDƏN YARANAN NAĞD PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ:			
Bankın səhmdarlarına ödənilmiş dividendlər		(5,989,995)	-
Maliyyə əməliyyatlarından yaranan xalis nağd pul vəsaitlərinin məxarici		(5,989,995)	-
Xarici valyutanın mübadilə məzənnəsinin pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri üzərində təsiri		(297,371)	(1,133,068)
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentlərində xalis artma / (azalma)		171,124,499	(28,338,236)
İllin əvvəlində pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri		107,085,013	135,423,249
İllin sonunda pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	13	278,209,512	107,085,013

31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə Qrup tərefindən nağd pulla ödənilmiş və əldə olunmuş faiz məbləği
müvafiq olaraq 23,121,179 AZN və 108,129,665 AZN təşkil etmişdir.

31 dekabr 2017-ci il tarixinə bitən il üzrə Qrup tərefindən nağd pulla ödənilmiş və əldə olunmuş faiz məbləği
müvafiq olaraq 26,443,386 AZN və 104,546,579 AZN təşkil etmişdir.

Buraxılmaq üçün 25 aprel 2019-cu il tarixində İdare Heyəti tərefindən təsdiq olunmuş və imzalanmışdır.

İdare heyətinin sədri
Cənab Elxan Ağayev

Baş mühasib
Xanım Tamilla Əsədova

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)**

1. Ümumi məlumat

Xalq Bank 24 dekabr 2004-cü ildə təsis haqqında müqaviləyə uyğun olaraq səhmdar cəmiyyət kimi yaradılmış və 27 dekabr 2004-cü il tarixdə Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı tərəfindən qeydiyyata alınmışdır. Bankın dövlət qeydiyyatından keçmiş ünvanı aşağıdakı kimidir: İnşaatçılar prospekti 22L, AZ1006, Bakı, Azərbaycan. Bankın fəaliyyəti Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası tərəfindən tenzimlənir və Bank 246 sayılı ümumi bank lisenziyası əsasında fəaliyyət göstərir. 31 dekabr 2018 və 2017-ci il tarixlərinə Bankın Azərbaycanda müvafiq olaraq 29 və 29 filialı olmuşdur. Bankın əsas biznes fəaliyyətinə kommersiya fəaliyyətləri, qiymətli kağızların, xarici valyutaların alqı-satqısı, kreditlərin və zəmanətlərin verilməsi daxildir.

31 dekabr 2018 və 2017-ci il tarixlərinə Bankın işçilərinin sayı müvafiq olaraq 628 və 572 nəfər olmuşdur.

Bank Bank qrupunun ("Qrup") ana şirkətidir və bu maliyyə hesabatlarında konsolidə edilmiş aşağıdakı müəssisələrdən ibarətdir:

Adı	Qeydiyyata alındığı ölkə	Bankın təsisçi payı / səyəvermə hüquqları		Fəaliyyət növü
		2018	2017	
Xalq Kapital MMC	Azərbaycan Respublikası	100 %	100 %	Qiymətli kağızlarla bazar əməliyyatları
Bakı Ayaqqabı -2 ASC	Azərbaycan Respublikası	98.35%	98.26%	Dormant

"Xalq Kapital" MMC 17 avqust 2007-ci il tarixdə Azərbaycan Respublikasında qeydiyyatdan keçmiş mehdud məsuliyyətli cəmiyyətdir. Şirkətin əsas fəaliyyəti qiymətli kağızlarla əməliyyatlar, broker və diler əməliyyatlarıdır.

"Bakı Ayaqqabı-2" ASC 1980-ci ilin dekabrında Azərbaycan Respublikasında qeydiyyatdan keçmiş səhmdar cəmiyyətdir. Şirkətin əsas fəaliyyəti ayaqqabı istehsalı olmuşdur. Şirkət 1999-cu ilin fəaliyyətini dayandırmışdır. Qrup Şirkətin kapitalında nəzarət paketini əldə edərək, əsas məqsədi onu investisiya əmlakı kimi istifadə etmək olmuşdur. Qrup rəhbərliyinin Şirkətlə bağlı planlarında qeyri-müəyyənlik mövcuddur.

31 dekabr 2018 və 2017-ci il tarixlərinə aşağıdakı səhmdarlar Bankın kapitalında buraxılmış paylara sahib olmuşlar:

	31 dekabr 2018	31 dekabr 2017
	Təsisçi payı, %	Təsisçi payı, %
Ideal Biznes Ko MMC	50.00	50.00
Yevro Standart MMC	33.85	33.85
AMAL Invest Qrup MMC	16.15	16.15
Cəmi	<u>100</u>	<u>100</u>

31 dekabr 2018 və 2017-ci il tarixlərinə Bankın yekun mülkiyyətçiləri Bank üzrə birgə nəzarəti həyata keçirən xanım Leyla Əliyeva və xanım Arzu Əliyevadır.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

2. Təqdimatın əsasları

Mühasibat uçotunun əsasları

Qrupun bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları Beynəlxalq Mühasibat Uçotu Standartları Şurası tərəfindən buraxılan Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına ("BMHS") və Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Şəhhi Komitəsi ("BMHŞK") tərəfindən buraxılan Şəhrlərə uyğun olaraq hazırlanmışdır. Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları hər hansı başqa qeydlər olmazsa Azərbaycan manatı ilə təqdim olunmuşdur. Bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları "İnvestisiya emlakı" haqqında 40 sayılı Beynəlxalq Mühasibat Uçotun Standartlarına ("BMUS") uyğun olaraq bəzi maliyyə alətlərinin ədalətli dəyerlə qiyamətləndirilməsi və investisiya emlakların yenidən qiymətləndirilən məbləğlərlə ölçülməsi istisna olmaqla, tarixi dəyer prinsipi əsasında hazırlanmışdır.

Qrup mühasibat uçotunu Azərbaycanın qanunvericiliyinə uyğun olaraq aparır. Bu konsolidə edilmiş maliyyə hesabatları Azərbaycan Respublikasının mühasibat üçulu haqqında qanunvericiliyi əsasında hazırlanmış və BMI IS ə uyğunlaşdırılmışdır. Bu düzəlişlər əsas əməliyyalların iqtisadi maliyyətini eks eldirən yenidən təsnifləşdirmələri, o cümlədən, bəzi aktivlərin və öhdəliklərin, gəlirlərin və xərclərin maliyyə hesabatı üzrə yenidən təsnifləşdirilməsini özündə cəmləşdirir.

3. Əsas mühasibat siyasetlərinin xülasəsi

Konsolidasiyanın əsasları

Konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına hər il 31 dekabr tarixinə hazırlanmış Bankın və Bank (onun törəmə müəssiseleri) tərəfindən tənzimlənən müəssiselerin maliyyə hesabatları daxildir. Nəzərat o zaman təmin edilmiş hesab olunur ki, Bank sərməyə qoyulan müəssisənin fəaliyyətləndən mənfəət əldə etmək məqsədile onun maliyyə və əməliyyat qaydalarını tənzimləmək iqtidarında olsun.

Aliş zamanı, aktivler və öhdəliklər və filialın şərti öhdəlikləri onların alış tarixinə olan ədalətli dəyerleri ilə ölçülür. Aliş dəyerinin alınmış xalis aktivlərin ədalətli dəyerlərindən artıq olduğu hər hansı məbləğ qudvil kimi tanınır. Aliş dəyerinin alınmış xalis aktivlərin (yəni alış üzrə güzəst) ədalətli dəyerlərindən az olduğu hər hansı kəsir məbləğ mənfəət və zərər haqqında konsolidə edilmiş hesabata alışın aparıldığı dövr üzrə kreditləşdirilir. Azlıqların payı tanınmış aktiv və öhdəliklərin ədalətli dəyerlərinin azlıqların payı hissəsində göstərilir. Daha sonra, azlıqların payından artıq olan hər hansı aidiyatı zərərlər ana müəssisənin payı üzrə bölüşdürülr. Ana müəssisənin kapital sahiblərinə aid olan səhmdar kapitalı və azlıq təşkil edən səhmdarların payına aid olan xalis gəlir müvafiq olaraq mənfəət və zərər haqqında konsolidə edilmiş hesabatda və konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda ayrıca göstərilir.

İl ərzində alqı-satçı əməliyyatları aparan filialların nəticələri mənfəət və zərər haqqında konsolidə edilmiş hesabata alış əməliyyatının aparıldığı tarixdən və ya satış əməliyyatının aparıldığı tarixdək olan dövr üzrə müvafiq qaydada daxil edilir. Zərurət olduqda, istifadə olunan mühasibat uçotu qaydalarının Qrupun istifadə etdiyi mühasibat qaydalarına uyğunlaşdırılması məqsədile filialların maliyyə hesabatlarına düzəlişlər edilir.

Qrup-daxili bütün mühüm əməliyyatlar, qalıqlar, gəlir və xərclər konsolidasiya zamanı silinir.

Azlıqların payının balans dəyəri ilə onun alınmasından əldə olunan məbləğ arasındakı fərq, əger varsa ana müəssisənin kapital sahiblərinə aid olan kapitalda tanınır.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

Ədalətli dəyərin ölçülməsi

Qrup maliyyə alətlərini mənfəət və ya zərərdə ədaletli dəyərlə (MZƏD) və digər ümumi gəlirdə ədalətli dəyərlə (DÜGƏD), qeyri-maliyyə aktivləri kimi təsnifləşdirilən investisiya əmlakını isə hər bir balans tarixində ədaletli dəyərdə ölçür.

Ədalətli dəyer ölçülmə tarixində bazar iştirakçıları arasında aparılan müntəzəm əməliyyatlar zamanı aktivin satılmışından alına bilən və ya öhdəliyin köçürülməsinə görə ödənilə bilən məbləğdir. Ədalətli dəyer ölçülərkən aktivin satılması və ya öhdəliyin köçürülməsi əməliyyatının aşağıdakı yerlərdə birində aparılması ehtimal edilir:

- Aktivin və ya öhdəliyin əsas bazar; və ya
- Əsas bazar olmayanda, aktivin və ya öhdəliyin ən əlverişli bazarı.

Qrupun əsas və ya ən əlverişli bazara çıxışı olmalıdır. Aktivin və ya öhdəliyin ədalətli dəyərlə bazar iştirakçıları əklil və ya öhdəlliylə qiymətləndirərkən istifadə etdilər fərziyyələri istifadə etməklə ölçülənlər və bu zamanın etibarlı olmalıdır ki, bazar iştirakçıları öz hərəkəllərində ən yaxşı iqtisadi mənafətlərini güdürlər. Qeyri-maliyyə aktivinin ədalətli dəyəri ölçülərkən bazar iştirakçısının aktivin maksimal və ən yaxşı şəkildə istifadə etməklə və ya həmin aktivin maksimal və ən yaxşı şəkildə istifadə edəcək digər bazar iştirakçısına satmaqla iqtisadi fayda əldə etmək qabiliyyəti nəzərə alınır.

Qrup mövcud şəraitdə münasib olan və ədalətli dəyəri ölçmək üçün kifayət qədər məlumatları olan, müvafiq bazar məlumatlarını maksimal istifadə edən və müşahidə edilməyən məlumatların istifadəsini minimuma endirən qiymətləndirmə üsullarını istifadə edir.

Konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarında ədalətli dəyəri ölçülən və ya təqdim edilən bütün aktivlər və öhdəliklər ədalətli dəyərin ölçüməsi üçün ümumiyyətlə əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli giriş məlumatları əsasında ədalətli dəyer iyerarxiyasının daxilində aşağıda təsvir olunan kateqoriyalara bölünür:

- Səviyyə 1 – oxşar aktivlər və ya öhdəliklər üçün feal bazarlarda bazar qiymətləri (təshih edilməmiş) mövcud olanlar;
- Səviyyə 2 – ədalətli dəyərin ölçüməsi üçün əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli giriş məlumatları birbaşa və ya dolayısı ilə müşahidə edilen qiymətləndirmə üsulları;
- Səviyyə 3 – ədalətli dəyərin ölçüməsi üçün əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli giriş məlumatları müşahidə edilməyən qiymətləndirmə üsulları.

Maliyyə hesabatlarında dövri şəkildə tanınan aktivlər və öhdəliklər üçün Qrup hər hesabat dövrünün sonunda kateqoriyalara bölməni yenidən qiymətləndirərək iyerarxiyanın daxilində Səviyyələr arasında köçürmələrin baş verib-vermədiyini müəyyən edir (ədalətli dəyərin ölçüməsi üçün ümumiyyətlə əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli giriş məlumatları əsasında).

Maliyyə aktivləri və öhdəlikləri

İlkin tanınma

Tanınma tarixi

Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin müntəzəm şəkildə alınması və satılması sövdələşmə tarixindən, yəni maliyyə aktivi və ya öhdəliyinin satın alınması üçün Qrupun öz üzərinə öhdəlik götürdüyü andan başlayır. Müntəzəm satınalmalar və ya satışlar maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin alış və satışıdır ki, bu da bazarda tənzimləmə və ya konvensiya ilə müəyyənmiş zaman ərzində maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin çatdırılmasını tələb edir.

İlkin ölçmə

Maliyyə alətlərinin ilkin tanınmada təsnifatı onların müqavilə şərtlərindən və maliyyə alətlərini idarə etmək üçün biznes modelində asılıdır. Maliyyə alətləri ilkin olaraq bazar dəyərlərə ölçülür və MZƏD-də qeydə alınmış maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri istisna olmaqla, bu məbləğə əməliyyat xərcləri ya əlavə edilir və ya çıxılır.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)**

Maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin ölçü növləri

1 yanvar 2018-ci il tarixdən etibarən, Qrup özünün bütün maliyyə aktivlərini onların idarə etmək üçün biznes modelinə və aktivin müqavilə şərtlərinə uyğun təsnif edir:

- Amortizasiya hesablanmış dəyərlə;
- DÜGƏT;
- MZƏD.

Qrup öz derivativini və ticarət portfelini MZƏD-ə uyğun təsnif edir və ölçür. Qrup maliyyə alətlərini MZƏD-də təyin edə bilər, və belə edərsə, hesablamada və ya identifikasiyada uyğunsuzluqları aradan qaldırır ya da əhəmiyyətli dərəcədə azaldır.

1 yanvar 2018-ci ildən əvvəl, Bank özünün maliyyə aktivlərini kreditlər və debitor borcuları (amortizasiya hesablanmış dəyərlə), MZƏD, satılıq bllən aktivlər və ya ödəmə müddətinə qədər saxlama (amortizasiya hesablanmış dəyər) kimi təsnif etmişdir.

Kredit öhdəlikləridən və maliyyə təminatlarından başqa maliyyə öhdəlikləri satış üçün saxlanıldıqda amortizasiya olunmuş dəyərlə və ya MZƏD üzrə ölçülür və onlar törmə maliyyə alətləri hesab edilir və ya onlara real bazar qiyməti tətbiq edilir.

Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər, müştərilərə verilmiş kreditlər, amortizasiya hesablanmış dəyərlə investisiya qiymətli kağızları

1 yanvar 2018-ci ildən əvvəl, kredit təşkilatlarından alınacaq məbləğlər və müştərilərə verilmiş kreditlər qeyri-törəmə maliyyə aktivlərinə daxil idi ki, onlar da sabit və ya müəyyənləşdiriləcək ödənişlər hesab edilərək aktiv bazarda, aşağıdakılardan istisna olmaqla, katirovka olunmurdu:

- Hansınıki Qrup dərhal və ya yaxın müddədə satmaq niyyətindəydi;
- Hansınıki Qrup, ilkin tanınmadan sonra, MZƏD-lə və ya satış üçün açıqdır kimi göstərib;
- Bunun üçün, Qrup, satış üçün mövcuddur kimi müəyyən edilmiş - özünün ilkin sərmayesinin əksər hissəsini kredit mühütünün pisləşməsi səbəbindən özüne geri qaytarara bilməyə bilər.

1 yanvar 2018-ci il tarixindən etibarən, Qrup ancaq kredit müəssisələrindən daxil olmalı olan məbləğləri, müştərilərə veriləcək kreditləri və digər maliyyə investisiyalarını eger aşağıdakı hər iki şərtlər ödəniləcəkse amortizasiya hesablanmış dəyərlə ölçür:

- Maliyyə aktivini qaydada saxlamaq və müqavilə şərtləriyle nəzərdə tutulmuş nəqd pul axınını toplamaq üçün maliyyə aktivləri bizness modeli çərçivəsində saxlanılır;
- Maliyyə aktivinin müqavilə şərtləri müəyyən edilmiş tarixlərdə pul vəsaitlərinin axınına səbəb olur və yalnız əsas məbleğin və faizin ödənilməsini (YƏMFÖ) ehtiva edir.

Bu şərtlərin detalları aşağıdakı kimi göstərilmişdir.

Biznes modelinin qiymətləndirilməsi

Qrup öz biznes modelini elə bir səviyyədə müəyyən edir ki, biznes məqsədinə nail olmaq üçün maliyyə aktivləri qruplarını necə idarə etdiyini yaxşı əks etdirən səviyyəyə nail olsun.

Qrupun biznes modeli maliyyə alətlərini individual əsasda deyil, maliyyə portfellərinin yüksək səviyyədə və müşahidə edilən aşağıdakı faktorlar üzrə qiymətləndirilir:

- Biznes modelinin və bu biznes modeli çərçivəsində saxlanılan maliyyə aktivlərinin idarə edilməsi necə qiymətləndirilir və müəssisenin əsas idarəetmə personalına məruzə edilir;
- Biznes modelinin (və biznes modeli çərçivəsində saxlanılan maliyyə aktivlərinin) icrasına mənfi təsir edən risklər və xüsusən də bu risklərin idarə olunması yolları;
- Biznes menecərləri necə kompensasiya edilir (məsələn, kompensasiya idarə olunan aktivlərin ədalətli dəyərinə və ya müqavilə üzrə toplanmış nəqd pul vəsaitlərinin hərəketinə əsaslanır);
- Satışların gözlənilən tezliyi, dəyəri və vaxtı Qrupun qiymətləndirməsində mühüm aspektlərdir.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər (Azərbaycan manatı ilə)

Biznes modelinin qiymətləndirilməsi "ən pis vəziyyət" və "stress vəziyyəti" ssenarilərini nəzərə almadan, əsasən gözlənilən ssenarilərə əsaslanır. İlkin tanınmadan sonra pul vəsaitlərinin hərəkəti Qrupun ilkin gözləntilərindən fərqli bir şəkildə həyata keçirilərsə, Qrup, həmin biznes modelində saxlanılan qalan maliyyə aktivlərinin təsnifatını dəyişmir, lakin yeni əldə edilmiş və ya yeni alınmış maliyyə aktivlərini qiymətləndirərkən bu məlumatları birləşdirərək irəli gedir.

YƏMFÖ testi

Təsnifat prosesinin ikinci bir addımı olaraq, Qrup maliyyə aktivinin müqavilə şərtlərini YƏMFÖ testinə cavab verib vermediyini müəyyənleşdirmək üçün qiymətləndirmə aparır.

İlkin tanınmada bu testin "əsas" məqsədi maliyyə aktivinin real bazar qiyməti ilə müəyyən olunmasıdır və maliyyə aktivinin müddəti boyunca dəyişə bilər (məsələn, əger kreditin ödənilməmiş və ya mükafatın/endirimin amortizasiyası varsa).

Kreditləşinə razılışması daxilində faizlərinin ən ehtəmliyəlli elementləri adətən pul və kredit riskinin vaxt dəyerinə aididir. YƏMFÖ qiymətləndirməsi etmək üçün, Qrup mühakimə yürüdərək uyğun faktorlar, məsələn valyuta hansı maliyyə aktivində göstərilib və faiz dərəcəsinin müəyyənleşdirildiyi dövrü nəzərdən keçirir.

Əksinə, risklərə ən cüzi meyliyi olan müqavilə şərtləri, yaxud müqavilə üzrə nəqd pul vəsaitlərinin axınında qeyri-sabitlik hansı ki, əsas kredit müqaviləsiylə əlaqəli deyil və müqavilə üzrə nəqd pul vəsaitlərinin axınına səbəb olmur və sırf əsas məbləğin və qalıq məbləğ üzrə faizlərin ödənişini nəzərdə tutur. Belə hallarda maliyyə aktivinin MZƏD-lə ölçülülməsi tələb olunur.

DÜGƏD-lə borc alətləri

1 yanvar 2018-ci il tarixindən etibarən, Qrup MHBS 9 adı altında yeni borc alətləri kateqoriyası tətbiq edir ki, bu da aşağıdakı hər iki şərt yerinə yetirildikdə DÜGƏD ilə ölçülür:

- Qiymətli kağız biznes modeli çərçivəsində saxlanılır və bunun məqsədi müqavilə üzrə həm nəqd pul axınına və maliyyə aktivlərini satmağa nail olmaqdır;
- Maliyyə aktivinin müqavilə şərtləri YƏMFÖ testinə uyğundur.

DÜGƏD borc alətləri nəticədə ümumi gəlirdə bazar qiymətində, gəlirlər və itkilər nəzərə alınmaqla hesablanır. Faiz üzrə gəlir və xarici valyuta mübadiləsindən əldə edilən mənfəət və zərərlər amortizasiya hesablanmış dəyerlə ölçülən maliyyə aktivi kimi mənfəət və zərərdə tanınır. Balansdan silmə baş verərsə, öncədən digər ümumi gəlirdə (DÜG) tanınmış məcmu mənfəət və ya zərər, DÜG-dən mənfəət və ya zərər kimi təsnif edilir.

DÜGƏD-də ölçülən GKZ üzrə borc alətləri maliyyə aktivlərinin cari balans dəyerini maliyyə vəziyyəti barədə bəyanatda azaltmır və bazar qiyməti dəyerində qalır. Əvezində, aktivin amortizasiya hesablanmış dəyerlə ölçülmesi halında yaranacaq ehtiyata bərabər olan məbləğ, DÜG-də mənfəət və ya zərərə müvafiq ayırma yığılmış dəyərsizləşmə məbləği olaraq tanınır. DÜG-də tanınmış yığılmış zərərlər, aktivin balansdan silinməsi zamanı mənfəət və zərər hesabına qaytarılır.

DÜGƏD-lə kapital maliyyə alətləri

1 yanvar 2018-ci il tarixindən etibarən, ilkin tanınma zamanı, Mühasibat Ucotunun Beynəlxalq Standartı 32 Maliyyə Alətləri: Təqdimata uyğun gələndə, Qrup hərdən bir özünün DÜGƏD-də bəzi kapital maliyyə alətlərini qaytarılcaz maliyyə alətləri kimi təsnif edir. Bu cür təsnifat maliyyə alətləri üzrə ayrı ayrılıqda müəyyən edilir.

Bu kapital maliyyə alətləri üzrə gəlirlər və zərərlər heç vaxt mənfəət və ya zərərə təkrarən tanınmır. Ödəniş hüququ müəyyən ediləndə, dividendlər başqa gəlir kimi mənfəət və zərərdə tanınır. Bu o vaxt istisna hesab edilir ki, Qrup bu məbləğdən maliyyə vəsaitinin bir hissəsin toplanmasından gəlir əldə edir və belə halda bu çür mənfəət DÜG-də qeyd olunur. DÜGƏD-də kapital maliyyə alətləri dəyərsizləşmənin qiymətləndirilməsinə məruz qalmır. Bu maliyyə alətlərin satışından sonra yığılmış yenidən qiymətləndirmə ehtiyatı bölüşdürülməmiş mənfəətə köçürülür.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)**

Verilmiş maliyyə zəmanətləri, akkreditivlər və istifadə olunmamış kredit xətləri üzrə öhdəlikləri

Qrup maliyyə zəmanətləri, akkreditiv və kredit öhdəlikləri verir

Maliyyə zəmanətləri ilkin olaraq maliyyə hesabatlarında ədalətli dəyerlə tanınır, mükafat alınır. İlkin tanınmanın nəticəsi olaraq, Qrupun hər bir zəmanət üzrə öhdəliyi, əvvəller tanınmış məcmu amortizasiya məbləğinin konsolidə edilmiş mənfəət və ya zərər haqqında hesabatında tanınmış məbləğdən daha yüksək olduqda və MUBS 37-yə (1 yanvar 2018-ci il tarixindən əvvəl) uyğun olaraq ən yaxşı zəmanət nəticəsində yaranan hər hansı bir maliyyə öhdəliyini həll etmək üçün tələb olunan xərc və ya - 9 №-li MHBS-a (1 yanvar 2018-ci il) - bir GKZ müddəəsi ilə ölçülür.

Kredit verme öhdəlikləri və akkreditivlər elə bir öhdəliklərdir ki, onlara uyğun olaraq öhdəliyin etibarlılığı müddətində, Qrupdan müştəriyə əvvəlcədən müəyyən edilmiş şərtlərlə kredit verməsini tələb edir. Maliyyə təminatı müqavilələrinə uyğun olaraq, 39 №-li MUBS-a əsasən, ağır müqavilə şərtləri olduqda şərt qoymulurdu, lakin 1 yanvar 2018-ci ildən etibarən bu müqavilələr GKZ-nin tələbləri daxilindədir

Icra zəmanətləri

Icra zəmanətləri digər tərif müqavilə öhdəliyi yerine yetirmədikdə kompensasiya təmin edən müqavilələrdir. Icra zəmanətləri kredit riskini ötürmür. Icra təminatı müqavilələri üzrə risk digər tərefin müqavilə öhdəliyini yerine yetirməməsi ehtimalından qaynaqlanır. Buna görə də, performans təminatları maliyyə aletləri hesab edilmir və beləliklə, 9-sayılı MHBS-in fəaliyyət dairesini daxil edilmir.

Kreditlər və debitor borcları

1 yanvar 2018-ci il tarixindən əvvəl kreditlər və debitor borcları fəal bazarda dövr etməyən, müəyyən və ya müəyyən edilə bilən ödənişli qeyri-törəmə maliyyə aktivləri olmuşdur. Onlar dərhal və ya qısa müddətə satılmaq üçün nəzərdə tutulmamış, ticarət qiymətli kağızları kimi təsnif edilməmiş və ya Satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları kimi göstəriləmişdir. Belə aktivlər effektiv faiz dərəcəsi metodundan istifadə etmeklə amortizasiya olunmuş dəyerlə eks etdirilirdi. Belə aktivlər üzrə gelir və xərclər mənfəət və ya zərərdə kreditlər və debitor borcları uçtdan çıxarıldıqda və ya qiymətdən düşdükdə, eləcə də amortizasiya prosesində eks etdirilirdi.

Ödəmə müddəti tamamlananadək saxlanılan sərmayələr

1 yanvar 2018-ci il tarixindən əvvəl sabit və ya müəyyənləşdirilə bilən ödənişlər və sabit ödəmə müddəti olan qeyri-törəmə maliyyə aktivləri, Qrupun ödəmə müddətinə keçirilməsi üçün müsbət niyyət və qabiliyyətə malik olduğu təqdirdə, ödəmə müddəti kimi təsnifləşdirilmişdir. Müəyyən edilməmiş bir dövr üçün nəzərdə tutulan investisiyalar bu təsnifata daxil edilməmişdir. Ödəyənə qədər saxlanılan investisiyalar nəticədə amortizasiya hesablanmış qiymətlə ölçülmüşdür. Gelirlər və zərərlər investisiyaların dəyərsizləşməsi halında, amortizasiya prosesi ilə əlaqədar menfəət və ya zərərdə tanınır.

Sayış üçün mövcud olan maliyyə aktivkəri

1 yanvar 2018-ci il tarixindən əvvəl satış üçün mövcud olan maliyyə aktivləri yuxarıda göstərilən heç bir sinfə daxil olmayan və ya Satış üçün mövcud olan maliyyə aktivləri kimi təsnif edilmiş qeyri-törəmə maliyyə aktivləri olmuşdur. İlkin tanımadan sonra Satış üçün mövcud olan maliyyə aktivləri ədalətli dəyerlə ölçülümiş və bu zaman gelir və xərclər investisiyanın tanınması dayanana və ya investisiyanın dəyərsizləşməsi müəyyən edilənədək digər ümumi gelir kimi eks etdirilmişdir. Belə halda əvvəl digər ümumi gelirin tərkibində eks etdirilmiş məcmu gelir və ya zərər konsolidasiya edilmiş mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda yenidən təsnif edilmişdir. Bununla bərabər effektiv faiz dərəcəsi metodu ilə hesablanmış faizlər menfəət və ya zərərdə eks etdirilmişdir.

Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin yenidən təsnif edilməsi

1 yanvar 2018-ci il tarixindən etibarən, Qrup, maliyyə aktivlərini idarə etmək üçün biznes modelini dəyişdirmə istisna olmaqla, ilkin tanınmaya qədər maliyyə aktivlərini yenidən təsnif etmir. Maliyyə öhdəlikləri heç vaxt yenidən təsnif edilmir. 2017-ci ildə, Qrup hər hansı bir maliyyə aktivi və öhdəliyini yenidən təsnif etməmişdir.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)**

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri kassada olan pul vəsaitləri, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankından alınacaq məbləğlərdən 15 gün müddətinə olan müddətli depozitlər daxil olmaqla və digər banklardakı müxbir hesablardan ibarətdir.

Qiymətli metallar

Qızılı və digər qiymətli metalla müəyyən olunan aktiv və öhdəliklərin mübadiləsi Mərkəzi Bankın həmin tarixə müəyyən etdiyi məzənnəyə əsasən hesablanan cari dəyərlə aparılır. Alqı-satqı qiymətlərinə fərqli Qiymətli metal əməliyyatlarının xalis gəlirinə daxil edilir.

39 sayılı MUBS-na uyğun dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyat

Amortizasiya dəyəri ilə göstərilən aktivlər

Qrup ədalətli dəyərlər göstərilirinən inaliyyə aktivləri üzrə dəyərsizləşmə zərərlərini inaliyyə aktivinin və ya maliyyə aktivləri qrupunun dəyərsizləşməsinə dair obyektiv sübut olduqda hesablayır. Dəyərsizləşmə zərərləri maliyyə aktivlərinin ilkin effektiv faiz dərəcəsi ilə diskontlaşdırılaraq zamanet və girov hesabına bərpa oluna bilən məbləğlər daxil olmaqla, balans dəyərləri ilə gələcəkdə daxil olması gözlənilən nağd vəsaitlərin cari dəyəri arasındakı fərq kimi müəyyən edilir. Bu cür dəyərsizləşmə zərərləri o zaman bərpa olunur ki, növbəti dövr ərzində dəyərsizləşmə zərərinin məbləği azalır və həmin azalma dəyərsizləşmə tanındıqdan sonra baş verən hadisə ilə əlaqəli olur, əvvəlcə hesablanmış dəyərsizləşmə zərəri ilə bağlı ehtiyat hesaba düzəliş edilir.

Ilkin dəyər ilə uçota alınan maliyyə aktivləri üçün dəyərsizləşmə zərəri maliyyə aktivinin balans dəyəri ilə oxşar maliyyə aktivlərinin bazardakı cari rentabellik tarifləri əsasında diskontlaşdırılan gələcəkdə daxil olması gözlənilən nağd pul vəsaitlərinin ilkin dəyəri arasındaki fərq kimi ölçülür. Bu cür dəyərsizləşmə zərərləri bərpa edilmir.

Satıla bilən maliyyə aktivləri

Satıla bilən aktivlər dəyərsizləşsə, həmin aktivlərin dəyəri (əsas ödəniş və amortizasiya çıxılmaqla) ilə ədalətli dəyəri arasındaki fərdən təşkil olunmuş konsolidə edilmiş məbləğdən əvvəller konsolidə edilmiş maliyyə hesabatında tanınan hər hansı dəyərsizləşmə zərərlərini çıxmışla kapitaldan konsolidə edilmiş mənfəet və zərər hesabatına köçürürlür. Satıla bilən kimi təsnifləşdirilmiş kapital alətləri ilə bağlı dəyərsizləşmə zərərlərinin bərpası konsolidə edilmiş mənfəet və zərər haqqında hesabatda tanınır. Əgər alətin ədalətli dəyərində artım konsolidə edilmiş mənfəet və zərər hesabatında tanınmış dəyərsizləşmə zərərindən sonra baş verən hadisə ilə obyektiv şəkildə bağlı olarsa, borc alətləri üzrə dəyərsizləşmə zərərlərinin bərpası konsolidə edilmiş mənfəet və zərər hesabatı vasitəsilə bərpa olunur.

Dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyatların müəyyən edilməsi riskə məruz qalan aktivlərin təhliline əsaslanır və rəhbərliyin fikrincə yaranmış itkiləri bərpa etmək üçün kifayət edəcək məbleği eks etdirir. Ehtiyatlar ayrı-ayrılıqda mühüm əhəmiyyət kəsb edən maliyyə aktivləri üçün risk aktivlərinin fərdi şəkildə qiymətləndirilməsi və ayrı-ayrılıqda mühüm əhəmiyyət kəsb etməyən maliyyə aktivləri üçün fərdi və ya birge qiymətləndirmənin nəticəsində yaradılır.

Dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyatdakı dəyişiklik mənfəet və zərər haqqında hesabatda göstərilir, ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyatın cəmi isə konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatında göstərilmiş aktivlərin sayını əldə etmək üçün çıxılır. Ehtimal olunan zərər üzrə itkinin baş verməsi haqda sübutun obyektivliyini müəyyənləşdirərkən Qrupun nəzərdən keçirdiyi faktorlara debitorların və ya emitentlərin likvidliyi, ödəniş etmə qabiliyyəti, biznes və maliyyə riskləri, oxşar aktivlərlə bağlı ödənişlərin gecikdirilməsi dərəcəsi, milli və yerli iqtisadi meyllər və şəraitlər, girovun və zəmanətlərin ədalətli dəyəri daxildir. Bu və digər faktlar ayrı-ayrılıqda və ya birlikdə maliyyə aktivlərində və ya maliyyə aktivləri qrupunda ehtimal olunan zərərin baş verməsi haqqında obyektiv sübutu eks etdirə bilər.

Nəzərə almaq lazımdır ki, zərərlərin qiymətləndirilməsi rəhbərliyin mühakimələrinə əsaslanır. Müəyyən dövrlərdə Qrupun üzləşdiyi itkilər dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyatlara nisbətən daha çox ola bilər ki, bu zaman dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyatın riskə məruz qalan aktivlər üzrə yaranan itkiləri əhatə edə bilib bilməməsi rəhbərliyin mühakiməsindən asılıdır.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azerbaijan manatı ilə)**

9 sayılı BMHS üzrə dəyərsizləşmənin qiymətləndirilməsinə dair məlumat 30-cu Qeyddə şərh olunmuşdur.

İnvestisiya emlakı

İnvestisiya emlakı icarə haqqı əldə etmək və ya kapital dəyərini artırmaq, yaxud hər ikisi üçün saxlanılan və Qrupa daxil olan şirkətlər tərefindən zəbt olunmayan və ya satış üçün nəzərdə tutulmayan torpaq və ya binalardan ibarət olur. Əməliyyat məqsədli icarə üçün saxlanılan emlak yalnız o zaman investisiya emlakı kimi təsnif olunur ki, o, investisiya emlakının tərifinə uyğun olsun. İnvestisiya emlakı ədalətli dəyərlə ucotta alınır. Onun ədalətli dəyəri, zəruri olduqda emlakin xüsusiyyətində yerində və ya şəraitində hər hansı fəqlər uyğunlaşdırıldıqdan sonra cari bazar qiymətləri əsasında müəyyən olunur. Belə məlumat mövcud olmadıqda Qrup nağd pul vəsaiti hərəkətlərinin diskontlaşdırılmış proqnozları kimi alternativ qiymətləndirmə üsullarından istifadə edir. İnvestisiya emlakının ədalətli dəyərində baş verən dəyişikliklər mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda eks olunur.

Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər

Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər yüksəlmiş köhnəlmə və amortizasiya və tanınmış hər hansı dəyərsizləşmə zərərləri çıxılmaqla ilkin dəyərlə tanınır. Başa çatdırılmamış və istismara buraxılmamış aktivlər üzrə köhnəlmə aktivlərin istifadəye hazır olduğu tarixdən hesablanır.

Köhnəlmə emlakin, avadanlığın və qeyri-maddi aktivlərin balans dəyərlərindən çıxılır və onların faydalı istismar müddətləri üzrə silinir. Amortizasiya aşağıdakı illik faiz dərəcələrini istifadə etməklə bərabər hissələrlə köhnəlmə metodu əsasında hesablanır:

Binalar	3.3%
Mebel və avadanlıq	25%
Kompüterlər	25%
Nəqliyyat vasitələri	15%
Digər avadanlıq	20%
Qeyri-maddi aktivlər	10%

Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlərin balans dəyərlərinin onların bərpa dəyərlərindən artıq dəyərlə ucotta alınıb-alınmadığını qiymətləndirmək üçün onlar hər hesabat tarixində nəzərdən keçirilirlər. Balans dəyeri bərpa dəyərindən artıq olduğu halda, aktivlərin dəyəri bərpa dəyəri səviyyesinədək silinir. Dəyərsizləşmə zərəri müvafiq dövrde qeydə alınır və əməliyyat xərclərinə daxil edilir. Dəyərsizləşmə zərəri qeydə alındıqdan sonra əsas vəsaitlərin köhnəlmə xərcləri, ondan qalıq dəyərini çıxmaqla (əger varsa), aktivlərin düzəliş olunmuş balans dəyərini sistemli şəkildə qalan iqtisadi faydalı dövrünə bölmək məqsədile gələcək dövrlərə uyğunlaşdırılır.

Ehtiyatlar

Ehtiyatlar Qrup keçmiş hadisələr neticəsində cari hüquqi və ya konstruktiv öhdəliyə malik olduqda, və öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün iqtisadi cəhətdən faydalı ehtiyatların azalması ehtimalı yarandıqda və öhdəlik düzgün qiymətləndirildikdə ucotta alınır.

Vergi

Mənfəət vergisi xərcləri cari və texire salınmış vergi xərclərinin cəmini eks etdirir. Cari dövr üçün mənfəət vergisi xərcləri il ərzində əldə olunmuş vergiye cəlb olunan mənfəət əsasında müəyyən edilir. Vergiye cəlb olunan mənfəət mənfəət və zərər haqqında hesabatda göstərilən xalis mənfəətdən fərqlənir, çünki vergiye cəlb olunan mənfəətə digər illərdə vergiye cəlb olunan və ya tutulan gəlir və xərc maddələri daxil deyil, bundan əlavə o, heç vaxt vergiye cəlb olunmayan və vergi tutulmayan maddələri özündə birləşdirmir. Qrupun cari vergi xərcləri hesabat dövründə qüvvəyə minən vergi dərəcələrini istifadə etməklə hesablanır.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)**

Təxirə salınmış vergiler balans hesabatının öhdəlik metodunu istifadə etməklə hesabat olunur və aktiv və öhdəliklərin balans dəyərləri ilə vergiye cəlb olunan mənfəətin hesablanmasında istifadə olunan müvafiq vergi bazaları arasında yaranan fərqlər üzrə mənfəət vergisi aktivlərini və öhdəlikləri eks etdirir. Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri adətən bütün vergiye cəlb olunan müvəqqəti fərqlər üçün tanınır, təxirə salınmış vergi aktivləri isə istifadə edilən tutulmalı müvəqqəti fərqlərə qarşı yaranması ehtimal edilən vergiye cəlb olunan mənfəətin həcmində tanınır. Əger müvəqqəti fərq qudvildən və ya vergiye cəlb olunan mənfəət və maliyyə mənfəətinə təsir etməyen eməliyyatlar üzrə digər aktiv və öhdəliklərin (müəssisənin birləşməsindən başqa) ilkin tanınmasından yaranırsa, bu cür aktivlər və öhdəliklər tanınır. Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri filiallara və əlaqəli müəssisələrə investisiyalardan yaranan vergiye cəlb olunan müvəqqəti fərqlər üçün və birgə müəssisələrdə paylar üçün tanınır. Burada Bankın müvəqqəti fərqləri bərpa edə bildiyi və müvəqqəti fərqi yaxın gələcəkdə bərpa edilməsi ehtimalının olmadığı hallar istisnadır. Bu cür investisiyalar və paylarla əlaqəli tutulan müvəqqəti fərqlərdən yaranan təxirə salınmış vergi aktivləri yalnız vergiye cəlb olunan mənfəətin müvəqqəti fərqlər üzrə mənfəətə qarşı əvəzləşdirilməsi mümkün olan və yaxın gələcəkdə bərpa edilməsi gözlənilən həcmde tanınır.

Təxirə salınmış vergi aktivləriinin balans dəyəri hər hesabat tarixində nəzərdən keçrilir və aktivlərin bütün hissəsini və ya müəyyən hissəsini bərpa etməsi üçün kifayət qədər vergiye cəlb olunan mənfəətin mövcudluğu ehtimal edilməyen həcmde azaldılır.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri və təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlikləri aşağıdakı hallarda əvəzləşdirilir və balans hesabatında eks olunur:

- Qrup cari mənfəət vergisi aktivlərini cari mənfəət vergisi öhdəliklərinə qarşı əvəzləşdirmək hüququna malik olduqda; və
- Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri və təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlikləri eyni vergi orqanı tərəfindən eyni təşkilatdan tutulan mənfəət vergisinə aid olduqda.

Təxirə salınmış vergi öhdəliklər üzrə hesablaşmanın aparıldığı və ya aktivlərin realize olunduğu dövrde tətbiq edilməsi gözlənilən vergi dərəcələri ilə hesablanır. Təxirə salınmış vergi mənfəət və zərər haqqında hesabatda xərc maddəsi kimi göstərilir və ya hesabatın kredit balansına yazılır, lakin təxirə salınmış verginin birbaşa kapitala və hesabatın kredit balansına yazılıdığı hallar istisna təşkil edir, belə ki, bu halda təxirə salınmış vergi səhmdar kapitalı ilə bağlı olur.

Banklara ödənilməli vəsaitlər və müştəri hesabları

Banklara ödənilməli vəsaitlər və müştəri hesabları ilk olaraq ədalətli dəyərlə tanınır. Daha sonra ödənilməli məbləğlər amortizasiya dəyəri ilə göstərilir və balans dəyəri ilə geri alınma dəyəri arasındaki her hansı fərq mənfəət və zərər haqqında konsolidə edilmiş hesabatda effektiv faiz metodunu istifadə etməklə borcların yarandığı dövr üzrə tanınır.

Şərti aktivlər və öhdəliklər

Hesablaşma üzrə her hansı pul vəsaitləri məxaricinin yaranma ehtimalı olmayanadək şərti öhdəliklər konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatında tanınır lakin açıqlanır. Şərti aktivlər konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatında tanınır lakin iqtisadi mənfəətin əldə olunması ehtimalı olduqda açıqlanır.

Səhmdar Kapitalı

Adi səhmlər səhmdar kapitalı kimi təsnif edilir. Şirkətlərin birləşməsi istisna olmaqla, yeni səhmlərin buraxılması ilə birbaşa bağlı olaraq üçüncü tərəflərə ödənişlərə çəkilən xərclər kapitalın tərkibində həmin emissiya nəticəsində əldə edilmiş məbləğin azalması kimi eks etdirilir. Əldə edilmiş vəsaitlərin ədalətli dəyərinin buraxılmış səhmlərin nominal dəyərindən artıq məbləği əlavə kapital kimi eks etdirilir.

Adi səhmlər üzrə dividendlər kapitalda elan olunduqları dövrde azalma kimi tanınır. Hesabat tarixindən sonra elan olunan dividendlər "Hesabat tarixindən sonrakı hadisələr" haqqında 10 sayılı Beynəlxalq Məhasibat Uçotu Standartına (BMUS) uyğun olaraq balans hesabatından sonrakı hadisə kimi tanınır və müvafiq qaydada açıqlanır.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azərbaycan manati ilə)**

Pensiya və digər müavinətlər

Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq, Qrup işçilərin əmək haqlarından pensiya haqlarını tutur və onları dövlət pensiya fonduna köçürür. Belə xərclər müvafiq əmək haqlarının qazanıldığı dövrde çıxılır. Təqaüdə çıxdıqda təqaüdlə bağlı bütün ödənişlər dövlət pensiya fondu tərəfindən yerine yetirilir. Qrup, işe götürən tərəfindən cari məcmu əmək haqqı ödənişlərinin faizi kimi hesablanmış cari ödənişlərin həyata keçirilməsini tələb edən Azərbaycan Respublikasının dövlət pensiya sistemindən başqa hər hansı pensiya sistemine malik deyildir. Bundan başqa, Qrupda əmək fəaliyyətinin başa çatması ilə bağlı hesablanması tələb olunan müavinətlər və ya ödənilməli digər mühüm müavinətlər mövcud deyildir.

Gelir və xərclərin tanınması

Gelir iqtisadi mənfəətin Qrupa axın etməsi ehtimalı olduqda və gelirin etibarlı şəkildə ölçülə biləcəyi dərəcədə tanınır. Gelirin tanınmasından əvvəl aşağıdakı xüsusi tanınma meyarları da yerinə yetirilməlidir:

Faiz və oxşar gelir və xərc

1 yanvar 2018-ci ildən etibarən, Qrup borc maliyyə aktivlərinə faiz gelirini amortizasiya hesablanmış dəyerle yaxud DÜĞƏD-də maliyyə aktivinin ümumi balans dəyərinə EFD-ni tətbiq etməklə kreditlərin dəyərsizləşməmiş aktivlərindən başqa maliyyə aktivlərinin ümumi balans dəyərinə tətbiq etməklə (1 yanvar 2018-ci ilədək EFD: amortizasiya edilmiş dəyerle ölçülen maliyyə aktivlərinə tətbiq etməklə) hesablayılır. EZD, maliyyə alətinin gözlənilən ömrü boyunca və ya müvafiq olduğu təqdirdə, maliyyə aktivinin və ya maliyyə öhdəliyinin xalis balans dəyərine görə təxmin edilən gelecek nağd pul vəsaitlərini və ya daxilolmalarını dəqiqləşdirən dərəcədir. Hesablama maliyyə alətinin bütün müqavilə şərtlərini (məsələn, əvvəlcədən ödəniş variantları) nəzərə alır və alətə birbaşa aid olan və effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi olan, lakin gelecek kredit itkiləri olmayan hər hansı ödənişlər və ya əlavə xərclər daxildir. Əgər Qrup təxmini ödəniş və ya daxilolmaları yenidən nəzərdən keçirirsə, maliyyə aktivinin və ya maliyyə öhdəliyinin balans dəyərinə düzəliş edilir. Düzəliş edilmiş balans dəyəri, orijinal effektiv faiz dərəcəsi əsasında hesablanır və balans dəyərində dəyişiklik faiz gəlirləri və ya xərc kimi qeyd edilir.

Maliyyə aktivinin kredit üzrə dəyərsizləşməsi halı baş verdikdə, Qrup faiz dərəcəsini hesablamaq üçün maliyyə aktivinin net amortizasiya olunmuş dəyərinə effektiv faiz dərəcəsi tətbiq etməklə hesablama aparr. Maliyyə aktivləri sağlamlaşdırıldığda və artıq kredit üzrə dəyərsizləşmə halı olmadıqda, Qrup faiz gəlirini ümumi metod əsasında hesablayır.

Alınmış və ya yaranmış kredit üzrə dəyərsizləşmiş maliyyə aktivlərile (AYKD) bağlı, Qrup faiz gılirlərini kredit üzrə dəyişiklik edilən effektiv faiz dərəcəsi üzrə hesablayır və o dərəcəni maliyyə aktivinin amortizasiya ilə hesablanmış dəyərinə tətbiq edir. Kredit üzrə dəyişiklik edilən effektiv faiz dərəcəsi ilkin tanınmada gelecek pul vəsaitlərinin hərəkətini (kredit itkiləri daxil olmaqla) AYKD-i aktivlərinin amortizasiya olunmuş dəyərinə endirən faiz dərəcəsidir.

MZƏD kimi təsnifləşdirilən bütün maliyyə aktivləri üzrə faiz gəlirləri müqavilə üzrə faiz dərəcəsindən istifadə etməklə tanınır.

Haqq və komissiya gəlirləri

Qrup öz müştərilərinə müxtəlif xidmətlər göstərməklə haqq və komisyon gəliri əldə edir. Komissiya gəlirləri aşağıdakı iki kateqoriyaya bölünə bilər:

Müəyyən bir müddət ərzində vərilmiş xidmətlərdən əldə olunan xidmət haqqı

Bir müddət ərzində xidmetlərin göstərilməsindən əldə olunan qazanc həmin müddət ərzində hesablanır. Bu haqlara zəmanətlər və akkreditivlər üzrə komissiya gəlirləri daxildir. Veriləcək kreditlər üzrə borc öhdəlikləri və digər kreditlərlə əlaqədar ödənişlər təxire salınır (her hansı artım xərcləri ilə birləşdə) və kredit üzrə effektiv faiz dərəcəsinə düzəliş kimi tanınır.

Bir vaxt anında qazanılmış komissiya gəliri

Nağd və nağd əməliyyatlardan yaranan rüsumlar əsas əməliyyatlar başa çatdıqdan sonra tanınır. Hər bir nağd əməliyyat və hesablaşma əməliyyatı ayrı-ayrı öhdəlik kimi qəbul edilir.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

Xarici valyuta əməliyyatları

Xarici valyuta ilə ifadə olunan müəyyən edilmiş pul aktiv və öhdəlikləri hesabat tarixindəki alqı-satıq məzənnəsinə uyğun şəkildə Azərbaycan Manatına konvertasiya edilir. Xarici valyuta ilə aparılan əməliyyatlar əməliyyatın yerinə yetirildiyi güne qüvvədə olan valyuta məzənnəsi ilə hesablanır. Bu əməliyyatlardan yaranan gəlir və zərər xarici valyuta mübadiləsi üzrə xalis gəlir kimi qeyd edilir.

Xarici valyuta məzənnələri

Qrup ilin sonuna konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarının tərtib olunması üçün aşağıdakı xarici valyuta məzənnələrindən istifadə etmişdir:

	31 dekabr 2018	31 dekabr 2017
1 ABS Dolları	= 1.7000 manat	1 ABS Dolları = 1.7001 manat
1 AVRO	= 1.9468 manat	1 AVRO = 2.0307 manat
1 Britaniya Hunt	= 2.1529 manat	1 Britaniya Hunt = 2.2881 manat
Sterlinqi		Sterlinqi
1 Rus Rublu	= 0.0245 manat	1 Rus Rublu = 0.0295 manat

Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi

Qrup qeydə alınmış məbleğləri təmin etmək üçün hüquqi qüvvəyə malik olduqda və ya Qrup eyni zamanda aktivlərini maddi vəsaitə çevirmək və ya öhdəliklərini yerinə yetirmək, yaxud da hər ikisi üzrə xalis əsasda hesablaşma aparmaq niyyətində olduqda maliyyə aktivləri və öhdəlikləri tutuşdurulur və konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatında xalis məbleğlə qeyd olunur. Silinməsinə icazə verilməyən maliyyə aktivinin köçürülməsini uçota alarkən Qrup köçürülmüş aktiv və ya əlaqəli öhdəliyi əvəzləşdirmir.

4. Yeni və ya yenidən baxılmış standartlar və şərhlərin qəbul olunması

1 yanvar 2018-ci il tarixindən etibarən müəyyən standartlar və şərhlər Qrup üçün qüvvəyə minmişdir. Bu yeni mühasibat uşağı standartlarının qəbul edilməsi nəticəsində yaranan dəyişikliklərin xarakteri və təsiri aşağıda açıqlanmışdır.

9 sayılı MHBS "Maliyyə alətləri"

9 sayılı MHBS 1 yanvar 2018-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonraki illik dövrlər üçün 39 sayılı "Maliyyə alətləri: Tanınma və Qiymətləndirmə" adlı MHBS-ni əvəz edir. Bank 2017-ci il üzrə 9 sayılı MHBS-nin əhatə dairəsinə daxil olan maliyyə alətləri üçün müqayisəli məlumatı yenidən təqdim etməmişdir. Buna görə 2017-ci il üzrə müqayisəli məlumatlar 39 sayılı MUBS əsasında təqdim edilir və 2018-ci il üzrə təqdim edilən məlumatlarla müqayisə edilmir. 9 sayılı MHBS-nin qəbul edilməsindən əmələ gələn fərqlər birbaşa 1 yanvar 2018-ci il tarixinə böülüdürlənməmiş mənfəətdə tanınmışdır və aşağıda açıqlanır.

(a) Təsnifləşdirmə və qiymətləndirmə

9 sayılı MHBS-yə əsasən "yalnız əsas məbləğin və faizin ödənilməsi" (YƏMFÖ) meyarına uyğun gəlməyən bütün borc maliyyə aktivləri ilkin tanınma zamanı mənfəət və ya zərərdə ədalətli dəyərlə ölçülən aktivlər (MZƏD) kimi təsnifləşdirilir. Bu meyara uyğun olaraq, "əsas kreditləşmə sazişi"nə uyğun olmayan borc alətləri, məsələn, əlaqədar konvertasiya opsiyonları və ya "repress hüququ olmayan" kreditlər kimi alətlər MZƏD ilə ölçülür. YƏMFÖ meyarına cavab verən borc maliyyə aktivləri üçün ilkin tanınmada təsnifat bu alətlərin idarə olunduğu biznes modelinə əsasən müəyyən edilir:

- "Yığılmaq üçün saxlanılan" əsasda idarə olunan alətlər amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülür;
- "Yığılmaq və satış üçün saxlanılan" əsasda idarə olunan alətlər digər ümumi gelirdə ədalətli dəyərdə ölçülür (DÜGƏD);
- Ticaret maliyyə aktivləri daxil olmaqla digər əsaslarla idarə olunan alətlər MZƏD ilə ölçülür.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azerbaijan manatı ilə)**

Aletin DÜĞƏD kimi təsnifləşdirilməsi yekun olaraq təyin edildiyi hallar istisna olmaqla, kapital maliyyə aktivləri ilkin tanınmada MZƏD ilə ölçülən alət kimi təsnifləşdirilməlidir. DÜĞƏD kimi təsnif edilən kapital investisiyaları üçün dividend gəliri istisna olmaqla, bütün realizasiya edilmiş və realizasiya edilməmiş gəlir və zərərlər, sonrakı dövrlərdə mənfəət və ya zərərə təsnifləşdirilməyərək digər ümumi gəlirdə tanınır.

Maliyyə öhdəliklərinin təsnifatı və ölçüləməsi hazırlı 39 sayılı MUBS-un tələbləri ilə müqayisədə əsas etibarı ilə dəyişməz olaraq qalır.

(b) Dəyərsizləşmə

9 sayılı MHBS-nin tətbiqi Qrupun maliyyə aktivləri üzrə dəyərsizləşmə zərərlərinin uçot qaydasını tamamilə dəyişmişdir beləki, 39 sayılı MUBS-un çəkilmiş zərərlər əsasında yanaşması qabaqcadan gözlənilən kredit zərəri (GKZ) yanaşması ilə əvəz edilmişdir. 1 yanvar 2018-ci il tarixindən etibarən Qrup kredit öhdəlikləri və maliyyə zəmanətləri müqavilələri ilə birlikdə MZƏD ilə ölçülülməyen bütün kreditlər və digər borc maliyyə aktivləri üçün gözlənilən kredit zərərləri üçün ehtiyatlı uçola alır. Kapital alətləri üzrə 9 sayılı MIBS əsasında dəyərsizləşmə hesablanır.

Dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat, aktivin ilkin vərilmə anında kredit riskində hər hansı bir əhəmiyyətli artım olmadığı halda növbəti 12 ay ərzində defolt ehtimalı ilə əlaqəli olan gözlənilən kredit zərərlərinə əsaslanır. Əgər maliyyə aktivi alınmış və ya yaranmış kredit üzrə dəyərsizləşmiş maliyyə aktivi (AYKD) təyinatının şərtini ödəyirsə bu zaman dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat aktivin müddəti ərzində GKZ-lərin dəyişməsinə əsaslanır. Qrupun dəyərsizləşmə metodunun detalları 30-cu Qeyddə şərh olunmuşdur. 1 yanvar 2018-ci il tarixinə 9 sayılı MHBS-nin tətbiqinin kəmiyyət təsiri aşağıda (c) bölməsində açıklanır.

(c) 9 sayılı MHBS-yə keçidin təsiri

Aşağıdakı cədvəllərdə 9 sayılı MHB-nin qəbul edilməsinin 1 yanvar 2018-ci il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabata və bölüşürlənməmiş mənfəətə təsirlər, o cümlədən 39 sayılı MUBS əsasında çəkilmiş kredit zərərinin hesablanması qaydasının 9 sayılı MHBS ilə nəzərdə tutulmuş GKZ ilə əvəz edilməsinin təsiri əks etdirilir.

39 sayılı MUBS əsasında balans dəyerinin 1 yanvar 2018-ci il tarixinə 9 sayılı MHBS əsasında qeydə alınmış qalıqlarla üzləşdirilməsi aşağıdakı cədvəldə təqdim edilir:

Maliyyə aktivləri	39 sayılı MUBS əsasında ölçmə		Yenidən hesablanması		9 sayılı MHBS
	Kateqoriya	Məbləğ	GKZ	Məbləğ	Kateqoriya
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	K və Db ¹	107,085,013	-	107,085,013	Amortizasiya hesablanmış dəyər
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	K və Db	62,232,884	413,735	62,646,619	Amortizasiya hesablanmış dəyər
Müştərilərə verilmiş kreditlər	K və Db	1,263,204,930	7,961,997	1271,166,927	Amortizasiya hesablanmış dəyər
İnvestisiya qiymətli kağızları – amortizasiya hesablanmış dəyərlə	ÖMTS ²	236,644,596	(160,137)	236,484,459	Amortizasiya hesablanmış dəyər
İnvestisiya qiymətli kağızları – kapital qiymətli kağızları DÜĞƏD ölçülümiş	SMO ³	179,650	-	179,650	DÜĞƏD (kapital)
Digər maliyyə aktivləri		24,060,879	-	24,060,879	
Cəmi maliyyə aktivləri		1,693,407,952	8,215,595	1,701,623,547	
Qeyri-maliyyə öhdəlikləri					
Ehtiyatlar		203,376	(67,139)	136,237	
Təxire salılmış mənfəət vergisi öhdəliyi		1,457,705	1,656,547	3,114,252	
Cəmi öhdəliklər		1,661,081	1,589,408	3,250,489	

¹ K və Db: Kredit və debitor borcları.

² ÖMTS: Ödəmə müddəti tamamlananadək saxlanılan.

³ SMO: Satış üçün mövcud olan.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)**

9 sayılı MHBS-yə keçidin bölüşdürülməmiş mənfəətə təsiri aşağıdakı kimidir:

	Bölüşdürülmə- miş mənfəət
39 sayılı MUBS əsasında yekun qalıq (31 dekabr 2017-ci il)	15,813,360
9 sayılı MHBS GKZ tanınması	8,282,735
Yuxarıdakılarda bağlı təxirə salınmış vergi	<u>(1,656,547)</u>
9 sayılı MHBS əsasında yenidən hesablanmış ilkin qalıq (1 yanvar 2018-ci il)	<u>22,439,548</u>
9 sayılı MHBS-nin qəbul edilməsinə görə kapitalda cəmi dəyişiklik	<u>6,626,188</u>

Aşağıdakı cədvəldə 39 sayılı MUBS əsasında məcmu ilkin kredit zərəri üçün ehtiyat və 37 sayılı "Ehtiyatlar, potensial öhdəliklər və potensial aktivlər" adlı MUBS əsasında kredit öhdəlikləri və maliyyə zəmanət müqavilələri 9 sayılı MHBS əsasında GKZ cətiyatları ilə izləşdirilir

	<i>31 dekabr 2017-ci il tarixinə 39 və 37 sayılı MUBS əsasında kredit zərəri üçün ehtiyat</i>	<i>9 sayılı MHBS əsasında yenidən hesablanması</i>	<i>1 yanvar 2018-ci il tarixinə 9 sayılı MHBS əsasında GKZ</i>
Dəyərsizləşmə ehtiyatı:			
Amortizasiya hesablanmış dəyərlə müştərilərə verilmiş kreditlər	(111,837,455)	7,961,997	(103,875,458)
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	(417,914)	413,735	(4,179)
Amortizasiya hesablanmış dəyərlə investisiya qiymətli kağızları	-	<u>(160,137)</u>	<u>(160,137)</u>
	<u>(112,255,369)</u>	<u>8,215,595</u>	<u>(104,039,773)</u>
Kreditlə bağlı öhdəliklər və icra zəmanətləri	(203,376)	67,139	(136,237)
	<u>(112,458,745)</u>	<u>8,282,735</u>	<u>(104,176,010)</u>

15 sayılı MHBS "Müştərilərlə müqavilələrdən gəlirlər"

2014-cü ilin may ayında buraxılmış və 2016-ci ilin aprel ayında düzəlişlər edilmiş 15 sayılı MHBS müştərilərlə müqavilələrdən irəli gələn gəlirləri uçota almaq üçün 5 mərhələli model tətbiq edir. 15 sayılı MHBS-yə görə gəlirlər müəssisənin müştəriye göndərdiyi mallar və ya xidmətlər əvəzində alınması gözlənilən vəsaiti eks etdiren məbləğdə tanınır. Lakin, standart maliyyə alətləri və lizinglərlə bağlı gəlirlərə tətbiq edilmir və buna görə də, Qrupun gəlirlərinin eksər hissəsi, faiz gəlirləri, qiymətli kağızlarla əməliyyatlar üzrə mənfəət / (zərər), icarə gəliri daxil olmaqla, 9 sayılı MHBS Maliyyə Aletləri standartı tərəfindən əhatə olunur. Nəticədə Qrupun gəlirinin eksəriyyəti bu standartın qəbulunun təsirinə məruz qalmayacaq.

1 yanvar 2018-ci il tarixində etibarən Qrup üçün qüvvəyə minən aşağıda göstərilən düzəliş edilmiş standartlar Qrupa əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməmişdir.

- **Səhm əsasında ödənişlər – 2 sayılı MHBS-a düzəlişlər** (20 iyun 2016-ci il tarixində dərc edilmişdir və 1 yanvar 2018-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).
- **4 sayılı MHBS-ə düzəlişlər - "Maliyyə instrumentları" adlı 9 sayılı MHBS-nin "Sığorta müqavilələri" adlı 4 sayılı MHBS-la birgə tətbiq edilməsi** - (12 sentyabr 2016-ci ildə nəşr edilmiş və yanaşmadan asılı olaraq 1 yanvar 2018-ci il və ondan sonrakı dövrləre aid olan illərdən etibarən müvəqqəti azadolma seçimini etmiş müəssisələr və ya üzdən əhatə etmə yanaşmasını tətbiq etməyi seçərək 9 sayılı MHBS-ni ilk dəfə tətbiq edən müəssisələr üçün qüvvədədir).
- **2014-2016-ci illərdə dərc edilmiş MHBS-lərin illik təkmilləşdirilməsinə daxil olan MHBS 1 və MUBS 28-ə dəyişikliklər** (8 dekabr 2016-ci il tarixində dərc edilmişdir və 1 yanvar 2018-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).
- **22 sayılı MHBŞK – "Valyuta əməliyyatları və avans ödənişləri"** (8 dekabr 2016-ci il tarixində dərc edilmişdir və 1 yanvar 2018-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).
- **İnvestisiya əmlakının keçirilməsi – 40 sayılı MUBS-a düzəlişlər** (8 dekabr 2016-ci il tarixində dərc edilmişdir və 1 yanvar 2018-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)**

Yeni mühasibat qaydaları

Bəzi yeni standart və şəhərlər dərc olunmuşdur ki, onlar da 1 yanvar 2019-ci il tarixində və ya bu tarixden sonra başlayan mühasibat dövrlərində və ya sonrakı dövrlərdə qüvvəyə minəcək və Qrupa şamil olunacaq, lakin bu tarixlərdən əvvəl Qrup tərəfindən mənimşənilməyəcək.

Icarə 16 sayılı BMHS-i: (Bu Standart 2016 Yanvar ayında hazırlanıb və 01 yanvar 2019-cu il tarixi ilə və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvədədir). Cari standartın tətbiq dairəsinə daxil olan bir çox icarələrin, icarəçi tərəfindən maliyyə hesabatlarında təqdim edilməsi maliyyə icarəsinin 17 sayılı BMUS-da uyğun uçot qaydalarına oxşardır. İcarəçi icarəni özünün balans hesabatında "istifadə hüquqları" aktiv və eyni zamanda onunla əlaqəli öhdəlik kimi tanımalıdır. Balansa aktiv kimi tanınan məbləğ üzrə icarə müddəti ərzində amortizasiya xərci yaradılır, əlaqəli öhdəlik isə amortizasiya xərcində tanınır. İcarəyə verən subyekt tərəfindən maliyyə hesabatlarında icarənin təqdim edilməsi isə 17 sayılı BMUS-dakı uçot qaydaları ilə eynidir.

28 sayılı MUBS-a düzəlişlər-Törəmə və Birgə müəssisələrdəki uzun müddətli paylar (12 oktyabr 2017-ci ildə nəşr edilmiş və 1 yanvar 2019-cu il və ondan sonrakı illərdən etibaren qüvvədədir). Bu düzəlişlər hesabat verən müəssisələrin uzun müddətli kreditlər, imtiyazlı səhmlər, kapital metodu ilə sərmayə qoyulan müəssisələrdə xalis sərmayənin bir hissəsini təşkil edən oxşar instrumentlarının balans dəyərinin sərmayənin qoyanın payı üzrə sərmayədarın adı səhmlərdəki payından artıq olan zərər məbləğləri qədər azaltmamışdan önce 9 sayılı MHBS-ni tətbiq etmələrini tələb edir.

Sığorta müqavilələri - BMHS 17 (18 may 2017-ci il tarixində dərc edilmişdir və 1 yanvar 2021-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). BMHS 17, cari təcrübədən istifadə etməklə sığorta müqavilələrini uçotunu aparmاجa icaze verən BMHS 4-ü əvəz edir. Neticədə, investorlara oxşar sığorta şirkətlərin maliyyə vəziyyətini müqayisə etmək və qarşılaşdırmaq çətin olurdu. BMHS 17 sığortاقının elində olan təkrar sığorta müqavilələri daxil olmaqla sığorta müqavilələrinin bütün növlərini nezərə alan vahid prinsip əsaslı bir standartdır. Bu standart aşağıdakı qruplar üzrə sığorta müqavilələrinin ölçülülməsi və tanınmasını tələb edir. (1) Bazarda olan nağd pulun ödənməsi, müşahidə olunan bazar məlumatlarındakı dəyərin öhdəlik olması halında üstüne əlavə etməklə, aktiv olması isə çıxılmasına ardıcıl olaraq mövcud məlumatları özündə birləşdirən, nağd pulun hərəkətinin (nağd pulun ödənməsi) riskle müəyyən olunan indiki dəyəri (2) Qrup üzrə sığorta müqavilələrindən (müqavilə xidməti üzrə marja) qazanılmamış mənfəətin məbləğini eks etdirən məbləğ. Sığortاقilar qrup üzrə sığorta müqavilələrindən olan mənfəəti sığorta təminatının müddətinə uyğun tanıyaqlar və bununla onlar riskdən azad olmuş olacaqlar. Əgər qrup üzrə müqavilələr zərərlidir və ya zərərli olarsa müəssisə zərəri dərhal tanımalıdır.

Investor və ona bağlı Müəssisəsi və ya Birgə Müəssisələr arasında Satış və ya Aktivlərin ötürülməsi-10 sayılı MHBS və 28 sayılı BMUS olunan düzəlişlər (2014-cü ilin sentyabr ayında dərc edildikdən sonra 15 dekabr 2015-ci il tarixində son dəyişikliklər edilmişdir; effektiv tarix müəyyənəşdirilməyib). Düzəlişlər asılı və ya birgə müəssisənin payına düşən törəmə müəssisənin nəzarətinin itirilməsi ilə məşğul olan MHBS 10 və BMUS 28 tələbləri arasındaki tanınan uyğunsuluğa ünvanlanır. Düzəlişlər aydınlaşdırır ki, sərmayəçi investor və birgə ya ortaq müəssisəsi arasında BMHS 3 müəyyən edildiyi kimi biznes təşkil edən aktivlərin satışı və ya qoyuluşu üzrə tam mənfəət və ya zərəri tanıır. Mənfəət və ya zərər keçmiş törəmə müəssisədəki investisiyanın ədalətli dəyərlə böülüsdürüləməmiş yenidən ölçülümə nəticəsindən aslı olaraq həmin keçmiş törəmə müəssisədəki yalnız əlaqəli olmayan investorların maraqları ölçüstündə tanınır.

Yuxarıda göstərilmiş yeni standart və şəhərlərin Qrupun maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir gözlənilmir.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)**

5. Xalis faiz gəliri

	31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il	31 dekabr 2017-ci il tarixinə bitən il
Faiz gəlirlərinə aiddir:		
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə faiz	85,895,081	86,539,186
Borc qiymətli kağızları üzrə faiz	14,831,174	8,197,263
Banklardan alınacaq vəsaitlər üzrə faiz	7,780,398	5,029,888
Zəmatətlər üzrə faizlər	736,411	297,571
Digər əməliyyatlar üzrə faizlər	<u>156,630</u>	<u>66,691</u>
Amortizasiya dəyəri ilə uçota alınmış maliyyə aktivləri üzrə cəmi faiz gəliri	<u>109,399,694</u>	<u>100,130,599</u>
Falz xərcinə alddır:		
Müştəri hesabları üzrə faiz	(15,663,157)	(17,992,889)
Banklara və hökümlət ləşkiləllərinə ödənilməli vəsailler üzrə faiz	<u>(7,494,881)</u>	<u>(7,559,838)</u>
Amortizasiya dəyəri ilə uçota alınmış maliyyə aktivləri üzrə cəmi faiz xərci	<u>(23,158,018)</u>	<u>(25,552,727)</u>
Faiz hesablanan aktivlər üzrə dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyatdan əvvəl xalis faiz gəliri	<u>86,241,676</u>	<u>74,577,872</u>

6. Kredit zərəri xərci və digər dəyərsizləşmə və ehtiyatlar

Faiz hesablanan aktivlər üzrə kredit zərəri xərcinin hərəkəti aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Forfeyting	İnvestisiya qiymətli kağızları	Banklardan alınacaq vəsaitlər	Müştərilərə verilmiş kreditlər	Cəmi
31 dekabr 2016	(133,026)	-	(906,310)	(105,592,919)	(106,632,255)
(Ehtiyat) / ehtiyatın bərpası	41,227	-	488,396	(26,211,474)	(25,681,851)
Aktivlərin silinməsi	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>19,966,938</u>	<u>19,966,938</u>
31 dekabr 2017	(91,799)	-	(417,914)	(111,837,455)	(112,347,168)
9 aylı MHBS-nin qəbul edilməsinin təsiri	-	<u>(160,137)</u>	<u>413,735</u>	<u>7,961,997</u>	<u>8,215,595</u>
9 sayılı MHBS əsasında yenidən hesablanmış ilkin qalıq	(91,799)	(160,137)	(4,179)	(103,875,458)	(104,131,573)
(Ehtiyat) / ehtiyatın bərpası	91,799	74,346	(128,137)	(24,931,120)	(24,893,112)
Aktivlərin silinməsi	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>10,531,689</u>	<u>10,531,689</u>
31 dekabr 2018	<u>-</u>	<u>(85,791)</u>	<u>(132,316)</u>	<u>(118,274,889)</u>	<u>(118,492,996)</u>

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

Zəmanetlər və digər öhdəliklər üzrə dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyatlarda hərəkətlər aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Zəmanetlər və digər öhdəliklər
31 dekabr 2016	(98,340)
Ehtiyat	<u>(105,036)</u>
31 dekabr 2017	(203,376)
9 aylı MHBS-nin qəbul edilməsinin təsiri	<u>67,139</u>
9 sayılı MHBS əsasında yenidən hesablanmış ilkin qalıq	(136,237)
Ehtiyatın bərpası	53,171
Sıllınmə	<u>21,363</u>
31 dekabr 2018	<u>(61,703)</u>

7. Haqq və komissiya gelir və xərcləri

Haqq və komissiya gelir və xərclərinə aiddir:

	31 dekabr 2018- ci il tarixinə bitən il	31 dekabr 2017- ci il tarixinə bitən il
Haqq və komissiya gelirləri:		
Plastik kartlar üzrə əməliyyatlar	1,647,636	1,489,698
Hesablaşmalar	1,622,754	1,459,167
Forfeyting	1,514,622	2,568,866
Nağd pul əməliyyatları	1,425,163	1,035,104
Xarici valyuta əməliyyatları	882,441	1,186,060
Akkreditivlər	99,734	7,295
Zəmanət məktubları	61,310	39,439
Digər	309,985	211,022
Cəmi haqq və komissiya gelirləri	7,563,645	7,996,651
Haqq və komissiya xərcləri:		
Plastik kartlar üzrə əməliyyatlar	(1,491,476)	(1,333,269)
Hesablaşmalar	(659,360)	(404,159)
Nağd pul əməliyyatları	(199,130)	(158,017)
Akkreditivlər	(55,353)	(2,858)
Broker əməliyyatları	(5,348)	(46,817)
Digər	(775,206)	(373,344)
Cəmi haqq və komissiya xərcləri	(3,185,873)	(2,318,464)
Xalis haqq və komissiya gelirləri	4,377,772	5,678,187

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)**

8. Xarici valyuta əməliyyatları üzrə xalis gəlir

Xarici valyuta əməliyyatları üzrə xalis gelirə aiddir:

	31 dekabr 2018- ci il tarixinə bitən il	31 dekabr 2017- ci il tarixinə bitən il
Dilinq əməliyyatları üzrə fərqlər, xalis	2,185,977	4,306,705
Məzənnə fərqləri, xalis	<u>(297,371)</u>	<u>(1,133,068)</u>
Cəmi xarici valyuta əməliyyatları üzrə xalis gəlir	<u>1,888,606</u>	<u>3,173,637</u>

9. Qiymətli metal əməliyyatları üzrə xalis (zərər) / gəlir

Qiymətli metal əməliyyatları üzrə xalis (zərər) / gəlirə aiddir:

	31 dekabr 2018- ci il tarixinə bitən il	31 dekabr 2017- ci il tarixinə bitən il
Qiymətli metal əməliyyatları üzrə xalis gəlir	4,211	10,308
Qiymətli metalin mübadiləsi ilə bağlı məzənnə fərqləri	<u>(215,416)</u>	<u>1,209,321</u>
Cəmi qiymətli metal əməliyyatları üzrə xalis (zərər) / gəlir	<u>(211,205)</u>	<u>1,219,629</u>

10. İşçilər üzrə xərclər, ümumi və inzibati xərclər

İşçilər üzrə xərclər, ümumi və inzibati xərclər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2018- ci il tarixinə bitən il	31 dekabr 2017- ci il tarixinə bitən il
Əmək haqqı və mükafatlar	(17,497,906)	(12,532,796)
Sosial siğorta xərcləri	(3,741,639)	(2,772,140)
İşçilərlə bağlı digər xərclər	<u>(90,987)</u>	<u>(130,020)</u>
Cəmi işçilər üzrə xərclər	<u>(21,330,532)</u>	<u>(15,434,956)</u>

Azərbaycan Respublikası Depozit Sığorta Fonduna ödənişlər	(3,758,078)	(3,806,212)
Əməliyyat lizinqi	(1,349,367)	(1,346,054)
Mənfəət vergisindən başqa vergilər	(1,138,598)	(815,796)
Üzvlük haqları	(1,154,379)	(675,118)
Təhlükəsizlik məsrəfləri	(990,763)	(761,886)
Təmir və texniki xidmət xərcləri	(787,629)	(622,311)
Peşəkar xidmət haqları	(752,023)	(305,840)
Reklam və marketing xərcləri	(650,228)	(609,486)
Sığorta	(577,516)	(548,412)
Nəqliyyat və ezamiyyət xərcləri	(470,639)	(376,476)
Rabitə	(395,729)	(755,870)
Kommunal xərclər	(341,921)	(322,203)
Nümayəndəlik	(269,276)	(186,888)
Dəfərxana ləvazimatları üçün xərclər	(222,194)	(242,262)
Digər xərclər	<u>(1,005,617)</u>	<u>(740,300)</u>
Cəmi ümumi və inzibati xərclər	<u>(13,863,957)</u>	<u>(12,115,114)</u>

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)**

11. Mənfəət vergisi

Qrup və onun filialları vergi hesabatlarını fəaliyyət göstərdiyi ölkənin yerli vergi qanunvericiliyi əsasında hazırlanır ki, bu da Maliyyə Hesabatının Beynəlxalq Standartlarından fərqlənə bilər.

Bəzi xərclər vergiye cəlb olunmadığından və bəzi gəlirlər vergidən azad olduğundan Qrupa müəyyən daimi vergi fərqləri təsir edir. Yerli vergi dərəcəsi 20%-dir.

Təxirə salınmış vergilər maliyyə hesabatı məqsədi üçün aktiv və öhdəliklərin balans dəyərləri ilə vergi məqsədləri üçün istifadə olunan məbləğlər arasında müvəqqəti fərqlərin xalis vergi təsirini eks etdirir.

31 dekabr 2018 və 2017-ci il tarixlərinə müvəqqəti fərqlər əsasən, gəlirlərin və xərclərin müxtəlif tanınma üsullarına və bəzi aktivlərin qeyd edilmiş dəyərlərinə əsaslanır.

31 dekabr 2018 və 2017-ci il tarixlərinə müvəqqəti fərqlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2018	31 dekabr 2017
Çıxılan müvəqqəti fərqlər:		
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə zərərlər üçün ehtiyat	19,188,248	9,313,552
Digər öhdəliklər	3,383,366	2,502,887
Qeyri-maddi aktivlər üzrə amortizasiya	585,880	453,314
Investisiya qiymətli kağızları	85,790	-
Digər aktivlər	-	107,055
Cəmi çıxılan müvəqqəti fərqlər	23,243,284	12,376,808

Vergiye cəlb olunan müvəqqəti fərqlər:

Əmlak və avadanlıq üzrə köhnəlmə	(12,423,595)	(11,247,653)
Qiymətli metallar	(8,142,647)	(8,417,680)
Banklardan alınacaq vəsaitlər	(336,959)	-
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	(107,645)	-
Digər aktivlər	(14,172,038)	-
Cəmi vergiye cəlb olunan müvəqqəti fərqlər	(35,182,884)	(19,665,333)
 Xalis təxirə salınmış (cəlb olunmalı) / çıxılmalı müvəqqəti fərqlər	(11,939,600)	(7,288,525)
Yerli vergi dərəcəsi ilə (20%) xalis təxirə salınmış vergi (öhdəliyi)/aktivlər	(2,387,920)	(1,457,705)
Xalis təxirə salınmış vergi (öhdəliyi) / aktivlər	(2,387,920)	(1,457,705)

31 dekabr 2018 və 2017-ci il tarixlərinə bitən illər üzrə vergi xərcləri və maliyyə mənfəəti arasındaki əlaqə aşağıda izah olunur:

	31 dekabr 2018	31 dekabr 2017
Mənfəət vergisindən əvvəl mənfəət	31,579,667	20,990,723
Yerli vergi dərəcəsi ilə vergi 20%	6,315,933	4,198,145
Daimi fərqlərin vergiye təsiri	38,054	(149,580)
Mənfəət vergisi xərci	6,353,987	4,048,565
Cari mənfəət vergisi xərci	7,080,319	3,799,798
Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivləri üçün ehtiyat	(726,332)	248,767
Mənfəət vergisi xərci	6,353,987	4,048,565

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azerbaycan manatı ilə)**

	31 dekabr 2018	31 dekabr 2017
Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəliyi		
Dövrün əvvəline	(1,457,705)	(1,208,938)
9 aylı MHBS-nin qəbul edilməsinin təsiri	(1,656,547)	-
Mənfəətə daxil edilən dövr üzrə mənfəət vergisi öhdəliyinə dəyişiklik	726,332	(248,767)
Dövrün sonuna	<u>(2,387,920)</u>	<u>(1,457,705)</u>

12. Hər səhm üzrə gelir

Hər səhm üzrə gelir aşağıdakı kimi hesablanır:

	31 dekabr 2018- ci il tarixinə bitən il	31 dekabr 2017- ci il tarixinə bitən il
Mənfəət:		
İl ərzində xalis mənfəət	<u>25,221,584</u>	<u>16,940,080</u>
Hər səhm üzrə əsas adı sehmlərin hesablanmış orta sayı	<u>3,630,300</u>	<u>3,630,300</u>
Hər səhm üzrə gelir – əsas ve azaldılmış (AZN)	<u>6.948</u>	<u>4.666</u>

13. Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2018	31 dekabr 2017
Kassada olan pul vəsaitləri	42,947,648	36,056,016
Azerbaycan Respublikası Mərkəzi Bankındakı müxbit hesablar	40,119,798	7,708,702
Diger banklardakı müxbit hesablar	85,595,281	53,308,212
Azerbaycan Respublikası Mərkəzi Bankında müddəti 15 günədək olan müddətli depozitlər	<u>109,546,785</u>	<u>10,012,083</u>
Cəmi pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	<u>278,209,512</u>	<u>107,085,013</u>

31 dekabr 2018 və 2017-ci il tarixlərinə pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentlərinə daxil edilən hesablanmış faiz gəliri müvafiq olaraq 265,121 AZN və 12,083 AZN olmuşdur.

GKZ-nin ölçülməsi məqsədilə pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri qalıqları Mərhələ 1-ə aid edilmişdir. Bu qalıqlar üzrə GKZ məbləği əhəmiyyətli olmadığından Qrup pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentlərinə kredit zərəri üzrə ehtiyat yaratmamışdır.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə biten il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)**

14. Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər

Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2018	31 dekabr 2017
Diger banklardakı kreditlər və müddətli depozitlər	40,890,716	36,586,982
Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankındakı məcburi ehtiyat	10,156,520	8,572,410
Məhdudiyyət qoyulmuş depozitlər	<u>15,525,045</u>	<u>17,491,406</u>
	66,572,281	62,650,798
Dəyərsizləşmə üçün ehtiyat çıxılmaqla	<u>(132,316)</u>	<u>(417,914)</u>
Cəmi kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	<u>66,439,965</u>	<u>62,232,884</u>

31 dekabr 2018 və 2017-ci il tarixlərinə kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlərə daxil edilən hesablanmış faiz gəliri müvafiq olaraq 63,054 AZN və 10,778 AZN olmuşdur.

31 dekabr 2018 və 2017-ci il tarixlərinə bank buraxılmış zəmanətlər üzrə bloklanmış depozitlərin, eləcə də plastik kartlarla əməliyyatlar və pul köçürmələri üzrə müvafiq olaraq 15,525,045 AZN və 17,491,406 AZN məbləğində vəsaitləri mehdudlaşdırılmışdır.

31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatan il ərzində kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər üzrə ümumi balans dəyərində və müvafiq GKZ üzrə ehtiyat məbləğində dəyişikliklərin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

	<i>Mərhələ 1</i>	<i>Mərhələ 2</i>	<i>Mərhələ 3</i>	<i>Cəmi</i>
1 yanvar 2018 tarixinə ümumi balans dəyəri	62,650,798	-	-	62,650,798
Verilmiş yeni aktivlər	32,696,157	-	-	32,696,157
Aktivlərin qaytarılması				
- <i>Əsas məbləğ</i>	(27,015,195)	-	-	(27,015,195)
- <i>Faiz məbləği</i>	(292,941)	-	-	(292,941)
Hesablanmış faiz	347,318	-	-	347,318
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-
Məzənnə fərqi	<u>(1,813,856)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>(1,813,856)</u>
31 dekabr 2018	<u>66,572,281</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>66,572,281</u>

	<i>Mərhələ 1</i>	<i>Mərhələ 2</i>	<i>Mərhələ 3</i>	<i>Cəmi</i>
1 yanvar 2018 tarixinə GKZ	(4,179)	-	-	(4,179)
Verilmiş yeni aktivlər	(130,702)	-	-	(130,702)
Aktivlərin qaytarılması				
- <i>Əsas məbləğ</i>	2,640	-	-	2,640
- <i>Faiz məbləği</i>	4,931	-	-	4,931
Hesablanmış faiz	(4,932)	-	-	(4,932)
GKZ hesablamalarında istifadə edilən model və giriş məlumatlarında dəyişikliklər	(235)	-	-	(235)
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-
Məzənnə fərqi	161	-	-	161
31 dekabr 2018	<u>(132,316)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>(132,316)</u>

31 dekabr 2017 il tarixinə başa çatan il üzrə kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər üzrə dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyatda hərəkət və 9 aylı MHBS-nin qəbul edilməsinin təsiri 6-cı Qeyddə şərh olunur.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

15. Müştərilərə verilmiş kreditlər

Müştərilərə verilmiş kreditlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2018	31 dekabr 2017
Korporativ müştərilərə verilmiş kreditlər	1,242,821,009	1,166,668,374
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər	<u>207,664,914</u>	<u>208,374,011</u>
Amortizasiya hesablanmış dəyərlə müştərilərə verilmiş ümumi kreditlər	1,450,485,923	1,375,042,385
Dəyərsizləşmə üçün ehtiyat çıxılmaqla	<u>(118,274,889)</u>	<u>(111,837,455)</u>
Cəmi amortizasiya hesablanmış dəyərlə müştərilərə verilmiş kreditlər	1,332,211,034	1,263,204,930

31 dekabr 2018 və 2017-ci il tarixlərinə inüstlərlərə verilimiş kreditlərə daxil edilən hesablanmış faiz gəlri inüvaflı olaraq 53,889,819 AZN və 52,427,677 AZN təşkil etmişdir.

31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatan il ərzində korporativ müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə ümumi balans dəyərində və müvafiq GKZ üzrə ehtiyat məbləğində dəyişikliklərin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

<i>Korporativ müştərilərə</i>	<i>Mərhələ 1</i>	<i>Mərhələ 2</i>	<i>Mərhələ 3</i>	<i>Cəmi</i>
1 yanvar 2018 tarixinə ümumi balans dəyəri	757,673,714	2,561,093	406,433,567	1,166,668,374
Verilmiş yeni aktivlər	544,985,632	-	32,286,590	577,272,222
Aktivlərin qaytarılması				
- <i>Əsas məbləğ</i>	(342,101,160)	(115,746)	(164,722,992)	(506,939,898)
- <i>Faiz məbləği</i>	(42,192,141)	(227,812)	(15,069,549)	(57,489,502)
1-ci Mərhələyə keçirilmələr	-	-	-	-
2-ci Mərhələyə keçirilmələr	-	-	-	-
3-cü Mərhələyə keçirilmələr	(479,809)	(2,449,447)	2,929,256	-
Hesablanmış faiz	42,560,220	232,056	24,731,296	67,523,572
Bərpəolunlalar	-	-	-	-
Silinmiş məbleğlər	-	-	(3,133,376)	(3,133,376)
Məzənnə fərqi	(734,986)	(144)	(345,253)	(1,080,383)
31 dekabr 2018	959,711,470	-	283,109,539	1,242,821,009

<i>Korporativ müştərilərə</i>	<i>Mərhələ 1</i>	<i>Mərhələ 2</i>	<i>Mərhələ 3</i>	<i>Cəmi</i>
1 yanvar 2018 tarixinə GKZ	(719,352)	(155,117)	(62,902,770)	(63,777,239)
Verilmiş yeni aktivlər	(390,731)	-	(2,322,827)	(2,713,558)
Aktivlərin qaytarılması				
- <i>Əsas məbləğ</i>	167,622	8,625	13,451,559	13,627,806
- <i>Faiz məbləği</i>	61,664	15,417	3,244,562	3,321,643
1-ci Mərhələyə keçirilmələr	-	-	-	-
2-ci Mərhələyə keçirilmələr	-	-	-	-
3-cü Mərhələyə keçirilmələr	34,735	166,661	(201,396)	-
Dövr ərzində mərhələlər arasında köçürülməyə məruz qalmaların dövrün sonuna olan GKZ üzərində təsir.	(32,155)	(19,702)	-	(51,857)
Hesablanmış faiz	(62,904)	(15,894)	(9,489,100)	(9,567,898)
GKZ hesablamalarında istifadə edilən model və giriş məlumatlarında dəyişikliklər	79,378	-	(36,800,494)	(36,721,116)
Bərpəolunlalar	-	-	-	-
Silinmiş məbleğlər	-	-	3,133,376	3,133,376
Məzənnə fərqi	377	10	25,800	26,187
31 dekabr 2018	(861,366)	-	(91,861,290)	(92,722,656)

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)**

31 dekabr 2018-ci il tarixində başa çatan il ərzində fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər üzrə ümumi balans dəyərində və müvafiq GKZ üzrə ehtiyat məbləğində dəyişikliklərin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

Fiziki şəxslərə	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
1 yanvar 2018 tarixinə ümumi balans dəyəri	132,634,406	2,655,176	73,084,429	208,374,011
Verilmiş yeni aktivlər	213,984,297	105,598	39,127	214,129,022
Aktivlərin qaytarılması				
- Əsas məbləğ	(179,542,691)	(508,322)	(28,243,778)	(208,294,791)
- Faiz məbləği	(10,310,440)	(195,595)	(6,390,102)	(16,896,137)
1-ci Mərhələyə keçirilmələr	1,550,776	(1,380,010)	(170,766)	-
2-ci Mərhələyə keçirilmələr	(430,350)	430,350	-	-
3-cü Mərhələyə keçirilmələr	(107,298)	(681,157)	788,455	-
Hesablanması faiız	10,356,162	184,503	7,830,844	18,371,509
Bərpəolunlalar	-	-	-	-
Silinmiş məbləğlər			(7,398,313)	(7,398,313)
Məzənnə fərgi	(3,135)	(5)	(617,247)	(620,387)
31 dekabr 2018	168,131,727	610,538	38,922,649	207,664,914

Fiziki şəxslərə	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
1 yanvar 2018 tarixinə GKZ	(206,627)	(403,428)	(39,488,164)	(40,098,219)
Verilmişən yeni aktivlər	(214,826)	(80)	(3,672)	(218,578)
Aktivlərin qaytarılması				
- Əsas məbləğ	99,206	29,336	11,531,635	11,660,177
- Faiz məbləği	58,629	19,375	4,747,502	4,825,506
1-ci Mərhələyə keçirilmələr	(16,410)	15,268	1,142	-
2-ci Mərhələyə keçirilmələr	93,670	(93,670)	-	-
3-cü Mərhələyə keçirilmələr	29,181	198,466	(227,647)	-
Dövr ərzində mərhələlər arasında köçürülməyə məruz qalmaların dövrün sonuna olan GKZ üzərində təsir.	(131,412)	150,969	50,477	70,034
Hesablanmış faiız	(327,260)	(7,383)	(5,700,042)	(6,034,685)
GKZ hesablamalarında istifadə edilən model və giriş məlumatlarında dəyişikliklər	(232,581)	(11,826)	(3,288,479)	(3,532,886)
Bərpəolunlalar	-	-	-	-
Silinmiş məbləğlər	-	-	7,398,313	7,398,313
Məzənnə fərgi	57	3	378,045	378,105
31 dekabr 2018	(848,373)	(102,970)	(24,600,890)	(25,552,233)

31 dekabr 2017-ci il tarixinə bitən il üzrə müştərilərə verilmiş kreditlərin dəyərsizləşməsi üçün ehtiyatın qrupları üzrə təhlili:

	Korporativ müştərilərə	Fiziki şəxslərə	Cəmi
1 yanvar 2017	(75,173,261)	(30,419,658)	(105,592,919)
Il üzrə dəyərsizləşmə zərəri	(14,349,915)	(11,861,559)	(26,211,474)
Silinmiş məbləğlər	18,428,445	1,538,493	19,966,938
31 dekabr 2017	(71,094,731)	(40,742,724)	(111,837,455)

31 dekabr 2017-ci il tarixinə bitən il üzrə dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyata 9 aylı MHBS-nin qəbul edilməsinin təsiri 6-cı Qeyddə şərh olunur.

31 dekabr 2017-ci il tarixinə müştərilərə verilmiş kreditlərə 174,807,381 AZN məbləğində kreditlər daxil olmuşdur ki, onların da hər birinin ayrı-ayrılıqla dəyərsizləşdiyi müəyyən olunmuşdur.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)**

Kreditlər aşağıdakı sənaye sektorlarında fəaliyyət göstərən müştərilərə verilmişdir:

	31 dekabr 2018	31 dekabr 2017
Tikinti	364,751,270	494,271,135
Rabitə	226,706,489	186,561,702
Fiziki şəxslər	207,664,914	208,374,011
Enerji	180,568,059	15,405,739
Kənd təsərrüfatı	129,472,169	122,263,196
Mədəncilik	126,734,433	148,007,306
Istehsal	84,056,932	51,339,531
Ticarət	76,525,532	99,786,533
Digər	<u>54,006,125</u>	<u>49,033,232</u>
 Dəyərsizləşmə üçün ehtiyat çıxılmaqla	 <u>1,450,485,923</u>	 <u>1,375,042,385</u>
 Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	 <u>1,332,211,034</u>	 <u>1,263,204,930</u>

Fiziki şəxslərə verilən kreditlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2018	31 dekabr 2017
İpoteka kreditləri	116,098,553	113,570,814
İstehlak kreditləri	55,765,196	30,086,850
Biznes kreditləri	32,023,875	62,450,937
Avtomobil kreditləri	3,101,550	1,699,899
Plastik kartlar	<u>675,740</u>	<u>565,511</u>
 Dəyərsizləşmə üçün ehtiyat çıxılmaqla	 <u>207,664,914</u>	 <u>208,374,011</u>
 Cəmi fiziki şəxslərə verilən kreditlər	 <u>182,112,681</u>	 <u>167,631,287</u>

Aşağıdakı cədvəldə girovun ədalətli dəyəri ilə deyil, girovla təmin edilən kreditlərin məbləğləri icmallaşdırılmışdır:

	31 dekabr 2018	31 dekabr 2017
Daşınmaz əmlakla təmin olunmuş kreditlər	668,513,749	645,878,033
Nağd vəsaitlə təmin olunmuş kreditlər	154,564,618	159,231,827
Avadanlıqla təmin olunmuş kreditlər	150,847,270	202,821,930
Zəmanətlərlə təmin olunmuş kreditlər	93,991,980	135,471,967
Nəqliyyat vasitələri ilə təmin olunmuş kreditlər	3,674,389	1,849,807
Debitör borcda təmin olunmuş kreditlər	1,865,015	12,316,019
Təminatsız kreditlər	<u>377,028,902</u>	<u>217,472,802</u>
 Dəyərsizləşmə üçün ehtiyat çıxılmaqla	 <u>1,450,485,923</u>	 <u>1,375,042,385</u>
 Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər	 <u>1,332,211,034</u>	 <u>1,263,204,930</u>

31 dekabr 2018 və 2017-ci il tarixlərinə Bank müvafiq olaraq 786,098,661 AZN və 776,255,300 AZN məbləğində 11 və 11 kredit təmin etmişdir ki, bu da Qrup kapitalının 10%-dən artıq olmuşdur.

31 dekabr 2018 və 2017-ci il tarixlərinə müştərilərə verilmiş kreditlərə müvafiq olaraq 261,271,476 AZN və 335,129,233 AZN məbləğində kreditlər daxil olmuşdur ki, onların da müddəti daha sonra yenidən razılışdırılmışdır.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)**

31 dekabr 2018 və 2017-ci il tarixlərinə cəmi müştərilərə verilmiş kreditlərin 61% və 60%-i müvafiq olaraq 14 və 12 müəssisəyə verilmişdir.

Kreditlərin mühüm hissəsi (müştərilərə verilmiş bütün kreditlər) Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən şirkətlərə verilmişdir ki, bu da coğrafi region üzrə mühüm cəmləşməni eks etdirir.

16. Forfeyting

Forfeytingə aiddir:

	31 dekabr 2018	31 dekabr 2017
Müştərilər ilə forfeyting əməliyyatları	-	4,589,966
Dəyərsizləşmə zərərlər üçün ehtiyat çıxılmaqla	<u>-</u>	<u>(91,799)</u>
Cəmi forfeyting	<u>-</u>	<u>4,498,167</u>

31 dekabr 2017-ci il tarixində bitən il üzrə dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyatlarda hərəkətlər 6-cı Qeyddə şərh olunur.

17. İnvətisiya qiymətli kağızları

İnvətisiya qiymətli kağızlarına aiddir:

	31 dekabr 2018	31 dekabr 2017
Kapital qiymətli kağızları	447,258	179,650
Borc qiymətli kağızları	<u>165,074,412</u>	<u>236,644,596</u>
Cəmi invətisiya qiymətli kağızları	<u>165,521,670</u>	<u>236,824,246</u>

31 dekabr 2018 və 2017-ci il tarixlərinə invətisiya qiymətli kağızlarına daxil edilən hesablanmış faiz gəliri müvafiq olaraq 1,057,578 AZN və 1,303,289 AZN təşkil etmişdir.

DÜGƏD ilə ölçülmüş kapital qiymətli kağızları	Pay %	31 dekabr 2018	Pay %	31 dekabr 2017
Azərbaycan Kredit Bürosu MMC	12.5	250,000	-	-
Bakı Fond Birjası QSC	4.76	135,000	4.76	135,000
Millikart MMC	1.00	40,000	1.00	40,000
Boradigah Cay-2 ASC	2.55	17,800	-	-
SWIFT SCRL		<u>4,458</u>		<u>4,650</u>
Cəmi kapital qiymətli kağızları		<u>447,258</u>		<u>179,650</u>

Amortizasiya hesablanmış dəyerlə borc qiymətli kağızları	Kupon faizi	31 dekabr 2018	Kupon faizi	31 dekabr 2017
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı tərəfində buraxılmış notlar	8%	122,419,900	15%	194,137,077
Dövlət Neft Şirkəti tərəfində buraxılmış bondlar	5%	27,448,641	5%	27,450,256
Cənubi Qaz Koridoru QSC tərəfindən buraxılmış avrobondlar (CQK)	7%	14,903,551	7%	15,019,357
Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi tərəfindən buraxılmış istiqrazlar	10%	368,110	15%	37,906
Digər təşkilatlar tərəfindən buraxılmış notlar	12%	<u>20,000</u>		-
		<u>165,160,202</u>		<u>236,644,596</u>
Deyərsizləşmə üçün ehtiyat çıxılmaqla		<u>(85,790)</u>		-
Cəmi borc qiymətli kağızları		<u>165,074,412</u>		<u>236,644,596</u>

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)**

Amortizasiya hesablanmış dəyərlə borc qiymətli kağızları üzrə ümumi balans dəyərində və müvafiq GKZ üzrə ehtiyat məbləğində dəyişikliklərin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

Amortizasiya hesablanmış dəyərlə borc qiymətli kağızları	<i>AR-nın Mərkəzi Bankı</i>	<i>Dövlət Neft Şirkəti</i>	<i>CQK və digərləri</i>	<i>Cəmi</i>
1 yanvar 2018 tarixinə ümumi balans dəyəri	194,137,077	27,450,256	15,057,263	236,644,596
Verilmiş və ya alınmış yeni aktivlər	1,901,984,207	-	12,294,985	1,914,279,192
Aktivlərin qaytarılması				
- <i>Əsas məbləğ</i>	(1,973,450,863)	-	(5,586,845)	(1,979,037,708)
- <i>Faiz məbləği</i>	(12,833,014)	(1,358,490)	(974,695)	(15,166,199)
Satılmış aktivlər	-	-	(6,388,351)	(6,388,351)
Hesablanmış faiz	12,582,493	1,358,486	890,195	14,831,174
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-
Məzənnə fərqi	-	(1,011)	(891)	(2,502)
31 dekabr 2018	122,419,900	27,448,641	15,291,661	165,160,202

Amortizasiya hesablanmış dəyərlə borc qiymətli kağızları	<i>AR-nın Mərkəzi Bankı</i>	<i>Dövlət Neft Şirkəti</i>	<i>CQK və digərləri</i>	<i>Cəmi</i>
1 yanvar 2018-ci il tarixinə GKZ	(19,687)	(122,923)	(17,527)	(160,137)
Verilmiş və ya alınmış yeni aktivlər	(192,423)	-	(13,432)	(205,855)
Aktivlərin qaytarılması				
- <i>Əsas məbləğ</i>	199,653	-	5,881	205,534
- <i>Faiz məbləği</i>	1,298	3,137	662	5,097
Satılmış aktivlər	-	-	7,580	7,580
Hesablanmış faiz	(1,273)	(3,137)	(614)	(5,024)
GKZ hesablama məbləğlərində istifadə edilən model və giriş məlumatlarında dəyişikliklər	47	59,527	7,434	67,008
Silinmiş məbləğlər	-	-	-	-
Məzənnə fərqi	-	4	3	7
31 dekabr 2018	(12,385)	(63,392)	(10,013)	(85,790)

İnvestisiya qiymətli kağızlarının bütün qalıqları 1-ci Mərhələdədir.

31 dekabr 2017 il tarixinə bitən il üzrə borc qiymətli kağızları üzrə dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyatda hərəkət və 9 aylı MHBS-nin qəbul edilməsinin təsiri 6-ci Qeyddə şərh olunur.

2018-ci ildə Qrup Bakı Fond Birjasın Qapalı Səhmdar Cəmiyyətindən 24,000 AZN məbləğində dividend almışdır və bu, məcmu gəlirlər haqqında hesabatda digər gəlirlər kimi qeyd olunmuşdur.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

18. Əmlak, avadanlıq və qeyri-maddi aktivlər

	Torpaq	Binalar	Kompüterlər	Nəqliyyat vasitələri	Mebel və avadanlıq	Digər avadanlıq	Natəram tikişləri	Cəmi emlak və avadanlıq	Qeyri-maddi aktivlər	Cəmi
31 dek. 2016 tarixinə dəyər	1,095,138	<u>73,676,455</u>	<u>4,739,624</u>	<u>4,312,835</u>	<u>11,286,258</u>	<u>1,052,433</u>	<u>759,131</u>	<u>96,900,874</u>	<u>3,459,851</u>	<u>100,360,725</u>
Əlavələr	-	1,484	161,724 (20,686)	2,722,593 (860,500)	1,070,699 (39,689)	448,553 (8,142)	234,018 (1,970) 712,151)	4,609,071 (930,987)	135,091	4,744,162 (930,987)
Silinmələr	-	-	710,151	-	-	-	-	-	-	-
Köçürmələr	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31 dek. 2017 tarixinə dəyər	1,095,138	<u>74,387,090</u>	<u>4,880,662</u>	<u>6,174,928</u>	<u>12,297,268</u>	<u>1,492,844</u>	<u>25,028</u>	<u>100,578,958</u>	<u>3,594,942</u>	<u>104,173,900</u>
Əlavələr	-	1,046	195,765 (3,109)	1,096,438 (301,180)	1,001,162 (22,656)	63,231	555,691 (326,945)	2,913,333 (326,945)	325,340	3,238,673 (326,945)
Silinmələr	-	-	66,403	-	-	-	-	-	-	-
Köçürmələr	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31 dek. 2018 tarixinə dəyər	1,095,138	<u>74,454,539</u>	<u>5,073,318</u>	<u>6,970,186</u>	<u>13,275,774</u>	<u>1,556,075</u>	<u>743,316</u>	<u>103,165,346</u>	<u>3,920,282</u>	<u>107,085,628</u>
Yığılmış köhnəlmə, 31 dekabr 2016-ci il tarixinə	-	<u>(12,225,677)</u>	<u>(3,629,294)</u>	<u>(3,316,136)</u>	<u>(8,820,719)</u>	<u>(721,594)</u>	<u>-</u>	<u>(28,713,420)</u>	<u>(1,716,932)</u>	<u>(30,430,352)</u>
İllik amortizasiya xərcləri	-	<u>(2,455,740)</u>	<u>(310,040)</u>	<u>(571,875)</u>	<u>(1,122,170)</u>	<u>(68,558)</u>	<u>-</u>	<u>(4,528,383)</u>	<u>(326,040)</u>	<u>(4,854,423)</u>
Silinmələr	-	-	20,673	809,042	39,624	8,142	-	877,481	-	877,481
Köçürmələr	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yığılmış köhnəlmə, 31 dekabr 2017-ci il tarixinə	-	<u>(14,681,417)</u>	<u>(3,918,661)</u>	<u>(3,078,969)</u>	<u>(9,903,265)</u>	<u>(782,010)</u>	<u>-</u>	<u>(32,364,322)</u>	<u>(2,042,972)</u>	<u>(34,407,294)</u>
İllik amortizasiya xərcləri	-	<u>(2,476,522)</u>	<u>(253,484)</u>	<u>(655,690)</u>	<u>(992,123)</u>	<u>(135,009)</u>	<u>-</u>	<u>(4,512,828)</u>	<u>(365,655)</u>	<u>(4,878,483)</u>
Silinmələr	-	-	3,109	257,750	22,656	-	-	283,515	-	283,515
Köçürmələr	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yığılmış köhnəlmə, 31 dekabr 2018-ci il tarixinə	-	<u>(17,157,939)</u>	<u>(4,169,036)</u>	<u>(3,476,909)</u>	<u>(10,872,732)</u>	<u>(917,019)</u>	<u>-</u>	<u>(36,593,635)</u>	<u>(2,408,627)</u>	<u>(39,002,262)</u>
XQD, 31 dekabr 2017	<u>1,095,138</u>	<u>59,705,673</u>	<u>962,001</u>	<u>3,095,959</u>	<u>2,394,003</u>	<u>710,834</u>	<u>251,028</u>	<u>68,214,636</u>	<u>1,551,970</u>	<u>69,766,606</u>
XQD, 31 dekabr 2018	<u>1,095,138</u>	<u>57,296,600</u>	<u>904,282</u>	<u>3,493,277</u>	<u>2,403,042</u>	<u>639,056</u>	<u>740,316</u>	<u>66,571,711</u>	<u>1,511,655</u>	<u>68,083,366</u>

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azerbaycan manatı ilə)**

19. İnvestisiya əmlakı

İnvestisiya əmlakı aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2018	31 dekabr 2017
İlin əvvəline ədalətli dəyərlə hesablanmış investisiya əmlakı	<u>6,825,306</u>	<u>6,783,500</u>
Ədalətli dəyər üzrə gəlir	201,940	41,806
İlin sonuna ədalətli dəyərlə hesablanmış investisiya əmlakı	<u>7,027,246</u>	<u>6,825,306</u>

31 dekabr 2018-ci il tarixinə investisiya əmlakının ədalətli dəyəri peşəkar kvalifikasiyaya malik olan Azintellektservis (AIS) müəssisəsi tərəfindən 19 mart 2019-cu il tarixində müəyyən olunmuşdur. Qiymətləndirmə zamanı bazar dəyərindən istifadə edilmişdir.

	31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il	31 dekabr 2017-ci il tarixinə bitən il
İnvestisiya əmlakından əldə edilən icarə geliri	359,368	359,029
İnvestisiya əmlakından yaranan icarə gelir əldə edən birbaşa əməliyyat xərcləri	(322,192)	(296,052)
İnvestisiya əmlakından yaranan icarə gelir əldə etməyən birbaşa əməliyyat xərcləri	<u>(15,682)</u>	<u>(15,569)</u>
	<u>21,494</u>	<u>47,408</u>

20. Digər aktivlər

Digər aktivlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2018	31 dekabr 2017
Digər maliyyə aktivləri		
Pul köçürmələri və plastik kartlar üzrə hesablaşmalar	3,846,188	4,257,246
Digər əməliyyatlar üzrə hesablanmış faizlər	20,447	-
Digər qeyri-maliyyə aktivləri		
Ödənilməmiş borclar müqabiliyədə götürülmüş daşınmaz əmlak	60,716,298	27,123,491
Təxirə salınmış xərclər	777,336	913,771
Qabaqcadan ödənilmiş əməliyyat icarəsi	538,602	623,253
Qabaqcadan ödənişlər və digər əməliyyatlar üzrə debitor borclar	494,123	1,482,539
Əmlak və avadanlığın alınması üçün qabaqcadan ödənişlər	217,860	160,719
Qabaqcadan ödənilmiş əməliyyat vergiləri	218,584	3,362,809
Qeyri-maddi aktivlərin alınması üçün qabaqcadan ödənişlər	181,818	359,363
Digər	<u>231,800</u>	<u>38,823</u>
	<u>67,243,056</u>	<u>38,322,014</u>
Digər qeyri-maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat çıxılmaqla	<u>(7,976,732)</u>	<u>(11,299,624)</u>
Cəmi digər aktivlər	<u>59,266,324</u>	<u>27,022,390</u>

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azerbaijan manatı ilə)**

Digər qeyri-maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyatlarda hərəkətlər aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Digər qeyri-maliyyə aktivləri
31 dekabr 2016	(4,685,784)
Ehtiyat	<u>(6,613,840)</u>
31 dekabr 2017	(11,299,624)
Ehtiyatın bərpası	3,039,742
Silinmə	<u>283,150</u>
31 dekabr 2018	{7,976,732}

21. Banklara və hökumət təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlər

Banklara və hökumət təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2018	31 dekabr 2017
Azərbaycan Respublikası Sahibkarlığa Kömək Milli Fonduna ödənilməli vəsaitlər	127,381,325	114,122,893
Bankların uzunmüddətli depozitləri	103,800,00	85,005,000
Bankların qısamüddətli depozitləri	-	10,200,600
Azərbaycan İpoteka Fonduna ödənilməli vəsaitlər	57,561,707	53,584,891
Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinə ödənilməli vəsaitlər	34,684,907	33,883,773
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankından alınmış kreditlər	24,091,778	31,491,778
Digər bankların müxbir hesabları	20,617,783	25,645,162
Azərbaycan Respublikası Milli Depozit Mərkəzinə ödənilməli vəsaitlər	<u>8,020,133</u>	<u>2,708,699</u>
Cəmi banklara və hökumət təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlər	<u>376,157,633</u>	<u>356,642,796</u>

31 dekabr 2018 və 2017-ci il tarixlərinə banklara və hökumət təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlərə daxil edilən hesablanmış faiz xərci müvafiq olaraq 234,280 AZN və 209,016 AZN təşkil etmişdir.

22. Müştəri hesabları

Müştəri hesabları aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2018	31 dekabr 2017
Müddətli depozitlər	859,949,574	949,788,266
Tələb əsasında ödənilən depozitlər	<u>475,085,212</u>	<u>233,668,214</u>
Cəmi müştəri hesabları	<u>1,335,034,786</u>	<u>1,183,456,480</u>

31 dekabr 2018 və 2017-ci il tarixlərinə müştəri hesablarına müvafiq olaraq 775,553 AZN və 763,978 AZN məbləğində hesablanmış faiz xərcləri daxil olmuşdur.

31 dekabr 2018 və 2017-ci il tarixlərinə müştəri hesabları üzrə AZN 1,004,262,036 AZN və 915,087,508 AZN məbləğində vəsaitlər müvafiq olaraq 16 və 14 müştəriyə ödənilməli idi ki, bu da təxminən 75% və 77% olmaqla mühüm cəmləşməni əks etdirir.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azerbaycan manatı ilə)**

Aşağıdakı cədvəldə müştəri hesabları iqtisadi sektorlar üzrə təhlil edilir:

	31 dekabr 2018	31 dekabr 2017
Fiziki şəxslər	734,096,585	780,877,314
İnvestisiya	245,735,318	177,452,950
Enerji	143,107,979	72,988,268
Nəqliyyat və rabitə	67,064,753	65,733,577
Sığorta	44,913,408	47,555,189
Ticarət	31,706,733	8,994,600
Tikinti	29,493,369	4,907,531
İstehsal	18,178,382	5,422,041
Kənd təsərrüfatı	6,941,275	16,133,288
Dövlət müəssisələri	6,040,272	1,108,243
Digər	<u>7,756,712</u>	<u>2,223,479</u>
Cəmi müştəri hesabları	<u>1,335,034,786</u>	<u>1,183,456,480</u>

23. Digər öhdəliklər

Digər öhdəliklərə aiddir:

	31 dekabr 2018	31 dekabr 2017
Digər maliyyə öhdəlikləri		
Pul köçürmələri və plastik kartlarla hesablaşmalar	1,768,468	1,583,012
Ödənilməli peşəkar xidmət haqları	107,262	53,100
Hesablanmış, lakin ödənilməmiş xərclər	76,254	85,443
Digər qeyri-maliyyə öhdəlikləri		
İşçilərə ödənilməli vəsaitlər	3,276,740	2,450,423
Depozit Sığorta Fondunda ödənilməli vəsaitlər	880,254	948,823
Mənfəət vergisindən başqa vergilər	733,992	549,041
Təxirə salınmış gelir	32,229	1,570,283
Digər	<u>212,372</u>	<u>324,221</u>
Cəmi digər öhdəliklər	<u>7,087,571</u>	<u>7,564,346</u>

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)**

24. Səhmdar kapitalı

31 dekabr 2018 və 2017-ci il tarixlərinə təsdiq olunmuş, buraxılmış və tam ödənilmiş səhmdar kapitalı 225,078,600 AZN təşkil etmişdir və hər birinin nominal dəyəri 62 AZN olan 3,630,300 adı səhmdən ibarət olmuşdur. Hər bir səhm səhmdara 1 səs hüququ verir.

Dövriyyədə olan, buraxılmış və tam ödənilmiş adı səhmlərin hərəkəti aşağıdakılardan kimidir:

	Bir adı səhmin nominal dəyəri	Adı səhmlərin sayı	Cəmi səhmdar kapital AZN
31 dekabr 2016	58.30	3,630,300	211,646,490
Bölüşdürülməmiş mənfəətin kapitallaşdırılması	3.70	-	13,432,110
31 dekabr 2017	62.00	3,630,300	225,078,600
Səhmdar kapitalının artırılması	-	-	-
31 dekabr 2018	62.00	3,630,300	225,078,600

25 sentyabr 2018-ci il tarixində Bankın səhmdarları adı səhmlər üzrə 5,989,995 AZN məbləğində dividendlər elan etmiş, bunlar da 31 dekabr 2018-ci il tarixinə ödənilmişdir.

25. Təəhhüdlər və potensial öhdəliklər

Normal fəaliyyəti zamanı Qrup müştərilərinin tələblərinə cavab vermək üçün balansdankənar riskə malik maliyyə alətləri müqavilələrdə tərəf kimi iştirak edir. Müxtəlif dərəcəli kredit risklərini özündə birləşdirən bu alətlər üzrə qalıqlar konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda öz əksini tapmır.

31 dekabr 2018 və 2017-ci il tarixlərinə Qrupun təəhhüdləri və potensial öhdəliklər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2018	31 dekabr 2017
Kreditlə bağlı təəhhüdlər		
Istifadə olunmamış kredit xətləri	192,524,895	58,656,136
Akkreditivlər	1,701,816	10,399,073
Verilmiş maliyyə zəmanətləri	22,029,552	11,819,153
	216,256,263	80,874,362
Əməliyyat icarəsi üzrə öhdəliklər		
1 ilədək	296,874	296,874
1 idən 5 ilədək	1,187,497	1,187,497
5 idən çox	219,809	516,683
	1,704,180	2,001,054
Verilmiş icra zəmanətləri	24,322,271	13,893,396
Girov və ehtiyatın çıxılmasından əvvəl təəhhüdlər və potensial öhdəliklər	242,282,714	96,768,812
Kreditlə bağlı təəhhüdlər üzrə GKZ ehtiyatı çıxılmaqla	(61,703)	(203,376)
Akkreditiv və zəmanətlər üzrə girov kimi saxlanılan pul vəsaitləri çıxılmaqla	(21,896,159)	(24,336,841)
Təəhhüdlər və potensial öhdəliklər	220,324,852	72,228,595

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azerbaijan manatı ilə)

31 dekabr 2018-ci il tarixinə GKZ üzrə ehtiyat məbləğində dəyişikliklərin təhlili aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	Cəmi
1 yanvar 2018 tarixinə GKZ	(19,843)	(4)	(116,390)	(136,237)
Yeni yaranmış öhdəliklər	(6,663)	-	-	(6,663)
Ödənilmiş məbləğlər	16,077	-	223	16,300
Müddəti bitmiş öhdəliklər	275	4	64,276	64,555
1-ci Mərhələyə keçirilmələr	-	-	-	-
2-ci Mərhələyə keçirilmələr	-	-	-	-
3-cü Mərhələyə keçirilmələr	427	-	(427)	-
GKZ hesablamalarında istifadə edilən model və giriş məlumatlarında dəyişikliklər	(85)	-	(20,936)	(21,021)
Silinmiş məbləğlər	-	-	21,363	21,363
31 dekabr 2018	(9,812)	-	(51,891)	(61,703)

31 dekabr 2017 il tarixinə bitən il üzrə dəyərsizləşmə üçün ehtiyatda hərəkət və 9 aylı MHBS-nin qəbul edilməsinin təsiri 6-cı Qeyddə şərh olunur.

Kapital qoyuluşu öhdəlikləri – 31 dekabr 2018-ci il tarixinə Qrupun heç bir mühüm kapital öhdəlikləri olmayışdır.

Məhkəmə işləri - Vaxtaşırı və biznesin normal gedisi zamanı, müştərilər və partnerlər tərəfindən Qrupa qarşı iddialar qaldırıla bilər. Rəhbərlik bu fikirdədir ki, yığılmanın heç bir mühüm zərər yaranmayaçaq və bu səbəbdən də konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında bunun üçün heç bir əlavə ehtiyat yaradılmamışdır.

Vergilər – Azərbaycan Respublikasının sahibkarlıq və xüsusən də, vergi qanunvericiliyində maddələrin müxtəlif təfsir dərəcələri yaranı bilər. Bundan əlavə, vergi qanunvericiliyi rəhbərlik və vergi orqanları tərəfindən fərqli şəkildə şərh olunduğundan, vergi orqanları tərəfindən əməliyyatlarla bağlı iddialar qaldırıla və neticədə Qrup əlavə vergi, penyalar və faiz ödəmək məcburiyyətində qala bilər. Vergi orqanları vergi ödəyicisinin fəaliyyətini yalnız son 3 təqvim ili üzrə yoxlamaq hüququna malikdir. Rəhbərlik hesab edir ki, Qrup artıq bütün vergi ödəmələrini yerinə yetirib və bu səbəbdən də konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarında hər hansı potensial öhdəliklər üzrə heç bir ehtiyat nəzərdə tutulmamışdır.

Pensiya və təqaüd planları - İşçilər Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə və qaydalarına müvafiq olaraq dövlətdən təqaüd müavinişləri alır. 31 dekabr 2018-ci il tarixinə Qrupun hazırkı və yaxud keçmiş işçiləri üçün heç bir əlavə təqaüdlər, təqaüd sonrası tibbi xidmət, siğorta və ya kompensasiyalar üzrə öhdəliyi olmayışdır.

Fəaliyyət mühiti – Qrup əsas biznes fəaliyyətini Azərbaycanda aparır. Biznes mühitində təsir edən qaydalar və qanunlar sürətli dəyişikliklərə məruz qalır və siyasetdə və biznes mühitində baş verən mənfi dəyişikliklər Qrupun aktivlərini və əməliyyatlarını riskə məruz qoya bilər.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azerbaycan manatı ilə)**

26. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar

BMUS 24 standartına uyğun olaraq əlaqəli tərəflər və ya Qrupun əlaqəli tərəfləri ilə əməliyyatlar dedikdə aşağıdakılardan nəzərdə tutulur:

- (a) Birbaşa və ya dolayı üsulla bir və ya daha çox vasitəçilərin köməyi ilə nəzaret edən tərəflər və ya Qrupun nəzarətində saxlanılan, ya da ümumi nəzarətdə olan müəssisələr (Bura ana müəssisələr, filiallar və təbeçilikdə olan müəssisələr addır); Qrupda paya malik olduğundan Qrup üzrə əhəmiyyətli təsire malik olan tərəflər; və Qrup üzrə birgə nəzərətə malik olan tərəflər;
- (b) Əlaqəli müəssisələr – Qrupun mühüm təsiri altında olan və sərmayəçinin nə filialı, nə də birgə müəssisəsi olmayan müəssisələr;
- (c) Qrupun və ya onun ana müəssisəsinin əsas idarəedici heyətinin üzvləri;
- (d) (a) və (c) bəndlərində istinad edilen hər hansı fiziki şəxslərin yaxın ailə üzvləri;
- (e) (c) və ya (d) bəndlərlində birbaşa və ya dolayı yolla istinad edilən hər hansı fiziki şəxs tərəfindən nəzəret edilən, birgə nəzərət edilən və ya mühüm təsirlər olan və ya səsvermədə böyük payı olan müəssisə - tərəflər.

Her bir əlaqəli tərəfə münasibətləri nəzərdən keçirərkən əsas diqqət sadəcə hüquqi formaya deyil, əsasən bu münasibətlərin mezzmununa yöneldilir. 31 dekabr 2018 və 2017-ci il tarixlərinə Qrupun əlaqəli tərəflərlə aşağıdakı əməliyyatları olmuşdur:

	31 dekabr 2018 Əlaqəli tərəflərlə qalıqlar	Maliyyə hesabatları üzrə ümumi kateqoriya	31 dekabr 2017 Əlaqəli tərəflərlə qalıqlar	Maliyyə hesabatları üzrə ümumi kateqoriya
Müşterilərə verilmiş kreditlər		1,450,485,923		1,375,042,385
- səhmdarlar və Qrupun səhmdarlarının mühüm paya malik olduğu müəssisələr	-		54,574,685	
- müəssisənin əsas idarəedici heyəti	803,950		770,353	
Dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyat		(118,274,889)		(111,837,455)
- səhmdarlar və Qrupun səhmdarlarının mühüm paya malik olduğu müəssisələr	-		(1,051,272)	
- müəssisənin əsas idarəedici heyəti	(1,385)		(7,283)	
Müşteri hesabları		1,335,034,786		1,183,456,480
- səhmdarlar və Qrupun səhmdarlarının mühüm paya malik olduğu müəssisələr	54,365,749		83,871,364	
- müəssisənin əsas idarəedici heyəti	1,422,576		1,141,950	
Verilmiş zamanətlər		46,351,823		25,712,549
- səhmdarlar və Qrupun səhmdarlarının mühüm paya malik olduğu müəssisələr	612,010		612,010	
İstifadə olunmamış kredit xətləri üzrə öhdəliklər		192,524,895		58,656,136
- səhmdarlar və Qrupun səhmdarlarının mühüm paya malik olduğu müəssisələr	-		17,911,990	
- müəssisənin əsas idarəedici heyəti	142,702		89,516	

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azerbaijan manatı ilə)**

31 dekabr 2018 və 2017-ci il tarixlərinə bitən illər ərzində əlaqəli tərəflərlə aparılan əməliyyatlar nəticəsində konsolidə edilmiş mənfəət və zərər hesabatına daxil edilən məbləğlər aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il		31 dekabr 2017-ci il tarixinə bitən il	
	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Maliyyə hesabatları üzrə ümumi kateqoriya	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Maliyyə hesabatları üzrə ümumi kateqoriya
Faiz gəliri		109,399,694		100,130,599
- səhmdarlar və Qrupun səhmdarlarının mühüm paya malik olduğu müəssisələr	-		3,623,609	
- müəssisənin əsas idarəedici heyəti	77,519		66,677	
Həiz xərci		(23,158,018)		(25,552,727)
- səhmdarlar və Qrupun səhmdarlarının mühüm paya malik olduğu müəssisələr	(1,178,203)		(1,620,214)	
- müəssisənin əsas idarəedici heyəti	(12,730)		(17,146)	
Haqq və komissiya gəliri		7,563,645		7,996,651
- səhmdarlar və Qrupun səhmdarlarının mühüm paya malik olduğu müəssisələr	11,851		114,631	
- müəssisənin əsas idarəedici heyəti	232		1,097	
Digər gəlirlər		954,049		1,104,813
- səhmdarlar və Qrupun səhmdarlarının mühüm paya malik olduğu müəssisələr	438,792		420,792	
Əməliyyat xərcləri		(13,863,957)		(12,115,114)
- səhmdarlar və Qrupun səhmdarlarının mühüm paya malik olduğu müəssisələr	(598,937)		(607,363)	
 Əsas idarəedici heyətin kompensasiyası:				
Qısamüddətli işçi müavinətləri	1,739,249	21,330,532	443,037	15,434,956

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)**

27. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri

Ədalətli dəyər ölçmə tarixində bazar iştirakçıları arasında aparılan müntəzəm əməliyyatlar zamanı aktivin satılmasından alına biləcək və ya öhdəliyin köçürülməsinə görə ödənilə biləcək məbləğdir.

Qrup, qiymətləndirmə üsulu ilə maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərinin müəyyən edilməsi və açıqlanması üçün aşağıdakı iyerarxiyadan istifadə edir:

- Səviyyə 1 – oxşar aktivlər və ya öhdəliklər üçün fəal bazarlarda kvotasiya edilmiş (təshih edilməmiş) qiymətləri mövcud olanlar;
- Səviyyə 2 – ədalətli dəyərin ölçüməsi üçün əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli giriş məlumatları birbaşa və ya dolayısı ilə müşahidə edilən qiymətləndirmə üsulları;
- Səviyyə 3 – ədalətli dəyərin ölçüməsi üçün əhəmiyyətli olan ən aşağı səviyyəli giriş məlumatları müşahidə edilməyən qiymətləndirmə üsulları.

Aşağıdakı cədvəldə ədalətli dəyərlə ucota alınmış maliyyə alətlərinin ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələr üzrə təhlili verilir:

	Səviyyə 1	Səviyyə 2	Səviyyə 3	31 dekabr 2018
Ədalətli dəyərlə ölçülən aktivlər				
İnvestisiya qiymətli kağızları	-	447,258	-	447,258
İnvestisiya emlakı	-	7,027,246	-	7,027,246
Ədalətli dəyəri açıqlanan aktivlər				
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	168,662,727	-	109,546,785	278,209,512
Qiymətli metallar	14,989,411	-	-	14,989,411
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	24,441,524	-	41,998,441	66,439,965
Müşterilərə verilmiş kreditlər	-	-	1,332,211,034	1,332,211,034
İnvestisiya qiymətli kağızları	-	-	165,074,412	165,074,412
Digər aktivlər	-	-	3,846,188	3,846,188
Aktivlər	208,093,662	7,474,504	1,652,676,860	1,868,245,026
Ədalətli dəyərləri açıqlanan öhdəliklər				
Banklara və hökumət təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlər	-	-	376,157,633	376,157,633
Müşteri hesabları	475,085,212	-	859,949,574	1,335,034,786
Digər öhdəliklər	-	-	1,768,468	1,768,468
Öhdəliklər	475,085,212	-	1,237,875,675	1,712,960,887

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azerbaijan manatı ilə)**

	Səviyyə 1	Səviyyə 2	Səviyyə 3	31 dekabr 2017
Ədalətli dəyərlə ölçülən aktivlər				
İnvestisiya qiymətli kağızları	-	179,650	-	179,650
İnvestisiya emlakı	-	6,825,306	-	6,825,306
Ədalətli dəyəri açıqlanan aktivlər				
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	97,072,930	-	10,012,083	107,085,013
Qiymətli metallar	15,305,466	-	-	15,305,466
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	25,861,881	-	36,371,003	62,232,884
Müştərilərə verilmiş kreditlər	-	-	1,263,204,930	1,263,204,930
İnvestisiya qiymətli kağızları			236,644,596	236,644,596
Fərfəylinq	-	-	4,498,167	4,498,167
Diger aktivlər	-	-	4,257,246	4,257,246
Aktivlər	138,240,277	7,004,956	1,554,988,025	1,700,233,258
Ədalətli dəyərləri açıqlanan öhdəliklər				
Banklara və hökumət təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlər	-	-	356,642,796	356,642,796
Müştəri hesabları	233,668,214	-	949,788,266	1,183,456,480
Diger öhdəliklər	-	-	1,583,012	1,583,012
Öhdəliklər	233,668,214	-	1,308,014,074	1,541,682,288

Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin ədalətli dəyərinin Qrupun konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdakı müvafiq balans dəyəri ilə müqayisəsi aşağıdakı cədvəldə verilmişdir:

	31 dekabr 2018		31 dekabr 2017	
	Balans dəyəri	Ədalətli dəyər	Balans dəyəri	Ədalətli dəyər
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	278,209,512	278,209,512	107,085,013	107,085,013
Qiymətli metallar	14,989,411	14,989,411	15,305,466	15,305,466
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	66,439,965	66,439,965	62,232,884	62,232,884
Müştərilərə verilmiş kreditlər	1,332,211,034	1,332,211,034	1,263,204,930	1,263,204,930
İnvestisiya qiymətli kağızları	165,521,670	165,521,670	236,824,246	236,824,246
Diger maliyyə aktivlər	3,846,188	3,846,188	4,257,246	4,257,246
Banklara və hökumət təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlər	376,157,633	376,157,633	356,642,796	356,642,796
Müştəri hesabları	1,335,034,786	1,335,034,786	1,183,456,480	1,183,456,480
Diger öhdəliklər	1,768,468	1,768,468	1,583,012	1,583,012

İnvestisiya qiymətli kağızlarına daxil edilmiş kapital qiymətli kağızlarının ədalətli dəyərinin düzgün qiymətləndirilməsi mümkün deyildir. 31 dekabr 2018 və 2017-ci il tarixlərinə bitən illər üzrə onların dəyəri müvafiq olaraq 447,258 və 179,650 AZN təşkil etmişdir. Bu səhmlər açıq bazara çıxarılmadığından və ədalətli dəyər hesablamalarının səviyyəsi əhəmiyyətli olduğundan onların ədalətli dəyərinin qiymətləndirilməsi mümkün deyil.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

Qiymətləndirmə üsulları və ehtimalları

Aşağıda maliyyə hesabatlarında ədalətli dəyərlə hələ eks etdirilməmiş maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərlərini müəyyən etmək üçün istifadə edilən metodologiya və fərziyyələr təsvir olunur.

Ədalətli dəyərləri balans dəyərlərinə təxminən bərabər olan aktivlər

Tez satılı bilən və ödəmə müddəti qısa (üç aydan az) olan maliyyə aktivləri və öhdəlikləri ilə bağlı olaraq ehtimal edilir ki, onların balans dəyərləri təxminən ədalətli dəyərlərinə bərabərdir. Bu ehtimal xüsusi bitmə müddəti olmayan müddətsiz depozitlərə və əmanət hesablarına da tətbiq edilir.

Investisiya qiymətli kağızları

Hər hansı qiymətləndirmə modelləri ilə dəyeri müəyyən edilən satış üçün mövcud olan investisiya qiymətli kağızları əsas etibarı ilə kvotasiya edilməyən kapitalları və bərc qiymətli kağızlarından ibarətdir. Bu qiymətli kağızların doyori bozi hallarda yalnız bazarda müşahidə edilən məlumatları, digər hallarda isə bazarda hərni müşahidə edilən, hem də müşahidə edilməyən məlumatları eks etdirən modeller vasitəsilə müəyyən edilir. Bazarda müşahidə edilməyən giriş məlumatlarına investisiya obyektinin gələcək maliyyə göstəriciləri, onun risk profili, eləcə də investisiya obyektinin fəaliyyət göstərdiyi sənaye sahəsi və coğrafi yurisdiksiya ilə bağlı iqtisadi fərziyyələr daxildir.

Amortizasiya hesablanmış dəyərlə ucotta alınan maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri

Kvotasiya edilməyən alətlərin, müştərilərə verilmiş kreditlərin, müştəri depozitlərinin, kredit təşkilatlarından alınacaq məbleğlərin, banklar və dövlət təşkilatları qarşısında öhdəliklərin, digər maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin, maliyyə lizinqinə əsasən öhdəliklərin ədalətli dəyərini ölçmək üçün gələcək pul vəsaitlərinin hərəkəti eyni şərtlər, kredit riski və qalan ödəmə müddəti olan borclar üçün hazırda mövcud olan dərəcələrlə diskont edilir.

28. Tənzimləyici məsələlər

Qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş kəmiyyət ölçüləri tələb edir ki, Qrup aşağıdakı cədvəldə göstərdiyi qaydada ümumi (10%) və 1-ci dərəcəli kapitalın (5%) risk dərəcələri üzrə qiymətləndirilmiş aktivlərinə qarşı minimal nisbet və əmsallarını saxlamaq üçün, kapitalın adekvatlığını təmin etsin.

31 dekabr 2018-ci il tarixinə Qrupun Kapital Adekvatlığı məqsədləri üçün cəmi və 1-ci dərəcəli kapital məbləği müvafiq olaraq 267,440,648 AZN və 265,348,129 AZN, yaxud 15% və 15% dərəcəsində olmuşdur.

31 dekabr 2017-ci il tarixinə Qrupun Kapital Adekvatlığı məqsədləri üçün cəmi və 1-ci dərəcəli kapital məbləği müvafiq olaraq 256,100,240 AZN və 239,448,701 AZN, yaxud 15% və 14% dərəcəsində olmuşdur.

Bundan əlavə, Qrup Azərbaycan Mərkəzi Bankının tələblərinə uyğun olaraq nizamnamə kapitalının adekvatlıq dərəcəsini təmin etməlidir. 31 dekabr 2018 və 2017-ci il tarixlərində bitən illər ərzində Qrupun nizamnamə kapitalı səviyyəsi ARMB-nin tələblərinə uyğun olmuşdur.

29. Kapitalın idarə olunması

Qrup öz kapitalını idarə etməklə, borc və kapital qalıqlarını optimallaşdıraraq səhmdarların gəlirinin artırılması zamanı fasılısızlıq prinsipi əsasında fəaliyyət göstərməsini təmin edir.

İdarəetmə heyəti kapitalın strukturunu yarıml illik əsasda nəzerden keçirir. Bu yoxlamanın bir hissəsi kimi, İdarə heyəti kapitalın dəyərini və kapitalın hər bir növü ilə bağlı olan riskləri nəzerden keçirir. İdarə Heyətinin tövsiyələri əsasında, Qrup özünün ümumi kapitalını dividendlər ödəməklə, yeni səhmlər buraxmaqla eləcə də yeni borclar verməklə və ya mövcud borcların geri alınması ilə tənzimləyir.

Qrupun ümumi kapital riskinin idarə edilməsi qaydasına 2017-ci ildən etibarən dəyişiklik edilməmişdir.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azerbaijan manatı ilə)

30. Riskin idarə olunması siyasetləri

Riskin idarə edilməsi bank işinin əsasını təşkil edir və Qrup əməliyyatlarının mühüm elementi hesab olunur. Qrupun əməliyyatlarına xas olan əsas risklər kredit riskləri, likvidlik riskləri faiz dəreçələrində və xarici valyuta dəreçələrində bazar hərəketləri daxildir. Həmin risklərlə bağlı Qrupun riskin idarə edilməsi siyasetinin təsviri aşağıda verilmişdir. Qrup aşağıdakı riskləri idarə edir:

Kredit riski

Kredit riski, alıcılar, müştərilər və ya qarşı tərəflərin müqavilə öhdəliklərini yerinə yetirmədiklərinə görə Qrupu itkiyə məruz qoyan riskidir. Qrup fərdi tərəfdəşlərinə, coğrafi və sənaye komplekslərinə üzərinə götürməyə hazır olduğu riskləri müəyyən məhdudiyyətlər çərçivəsində qəbul etməklə kredit riskini idarə və nəzarət edərək bu məhdudiyyətlərlə əlaqəli baş verə bilecek proseslərin monitorinqini edir.

Qrup, girov təhlisişləri də daxil olmaqla müntəzəm olaraq qarşı tərəflərin kredit ödəmə qabiliyyətlərinə təsir ədən mümkünün döyişikliklər orkən müəyyən edilməsini təmin etmək üçün kreditin keyfiyyətinə nəzarət prosesi qurmuşdur. Əks tərəfə qoyulan məhdudiyyətlər kredit riski təsnifat sistemində yararlanmaqla müəyyən edilir. Kreditin keyfiyyətinə nəzarət prosesi Qrupun risklər nəticəsində potensial zərərə məruz qalınması və bununla bağlı lazımi tədbirlər görməsi nəticəsində potensial zərərin qiymətləndirilməsinə imkan verir.

Törəmə maliyyə alətləri

Törəmə maliyyə alətlərindən yaranan kredit riski istənilən vaxt, maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda qeyd edilən pozitiv ədaletli dəyərə malik olanlarla məhdudlaşır.

Kreditlə bağlı öhdəlik riskləri

Qrup öz müştərilərinə, Qrupun adından ödənişlər etməsini tələb edə biləcək zəmanətlər təqdim edir. Bu cür ödənişlər müştərilərden akkreditiv şərtlərinə əsasən toplanır. Onlar bankı kreditlərə münasibətdə oxşar risklərə məruz qoyur və bunları eyni nəzarət prosesi və qaydaları ilə tənzimləyir.

Törəmə müəssisələri də daxil olmaqla, konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın tərkib hissəsi üçün kredit riskinə maksimum məruz qalma, əsas xalis və girov müqavilələrinin istifadəsi ilə təsirlərin azaldılmasından əvvəl onları balans dəyərlərində ən uyğun şəkildə əks etdirirlər.

Maliyyə alətləri ədaletli dəyərdə qeydə alındıqda, aktivlərin balans dəyəri gələcəkdə yarana biləcək maksimum riskə məruz qalmamaqla cari kredit riskinə məruz qalır.

Deyersizləşmənin qiymətləndirilməsi

1 yanvar 2018-ci il tarixində Qrup, EFD-ə yaxınlaşmaqla diskont edilmiş, gözlənilən pul vəsaitlərinin çatışmazlığını ölçmək üçün GKZ-yi mümkünlik baxımından ölçülmüş bir neçə ssenari əsasında hesablayır. Pul vəsaitlərinin çatışmazlığı müqaviləye uyğun olaraq şirkətə ödeniləcək pul vəsaitləri ilə müəssisənin eldə etməyi ehtimal etdiyi pul vəsaitləri arasındaki fərqlidir. GKZ hesablamalarının mexanizmi aşağıda təsvir olunur və əsas elementləri bunlardır:

DE	Defolt ehtimalı müəyyən vaxt cıvarında defoltun mümkünluğunun qiymətləndirilməsidir. Defolt, təhlil edilən müddət ərzində müəyyən anda yalnız müvafiq vəsait daha əvvəl uçotdan çıxarılmamış və hələ də portfelə daxil olanda yarana bilər.
DHRH	Defolt halında riskin həcmi, müqavilədə nəzərdə tutulub-tulmamasından asılı olmayaraq, əsas və faiz məbleğlərinin qaytarılması, kredit öhdəliyi üzrə gözlənilən vəsaitlərin istifadəsi və yerinə yetirilməmiş ödənişlər üzrə hesablanmış faiz də daxil olmaqla hesabat tarixindən sonra risk həcmində gözlənilən dəyişikliyi nəzərə almaqla gələcək defolt tarixində risk həcminin qiymətləndirilməsidir.
DHZ	Defolt halında zərər müəyyən zaman defolt yarananda əmələ gələn zərərin qiymətləndirilməsidir. Bu, müqavilə ilə nəzərdə tutulmuş ödəniləcək pul vəsaitləri ilə kreditorun eldə etməyi gözlədiyi (o cümlədən her hansı girovun realizasiyasından) pul vəsaitləri arasındaki fərqə əsaslanır. Bu, adətən DHZ faizi kimi ifadə edilir.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər (Azərbaycan manatı ilə)

GKZ ehtiyatı aktivin müddəti ərzində yaranması gözlənilən kredit zərərlərinə (AMəGKZ) əsaslanır. Lakin əmələ gəldiyi andan kredit riskində əhəmiyyətli artım olmadığı hallarda ehtiyat 12 aylıq gözlənilən kredit zərərlərinə (12aGKZ) əsaslanır. 12aGKZ hesabat tarixindən sonra 12 ay ərzində mümkün olan maliyyə aləti ilə bağlı öhdəliklərin yerinə yetirilməməsindən irəli gələn GKZ-dən ibarətdir.

Hər hesabat dövrünün sonunda Qrup, maliyyə alətinin qalan müddəti üzrə öhdəliklərin yerinə yetirilməməsi (defolt) riskindəki dəyişiklikləri nəzərdən keçirməklə, maliyyə aləti üzrə kredit riskinin ilkin tanınmadan sonra əhəmiyyətli artıb-artmamasının qiymətlərinə tətbiq etmişdir. Yuxarıdakı prosesə əsaslanaraq, Qrup kreditləri Mərhələ 1, Mərhələ 2, Mərhələ 3 və AYKD üzrə aşağıdakı kimi qruplaşdırır:

Mərhələ 1: Kreditlər ilk dəfə tanınanda, Qrup ehtiyatı 12aGKZ əsasında tanır. Mərhələ 1-in kreditlərinə həm də kredit riskinin azaldığı Mərhələ 2 və Mərhələ 3-dən yenidən təsnif edilmiş vəsaitlər daxildir.

Mərhələ 2: Kredit verildiyi andan etibarən kredit riski əhəmiyyətli dərəcədə artanda Qrup ehtiyatı AMəGKZ üzrə tanır.

Mərhələ 3: Dəyərsizləşmiş hesab olunan kreditlər. Qrup ehtiyatı AMəGKZ üzrə tanır.

AYKD: Alınmış və ya yaranmış kredit üzrə dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri (AYKD) ilkin tanınma zamanı kredit üzrə dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləridir. AYKD aktivləri ilkin tanınmadada ədalətli dəyərlə qeydə alınır və faiz gəliri sonradan krediti nəzərə almaqla düzəliş edilmiş EFD əsasında tanınır. GKZ yalnız gözlənilən kredit zərərlərində sonradan dəyişiklik baş verəndə tanınır və ya ləğv edilir.

Defolt və sağalmanın tərifi

Maliyyə alətinin dəyərsizləşməsi hadisəsi pərakəndə borcalanlar portfeli istisna olmaqla, bütün portfellər üçün borcalan səviyyəsində müəyyən edilir. Pərakəndə borcalanlar üçün dəyərsizləşmə hadisəsi maliyyə aləti səviyyəsində müəyyən edilir. Qrup, maliyyə aktivinin aşağıdakı hallarda defoltda olmasına hesab edir:

- Maliyyə təşkilatları və qiymətli kağızların emitentləri ilə əməliyyatlardan başqa, bütün seqmentlər üçün hesabat tarixinə borcun 90 təqvim gündündən artıq gecikdirilməsi;
- Maliyyə təşkilatları və qiymətli kağızların emitentləri ilə əməliyyatlar üçün hesabat tarixinə borcun 7 iş gündündən artıq gecikdirilməsi;
- Kontragent / emitent məhkəmə tərəfindən müflis elan edilib və ya məhkəmə Borcalanla bağlı müflislik prosedurları aparıb. Bu meyar pərakəndə borcalanlar portfeli istisna olmaqla, bütün portfellər üçün tətbiq edilir;
- Hesabat tarixinə müqaviləyə 4 və ya 5-ci keyfiyyət kateqoriyasının təyin edilməsi;
- Borcalanın maliyyə çətinliyi ilə əlaqədar defolt / məcburi restrukturizasiyanın aparılması (maliyyə təşkilatları və qiymətli kağızların emitentləri ilə əməliyyatlar istisna olmaqla tətbiq edilir). Defolt/məcburi restrukturizasiya dedikdə, borcalanın müqavilədə nəzərdə tutulan öhdəliklərini yerinə yetirə bilməməsi və borcalanın kredit keyfiyyətinin pişləşməsi nəticəsində Qrupun səlahiyyətli orqanı tərəfindən məcburi restrukturizasiya hesab edilən müqavilə şərtlərinin dəyişdirilməsi başa düşür;
- Lisenziyanın ləğvi və müvəqqəti inzibatçılığın tətbiqi (maliyyə təşkilatlarına və qiymətli kağızların emitentlərinə tətbiq olunur).

İlkin tanınmaya nisbətən kredit riskinde əhəmiyyətli dərəcədə artım olmadığını göstəren bir sübut varsa, itki norması maliyyə aləti üzrə 12 aylıq GKZ-ye qayıdır. Kredit riski artımının bəzi keyfiyyət göstəriciləri, məsələn, sui-istifadə halları artan defolt risk göstəricisi ola bilər ki, bu da həmin göstərici yox olandan sonra da mövcud ola bilir. Bu cür hallarda, Qrup, maliyyə aktivinin kredit riskinin kifayət qədər aşağı düşdүүнү нүмайىш etdirən yaxşı davranışını göstərmək üçün sınaq müddəti müəyyən edir ki, onlar kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə aşağı düşdүүнү sübut edə bilsinlər. Maliyyə aletlerinin sağlamlaşması və 1-ci Mərhələyə keçirilmesi meyarları:

- Pərakəndə borcalanlar üçün üç ardıcıl hesabat ayında gecikmiş borcların olmaması;
- Korporativ kontragentlər və fərdi sahibkarlar üçün on iki ardıcıl hesabat ayında gecikmiş borcların olmaması.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)**

Defolt ehtimalının müddət strukturunun yaradılması

Qrup, məhsulun növü ilə bağlı kredit riskinə dair mövcud məlumatları və göstəriciləri həmçinin borcalanın seqmenti ilə bağlı məlumatları toplayır. Bəzi portfellər üçün xaricdə kredit məlumat agentliklərindən əldə edilən məlumatlar da istifadə olunur.

Qrup, toplanan məlumatları təhlil etmək və qalan müddət ərzində defolt ehtimalının təxminlərini yaratmaq üçün və bunun zaman keçidikcə necə dəyişəcəyini göstərən statistik modelləri tətbiq edir.

Xəzinədarlıq və banklararası münasibətlər

Qrupun xəzinədarlığı və banklararası münasibətlər və qarşı tərəfləri maliyyə xidmətləri müəssisələri, banklar, broker-dilerlər, mübadilə və klirinqləri özündə ehtiva edir. Bu münasibətlər üçün Qrupun kredit riskləri şöbəsi, ictimayıyətə açıq olan maliyyə və digər xarici məlumatları, məsələn, xarici reytinqləri analiz edir və aşağıda cədveldə göstərildiyi kimi daxili reytinqi müəyyən edir.

Korporativ və kiçik biznes kreditləri

Korporativ kreditlər üçün borcalanlar Qrupun ixtisaslaşdırılmış kredit riski bölməsinin işçiləri tərəfindən qiymətləndirilir. Kredit riskinin qiymətləndirilməsi, müxtəlif tarixi, cari və gələcəklə bağlı məlumatları nəzərə alan kredit hesablama modelinə əsaslanır:

- Müştərinin hazırladığı proqnozlar və bündələr daxil tarixi maliyyə məlumatları. Bu maliyyə məlumatı müştərinin maliyyə fəaliyyətini ölçmek üçün həyata keçirilmiş və gözlənilən neticələr, ödəmə qabiliyyətinin əmsalları, likvidlik əmsalları və digər müvafiq əmsalları əhatə edir. Bu göstəricilərdən bəziləri müştərilərlə razılışmaları əhatə edir və buna görə də daha böyük diqqətlə ölçülür.
- Müştərilərə dair xarici mənbələrdən gələn istənilən ictimaiyyətə açıq məlumat. Bu reytinq agentlikləri tərəfindən verilmiş xarici reytinq cədvəllərini, müstəqil analitik hesabatları, ictimaiyyətə satılan qiyməti kağızlarının qiymətləri və ya press-relizlər (metbuat açıklamaları) və məqalələri əhatə edir.
- Şirkətin fəaliyyətinə aid olan və müştərinin rəhbərliyinin keyfiyyət və qabiliyyətini dəstəkləyən istənilən başqa obyektiv məlumatlar.

Qiymətləndirmə metodlarının kompleksliyi və dəqiqliyi Qrupun təsir gücү və müştərinin mürəkkəbliyi və ölçüsünə əsaslanır. Daha az kompleks kiçik biznes kreditlərindən bəziləri Qrupun pərakəndə məhsullar üzrə modelləri ilə qiymətləndirilir.

Istehlakçı kreditləri və yaşayış sahələri üçün verilən ipoteka kreditləri

Istehlak kreditləri təminatsız fərdi kreditlər, kredit kartları və overdraftlardan ibarətdir. Bu məhsullar yaşayış sahələri üçün verilən ipoteka kreditləri və daha az kompleks kiçik biznes kreditləri ilə birlikdə əsasən borcun gəlirə, krediin dəyərə və gəlirə ödəniş əmsalları ilə idarə olunan avtomatlaşdırılmış kart sistemi vasitəsi ilə qiymətləndirilir.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azerbaijan manatı ilə)

Qrupun daxili kredit reyting dərəcələri aşağıdakılardır:

Daxili reyting dərəcəsi	Beynəlxalq kənar reyting agentliyinin (Fitch) reytingi	Daxili reytingin təsviri	Aktivin müddəti ərzində DE
>13	AA+ to AAA AA A+ to AA- A- BBB+ BBB BBR BBI BB- to BB B- to B+	Yüksek reyting	0-0.06%
8-13	CCC CCC-	Standart reyting	0.06-0.45%
4-8	D	Qeyri-standart reyting	0.45-100%
<4		Dəyərsizmiş	100%

GKZ-nin ölçüməsi

GKZ-nin ölçüməsinə daxil edilən əsas məlumatlar aşağıdakı dəyişənlərin müvəqqəti faiz dərəcəsidir:

- Defolt ehtimalı (DE);
- Defolt halında zərər (DHZ);
- Defolt halında riskin həcmi (DHRH).

1-ci Mərhələdəki riskin həcmi üçün GKZ, 12 aylıq DE-ni DHZ və DHRH-in hasilini ilə hesablanır. aktivin müddəti ərzində olan GKZ, aktivin müddəti ərzində olan DE-nin, DHZ-nin və DHRH-in hasilindən hesablanır.

DE-nin qiymətləndirilməsi metodikası yuxarıda "Defolt Ehtimalının müddət strukturunun yaradılması" başlığı altında müzakirə olunur.

Bank DHZ parametrlərini defolt olmuş kontragentlərə qarşı iddiaların bərpə tarixinə əsasən qiymətləndirir. DHZ modelləri, hər seqmentdə default müştərilər üçün əsas məbləğ və faiz dərəcələrinin geri qaytarılmasını nəzərdə tutur. Korporativ portfeldə ödəniş məbləğləri müştəri bazasında hesablanır, kredit kartları və istehlak kredit portfelli isə müqavilə səviyyəsində hesablanır. Onlar güzəştli pul vəsaitlərinin hərəkəti əsasında hesablanmışdır ki, bu, mövcud müqavilənin faiz dərəcəsi kimi effektiv faiz dərəcəsinin ən yaxşı vəkseli hesab olunur. İpoteka kreditləri üçün, qiymətli kağızları qiymətləndirmek üçün risk faktorları kimi girov qiymətli kağızları tətbiq edilmişdir.

DHRH defolt halında gözlənilən təsiri təmsil edir. Bank DHRH-i qarşı tərəfə mövcud təsirdən və müqavilə üzrə icazə verilən və amortizasiya nəticəsində yaranan mövcud məbləğə potensial dəyişikliklərdən əldə edir. Maliyyə aktivinin DHRH-i defolt zamanı özünün ümumu balans dəyeridir. Borc öhdəlikləri üçün DHRH gələcək potensial miqdardır ki, bu da tarixi müşahidələrə əsasında müqavilə çərçivəsində götürüle bilər.

Yuxarıda təsvir edildiyi kimi, və Mərhələ 1 üzrə maliyyə aktivləri üçün maksimum 12 aylıq DE-dan istifadə edilməsinə baxmayaraq, Bank GKZ-ni kreditin məruz qaldığı maksimum müqavilə müddətindən (borcalanın müddətinin uzadılması variantları daxil olmaqla) kredit riskinin idarə olunması məqsədləri üçün Bank daha uzun müddət hesab edir. Maksimum müqavilə müddəti, Bankın avansın geri qaytarılmasını və ya kredit öhdəliyini ləğv etmək hüququna malik olduğu tarixə qədər uzanır.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2018-ci il tarixine bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

Kredit riskinin əhəmiyyətli artımı

Qrup, hər bir hesabat dövründə ilkin tanınmadan sonra kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artub-artmamasını qiymətləndirir. Kredit riskinin artımının əhəmiyyətli olub-olmadığının müəyyənləşdirilməsi maliyyə aletinin və borcalanın xüsusiyyətlərinə və coğrafi bölgə ilə bağlıdır. Əhəmiyyətli sayılan faktor, müxtəlif növ kreditlər, xüsusişlə korporativ və pərakəndə kreditlər arasında özünü fərqli göstərəcəkdir.

Ümumi göstərici olaraq, riskə xüsusi meylli kredit Qrupun keyfiyyət kriteriyalarına əsasən, ilkin tanınmadan sonra əhəmiyyətli dərəcədə artmış hesab edilir:

- Maliyyə təşkilatları və qiymətli kağızların emitentləri ilə əməliyyatlardan başqa, bütün seqmentlər üçün borcun 31-90 gün gecikdirilməsi faktının mövcudluğu;
- Maliyyə təşkilatları və qiymətli kağızların emitentləri ilə əməliyyatlar üzrə borcun 1-7 iş günü gecikdirilməsi faktının mövcudluğu;
- Pərakəndə portfel üçün borcalanın digər təməqəvilələr üzrə borcu 90 gündən artıq gecikdirilməsi faktının mövcudluğu;
- Ana şirkət və ya digər əlaqəli müəssisə tərəfindən maliyyə dəstəyinin azalması;
- Borcalana verilmiş məhsullar barədə Bank tərəfindən etibarlı neqativ məlumatın əldə edilməsi.

Gecikmə günləri, tam ödəniş alınmayan ən erkən tarixden etibarən gün sayının hesablanması yolu ilə müəyyən edilir. Gecikmə günləri, borcalana təqdim oluna biliçək hər hansı bir güzəşt müddətini nəzəre alınmadan müəyyən edilir.

Kəmiyyət meyarları (yalnız xarici reytinglərin mövcudluğu halında tətbiq edilir):

- Aşağıdakı çədvəldə təqdim edilmiş meyarlara uyğun olaraq, tanınma tarixinə olan xarici reytinglə müqayisədə, hesabat tarixinə olan xarici reytingin nisbətən dəyişməsi.

İlkin tanıma zamanı xarici reytingdən asılı olaraq kredit riskinin əhəmiyyətli artmasının müəyyən edilməsi meyarları.

	İlkin tanıma zamanı kontragentin reytingi			Kredit riskinin mühlüm artması aşağıdakı kimi tanınır:
	Moody's	Fitch	S&P	
1	AAA	AAA	AAA	
2	Aa1	AA+	AA+	
3	Aa2	AA	AA	
4	Aa3	AA-	AA-	
5	A1	A+	A+	
6	A2	A	A	
7	A3	A-	A-	
8	Baa1	BBB+	BBB+	
9	Baa2	BBB	BBB	
10	Baa3	BBB-	BBB-	
11	Ba1	BB+	BB+	
12	Ba2	BB	BB	-2 kateqoriyasına dəyişmə
13	Ba3	BB-	BB-	
14	B1	B+	B+	
15	B2	B	B	
16	B3	B-	B-	
17	Caa1	CCC-C	CCC-C	-1 kateqoriyasına dəyişmə
18	Caa2			
19	Caa3			
20	Ca-C			
21	D	D	D	

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)

Perspektiv məlumatlar və çox tərəfli iqtisadi ssenarilər

Özünün GKZ modellərində, Qrup geniş səpkili perspektiv informasiyalara, o cümlədən iqtisadi məlumatlara əsaslanır:

- Real ÜDM;
- İstehlakçı Qiymətləri indeksi;
- Neft qiyməti;

Qrup bir iqtisadi ssenari hazırlayırlar: əsas ssenari. Bu Qrupun strateji planlaşdırma və büdcənin hazırlanması kimi digər məqsədlərlə bağlı istifadə etdiyi informasiyaya uyğunlaşdırılır. Defoltlar haqqında tarixi məlumatlar bank sistemindəki fiziki şəxslərə verilmiş cəmi kreditlər üzrə gecikmiş kreditlərin payına dair ARMB-in (Azerbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı) statistik məlumatlarında istifadə edir. Makroiqtisadi məlumatların tosirinin qiymətləndirilməsi ən azı illik olaraq aparılmalıdır.

Qrup bütün kredit portfeli üçün (qiymətli kağızlar portfeli, maliyyə qurumlarına olan tələblər) aparıcı göstəriciləri müəyyənləşdirərək sənədləşdirmiş, tarixi məlumatların təhlilindən istifadə edərək makroiqtisadi dəyişənlər və kredit riski və kredit itkiləri arasındaki əlaqələri qiymətləndirmişdir.

Əsas aparıcı faktor Real ÜDM-in artım proqnozudur. 31 dekabr 2018-ci il üçün istifadə olunan iqtisadi ssenarilərə Azərbaycan Respublikasının 31 dekabr 2019 -2023 illəri əhəmə edən əsas göstəriciləri istifadə edilib.

İllər	Real ÜDM-un artım səviyyəsi
2019	3.50%
2020	3.20%
2021	2.40%
2022	2.40%
2023	2.30%

Son beş ilin məlumatlarının təhlili əsasında əsas göstərici ilə maliyyə aktivlərinin müxtəlif portfeli üzrə default və zərər dərəcələri arasında təxmin edilən əlaqələr hazırlanmışdır.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azerbaijan manatı ilə)**

Maliyyə aktivlərinin siniflər üzrə kredit keyfiyyəti

Maliyyə aktivlərinin kredit keyfiyyəti yuxarıda təsvir olunduğu kimi, Qrupun daxili kredit reytingləri ilə idarə olunur. Aşağıdakı cədvəldə Qrupun kredit reytingi sistemine əsaslanaraq konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın kreditlə bağlı sətirlərində aktivlərin sinifləri üzrə kredit keyfiyyəti göstərilir.

	Qeyd	Mərhələ	Yüksək	Standart	Qeyri-standart	Dəyarsızlaş-	Cəmi
			reyting	reyting	reyting		
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	13	Mərhələ 1	231,398,126	3,855,063	8,675	-	235,261,864
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	14	Mərhələ 1	47,695,724	18,876,556	-	-	66,572,281
Amortizasyla hesablanmış dəyərlər müsələtlərə verilmiş kreditlər	15						
-Korporativ müştərilərə verilmiş kreditlər		Mərhələ 1	68,000,000	809,959,255	81,752,215	-	959,711,470
		Mərhələ 2	-	-	-	-	-
		Mərhələ 3	-	-	-	283,109,539	283,109,539
-Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər		Mərhələ 1	-	2,656,987	87,442	-	2,744,429
Avtomobil kreditləri		Mərhələ 2	-	-	1,021	-	1,021
		Mərhələ 3	-	-	-	356,099	356,099
İstehlak kreditləri		Mərhələ 1	-	43,724,224	495,986	-	44,220,210
		Mərhələ 2	-	-	17,900	-	17,900
		Mərhələ 3	-	-	-	11,527,086	11,527,086
İpoteka kreditləri		Mərhələ 1	-	53,140,826	56,878,936	-	110,019,762
		Mərhələ 2	-	-	492,781	-	492,781
		Mərhələ 3	-	-	-	5,586,010	5,586,010
Plastik kartlar		Mərhələ 1	14,417	514,978	-	-	529,395
		Mərhələ 2	-	98,835	-	-	98,835
		Mərhələ 3	-	-	-	32,946	32,946
Biznes kreditləri		Mərhələ 1	-	10,312,277	305,657	-	10,617,934
		Mərhələ 2	-	-	-	-	-
		Mərhələ 3	-	-	-	21,420,506	21,420,506
İnvestisiya qiymətli kağızları							
- Amortizasiya hesablanmış dəyərlər borc qiymətli kağızları	17	Mərhələ 1	137,691,561	27,448,641	20,000	-	165,160,202
Akkreditivlər	25	Mərhələ 1	-	1,701,816	-	-	1,701,816
Verilmiş maliyyə zəmanətləri	25	Mərhələ 1	-	22,029,552	-	-	22,029,552
İstifadə olunmamış kredit xətləri	25	Mərhələ 1	485,980	189,852,324	1,235,427	-	191,573,730
		Mərhələ 2	-	1,165	-	-	1,165
		Mərhələ 3	-	-	-	950,000	950,000
Cəmi			485,285,808	1,184,172,499	141,296,040	322,982,187	2,133,736,533

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)**

31 dekabr 2017-ci il tarixinə 39 sayılı MUBS-a uyğun olan ümumi balans dəyəri Qrupun daxili kredit reyting sistemini əsasında aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	Vaxtı keçməmiş və dəyərsizləş-məməş aktivlər			Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş maliyyə aktivləri	Dəyərsizləş-miş maliyyə aktivləri	Cəmi
	Yüksək reyting	Standart reyting	Qeyri-standart reyting			
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	42,100,798	28,782,291	145,908	-	-	71,028,997
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	45,575,916	17,074,882	-	-	-	62,650,798
Müşterilərə verilmiş kreditlər	-	607,961,487	592,236,859	36,658	174,807,381	1,375,042,385
Forfeyting	-	4,589,966	-	-	-	4,589,966
İnvestisiya qiymətli kağızları		236,644,596	-	-	-	236,644,596
Cəmi	87,676,714	895,053,222	592,382,767	36,658	174,807,381	1,749,956,742

Aşağıdakı cədvəldə dəyərsizləşmiş və vaxtı keçmiş lakin dəyərsizləşməmiş aktivlərin balans dəyəri eks olunmuşdur:

	Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş maliyyə aktivləri				31 dekabr 2017		
	Vaxtı keçməmiş və dəyərsizləş-məməş aktivlər	0-3 ay	3-6 ay	6 ay-1 il	1 ildən artıq	Dəyərsizləş-miş maliyyə aktivləri	Cəmi
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	71,028,997	-	-	-	-	-	71,028,997
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	62,650,798	-	-	-	-	-	62,650,798
Müşterilərə verilmiş kreditlər	1,200,198,346	14,441	21,735	217	265	174,807,381	1,375,042,385
Forfeyting	4,589,966	-	-	-	-	-	4,589,966
İnvestisiya qiymətli kağızları	236,644,596	-	-	-	-	-	236,644,596
Total	1,575,112,703	14,441	21,735	217	265	174,807,381	1,749,956,742

Maksimum riskə məruz qalma səviyyəsi

Qrupun kredit riskinə maksimum məruz qalma səviyyəsi əhəmiyyətli dərəcədə dəyişir və fərdi risklərdən habelə ümumi bazar iqtisadiyyatı risklərində asılıdır. Aşağıdakı cədvəldə maliyyə aktivlərinin və şərti öhdəliklərin kredit riskinə maksimum məruz qalma səviyyəsi eks olunur. Maliyyə aktivləri üzrə maksimum risk səviyyəsi hər hansı əvəzləşdirmə və ya girovdan əvvəl həmin aktivlərin balans dəyərinə bərabər olur. Maliyyə zəmanətləri və digər şərti öhdəliklər üçün isə maksimum kredit riski zəmanət geri alındığı zaman və ya kredit məbləğinin geri alındıqda öhdəliklərlə bağlı Qrup tərəfindən ödənilməli olan maksimum məbləği eks etdirir.

31 dekabr 2018

	Maksimum məruz qalma	Əvəzləşdirmədən sonra xalis məruz qalma	Qoyulmuş girov	Əvəzləşdirmədən və girovdan sonra xalis məruz qalma
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	66,439,965	66,439,965	-	66,439,965
Müşterilərə verilmiş kreditlər	1,332,211,034	1,177,646,416	800,617,514	377,028,902
İnvestisiya qiymətli kağızları	165,521,670	165,521,670	165,054,412	467,258

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)**

31 dekabr 2017

	Maksimum məruz qalma	Əvvəzləşdirmə- dən sonra xalis məruz qalma	Qoyulmuş girov	Əvvəzləşdirmə- dən və girovdan sonra xalis məruz qalma
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	62,232,884	62,232,884	-	62,232,884
Müştərilərə verilmiş kreditlər	1,263,204,930	1,103,973,103	886,500,301	217,472,802
İnvestisiya qiymətli kağızları	236,824,246	236,824,246	236,644,596	179,650
Forfeyting	4,498,167	4,498,167	-	4,498,167

Coğrafi təhlil

Aktiv və öhdəliklərin idarəetmə komitəsi qanunvericilikdə və tənzimləyici sahələrdəki risklərlə bağlı nəzareti həyata keçirir və onun Qrupun fəaliyyətinə təsirini müəyyənləşdirir. Bu yanaşma Qrupa Azərbaycan Respublikasının investisiya mühitinə potensial zərərləri azaltmaq imkanı verir. Bankın Riskin idarəedilməsi Komitəsi əsasən Müstəqil Dövlətlər Birliyi və Baltik ölkələrinin banklarına tətbiq olunan ölkə üzrə hədləri müəyyən edir.

Aktiv və öhdəliklər coğrafi cəhətdən aşağıdakı kimi cəmləşmişdir:

	Azərbaycan Respublikası	CIS and other countries	İİƏT ölkələri	31 dekabr 2018 Cəmi
Aktivlər				
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	192,882,568	1,253,034	84,073,910	278,209,512
Qiymətli metallar	14,989,411	-	-	14,989,411
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	17,403,531	-	49,036,434	66,439,965
Müştərilərə verilmiş kreditlər	1,332,211,034	-	-	1,332,211,034
İnvestisiya qiymətli kağızları	165,517,212	-	4,458	165,521,670
Əmlak və avadanlıq	66,571,711	-	-	66,571,711
İnvestisiya emlakı	7,027,246	-	-	7,027,246
Qeyri-maddi aktivlər	1,511,655	-	-	1,511,655
Diger aktivlər	59,136,082	-	130,242	59,266,324
Cəmi aktivlər	1,857,250,450	1,253,034	133,245,044	1,991,748,528
Öhdəliklər				
Banklara və hökumət təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlər	376,157,633	-	-	376,157,633
Müştəri hesabları	1,335,034,786	-	-	1,335,034,786
Diger emalıyyatlar üzrə dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyat	61,703	-	-	61,703
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi	4,159,131	-	-	4,159,131
Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəliyi	2,387,920	-	-	2,387,920
Diger öhdəliklər	7,005,810	11	81,750	7,087,571
Cəmi öhdəliklər	1,724,806,983	11	81,750	1,724,888,744
Xalis mövqə	132,443,467	1,253,023	133,163,294	

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azərbaycan manati ilə)

	Azərbaycan Respublikası	MDB və digər ölkələr	İİƏT ölkələri	31 dekabr 2017 Cəmi
Aktivlər				
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	54,479,452	815,417	51,790,144	107,085,013
Qiymətli metallar	15,305,466	-	-	15,305,466
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	8,589,242	-	53,643,642	62,232,884
Müştərilərə verilmiş kreditlər	1,263,204,930	-	-	1,263,204,930
Forfeyting	4,498,167	-	-	4,498,167
İnvestisiya qiymətli kağızları	236,819,596	-	4,650	236,824,246
Əmlak və avadanlıq	68,214,636	-	-	68,214,636
İnvestisiya əmlakı	6,825,306	-	-	6,825,306
Qeyri-maddi aktivlər	1,551,970	-	-	1,551,970
Diger aktivlər	26,921,654	25,979	74,757	27,022,390
Cəmi aktivlər	1,686,410,419	841,396	105,513,193	1,792,765,008
Öhdəliklər				
Banklara və hökumət təşkilatlarına ödonilməli vəsaitlər	356,642,796	-	-	356,642,790
Müştəri hesabları	1,183,456,480	-	-	1,183,456,480
Diger əməliyyatlar üzrə dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyat	203,376	-	-	203,376
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi	2,439,634	-	-	2,439,634
Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəliyi	1,457,705	-	-	1,457,705
Diger öhdəliklər	7,511,890	6,914	45,542	7,564,346
Cəmi öhdəliklər	1,551,711,881	6,914	45,542	1,551,764,337
Xalis mövqə	134,698,538	834,482	105,467,651	

Likvidlik riski

Likvidlik riski depozitlərin geri götürülməsi və ödəmə müddəti çatan maliyyə alətləri ilə əlaqədar digər maliyyə öhdəliklərini ödəmək üçün vəsaitlərin kifayet olub-olmaması deməkdir. Likvidlik riskini idarə etmək üçün, Qrup aktiv/öhdəliklərin idarə olunması prosesinin bir hissəsi olan müştəri və bank əməliyyatları üzrə gələcəkdə gözlənilən nağd pul vəsaitinin hərəkətinin gündəlik monitoringini həyata keçirir. Aktiv və Öhdəliklərin idarəetmə Komitəsi depozitlərin geri götürülməsi üçün hazır vəsaitlərinin minimal nisbetinə və gözlənilməyən məbləğlərdə geri götürmələri ödəmək üçün banklararası və digər institutlardan alınan kreditlərin minimal səviyyəsinə hədlər qoyur.

Likvidlik və faiz dərəcəsi risklərinin təhlili aşağıdakı cədvəldə verilmişdir. Cədvəldə aşağıdakı məlumatlar təqdim olunur:

(i) Qrupdan ödənişin tələb edilə bildiyi en yaxın müddətdə maliyyə öhdəlikləri üzrə diskontlaşdırılmamış nağd vəsaitlərin (həm faiz həm də əsas nağd vəsaitlər) hərəketinə əsaslanan qeyri-törəmə maliyyə aktivlərinin müqavilə üzrə qalan ödəniş müddəti və,

(ii) Qrup tərəfindən müxtəlif dövrlərdə daxil olması gözlənilən nağd vəsaitlər istisna olmaqla, Maliyyə aktivlərinin diskontlaşdırılmamış ödəniş müddətlərinə habelə, həmin aktivlər üzrə əldə olunacaq faizlərə əsaslanmaqla qeyri-törəmə maliyyə aktivləri üçün gözlənilən ödəniş müddəti.

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azerbaycan manatı ilə)**

	Ölçülmüş orta effektiv faiz dərəcəsi	1 aya qədər	1-3 ay	3 ay-1 il	1-5 il	5 ildən artıq	Qeyri- müəyyən ödəniş vaxtı	31 dekabr 2018 Cəmi
Aktivlər								
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	6.95%	127,981,664	-	-	-	-	-	127,981,664
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	1.64%	-	-	36,237,662	4,590,000	-	-	40,827,662
Müşterilərə verilmiş kreditlər	5.62%	111,756,896	7,957,862	226,196,622	574,526,861	407,854,380	-	1,328,292,621
İnvestisiya qiymətli kağızları	7.23%	121,780,587	-	20,000	27,531,205	14,685,043	-	164,016,834
Cəmi sabit dərəcelərlə faiz hesablanmış aktivlər		233,537,483	7,957,862	262,454,284	606,648,066	422,539,422	-	1,533,137,117
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri		150,227,848	-	-	-	-	-	150,227,848
Qlyməlli rəsatlər		14,989,411	-	-	-	-	-	14,989,411
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsallor		63,054	-	-	-	-	25,549,249	25,612,303
Müşterilərə verilmiş kreditlər		1,929,422	-	-	-	-	1,988,991	3,918,413
İnvestisiya qiymətli kağızları		-	1,057,578	-	-	-	447,258	1,504,836
Digər aktivlər		3,866,635	231,800	-	52,739,566	-	-	56,838,001
		404,613,853	9,247,240	262,454,284	659,387,632	422,539,422	27,985,498	1,786,227,929
Öhdəliklər								
Banklara və hökumət təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlər	2.19%	11,800,000	87,200,000	54,442,280	54,666,929	147,196,361	-	355,305,570
Müşteri hesabları	1.74%	10,276,350	163,322,838	286,144,116	398,182,747	-	-	857,926,051
Cəmi sabit dərəcelərlə faiz hesablanmış öhdəliklər		22,076,350	250,522,838	340,586,396	452,849,676	147,196,361	-	1,213,231,621
Banklara və hökumət təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlər		20,852,063	-	-	-	-	-	20,852,063
Müşteri hesabları		460,547,388	-	1,069,254	200,000	-	15,292,093	477,108,735
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi		-	-	4,159,131	-	-	-	4,159,131
Digər öhdəliklər		2,724,976	841,254	3,521,341	-	-	-	7,087,571
Verilmiş zəmanətləri		3,836,589	2,868,543	20,569,143	19,077,547	-	-	46,351,823
Akkreditivlər		1,377,600	324,216	-	-	-	-	1,701,816
Istifadə olunmamış kredit xəlləri		59,540	1,582,795	128,699,259	62,183,301	-	-	192,524,895
		511,474,505	256,139,647	498,604,524	534,310,524	147,196,361	15,292,093	1,963,017,655
Likvidlik intervalı		(106,860,653)	(246,892,406)	(236,150,240)	125,077,108	275,343,061		
Sabit dərəcəli alətlər üçün faiz dərəcəsinin həssaslıq intervalı		211,461,133	(242,564,976)	(78,132,112)	153,798,390	275,343,061		
Faiz dərəcəsinin həssaslıq intervalı		211,461,133	(242,564,976)	(78,132,112)	153,798,390	275,343,061		
Faiz dərəcəsinin məcmu həssaslıq intervalı		211,461,133	(31,103,843)	(109,235,955)	44,562,435	319,905,496		

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azerbaijan manatı ilə)**

	Ölçülmüş orta effektiv faiz dərəcəsi	1 aya qədər	1-3 ay	3 ay-1 il	1-5 il	5 ildən artıq	Qeyri- müyyəyen ödəniş vaxtı	31 dekabr 2017 Cəmi
Aktivlər								
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	14.50%	10,000,000	-	-	-	-	-	10,000,000
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	0.29%	10,574,243	14,987,055	11,014,905	-	-	-	36,576,204
Müşterilərə verilmiş kreditlər	6.06%	17,939,490	1,742,835	237,643,592	597,088,244	404,026,267	-	1,258,440,427
İnvestisiya qiymətli kağızları	9.86%	193,333,032	-	-	27,170,998	14,837,277	-	235,341,308
Cəmi sabit dərəcələrlə faiz hesablanmış aktivlər		221,846,765	16,729,890	248,658,498	624,259,243	418,863,544	-	1,530,357,939
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri		88,512,603	8,672,410	-	-	-	-	97,085,013
Qiymətli mətallar		15,305,400	-	-	-	-	-	15,305,466
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər		8,165,275	-	-	-	-	17,491,406	25,656,680
Müşterilərə verilmiş kreditlər		3,005,030	-	-	-	-	1,759,473	4,764,503
İnvestisiya qiymətli kağızları		804,045	499,244	-	-	-	179,650	1,482,939
Digər aktivlər		4,257,246	952,594	-	15,823,867	-	-	21,033,707
Forfeyting		-	1,164,520	3,425,445	-	-	-	4,589,966
		341,896,429	27,918,658	252,083,943	640,083,110	418,863,544	19,430,529	1,700,276,212
Öhdəliklər								
Banklara və hökumət təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlər	2.36%	10,900,000	85,015,361	43,001,770	51,249,797	140,621,690	-	330,788,617
Müşteri hesabları	1.64%	14,207,119	167,736,300	480,232,570	285,997,805	-	-	948,173,795
Cəmi sabit dərəcələrlə faiz hesablanmış öhdəliklər		25,107,119	252,751,661	523,234,340	337,247,603	140,621,690	-	1,278,962,412
Banklara və hökumət təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlər		25,854,179	-	-	-	-	-	25,854,179
Müşteri hesabları		220,665,997	-	-	-	870,000	13,746,689	235,282,686
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi		-	2,439,634	-	-	-	-	2,439,634
Digər öhdəliklər		2,617,278	986,433	3,960,635	-	-	-	7,564,346
Verilmiş zəmanətləri		2,066,167	1,006,006	9,838,365	12,802,012	-	-	25,712,549
Akkreditivlər		-	42,503	10,356,570	-	-	-	10,399,073
İstifadə olunmamış kredit xətləri		54,309	1,347,534	29,416,630	10,836,663	17,001,000	-	58,656,136
		276,365,048	258,573,770	576,806,540	360,886,277	158,492,690	13,746,689	1,644,871,014
Likvidlik intervalı		65,531,381	(230,655,113)	(324,722,597)	279,196,833	260,370,854		
Sabit dərəcəli alətlər üçün faiz dərəcəsinin həssaslıq intervalı		196,739,646	(236,021,772)	(274,575,842)	287,011,640	278,241,854		
Faiz dərəcəsinin həssaslıq intervalı		196,739,646	(236,021,772)	(274,575,842)	287,011,640	278,241,854		
Faiz dərəcəsinin məcmu həssaslıq intervalı		196,739,646	(39,282,125)	(313,857,967)	(26,846,327)	251,395,527		

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azərbaycan manatı ilə)**

Bazar riski

Bazar riski faiz dərəcəsi riskini, valyuta riskini və Qrupun məruz qaldığı digər qiymət risklərini əhatə edir. Qrup tərəfindən riskin ölçülməsi üsullarına və ya 2017-ci ildə məruz qaldığı risklərə heç bir dəyişiklik olmamışdır.

Qrupa daxil olan müəssisələr sabit və dəyişkən dərəcələrlə borclar aldıqlarından Qrupa faiz dərəcəsi riskinə məruz qalır. Qrup sabit və dəyişkən dərəcəli borcları qarşıq şəkildə saxlamaqla riski idarə edir.

AÖİK həmçinin faiz dərəcəsini və bazar risklərini Qrupun faiz dərəcəsi mövqeyinə uyğunlaşdırmaqla idarə edir. Həmin faiz dərəcəsi mövqeyi Qrupu müsbət faiz marjası ilə təmin edir. Aktiv və öhdəliklərin idarəetmə departamenti Qrupun hazırkı maliyyə fəaliyyətinin monitoringini həyata keçirir, Qrupun faiz dərəcələrindəki dəyişikliklərə həssaslığını və onun Qrupun rentabelliyyinə təsirini qiymətləndirir.

Qrupun kredit inüqavillərlərini ekşerlyyellinə və digər inialiyə aktivlərinə və öhdəliklərinə ya dəyişkən faiz hesablanır ya da boz verenin İsləylidən asılı olaraq faiz dərəcəsinin dəyişmək imkanı veren bəndlər daxil edilir. Qrup faiz dərəcəsi marjasına nəzəret edir və nəticədə özünün mühüm faiz dərəcəsi riskinə və ya nağd vəsaitin axını riskinə məruz qaldığını düşünmür.

Faiz dərəcəsi riski

Qrup bazar şəraitində mənfi dəyişikliklərdən irəli gələn potensial zərərləri vaxtaşırı qiymətləndirməklə ədalətli dəyərin faiz dərəcəsi riskini idarə edir. Aktiv və öhdəliklərin idarəetmə departamenti Qrupun hazırkı maliyyə fəaliyyətinin monitoringini həyata keçirir, Qrupun ədaletli dəyərin faiz dərəcələrindəki dəyişikliklərə həssaslığını və onun Qrupun rentabelliyyinə təsirini qiymətləndirir.

Aşağıdakı cədvəldə "dəyişkən risk üzrə ən mümkün dəyişikliklər" əsasında müəyyən edilmiş faiz dərəcəsi riskinin həssaslıq təhlili verilmişdir. Bu dəyişikliklərin dərəcəsi rəhbərlik tərəfindən müəyyən edilir və əsas idarəedici heyətə təqdim edilən risk hesabatlarına əks etdirilir.

Vergidən əvvəl mənfəətə təsiri:

	31 dekabr 2018		31 dekabr 2017	
	Faiz dərəcəsi +1%	Faiz dərəcəsi -1%	Faiz dərəcəsi +1%	Faiz dərəcəsi -1%
Aktivlər:				
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	1,279,817	(1,279,817)	100,000	(100,000)
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	408,277	(408,277)	365,762	(365,762)
Müşterilərə verilmiş kreditlər	13,282,926	(13,282,926)	12,584,404	(12,584,404)
İnvestisiya qiymətli kağızları	1,640,168	(1,640,168)	2,353,413	(2,353,413)
Öhdəliklər:				
Banklara və hökumət təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlər	(3,553,056)	3,553,056	(3,307,886)	3,307,886
Müşteri hesabları	(8,579,260)	8,579,260	(9,481,738)	9,481,738
Vergidən əvvəl mənfəətə xalis təsir	4,478,872	(4,478,872)	2,613,955	(2,613,955)

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azerbaycan manatı ilə)**

Valyuta riski

Valyuta riski xarici valyuta məzənnəsinin dəyişməsi nəticəsində maliyyə aktivinin dəyərinin dəyişməsi riskidir. Xarici valyuta məzənnəsindəki dəyişikliklər Qrupun maliyyə durumuna və nağd pul vəsaitlərinin hərəkətinə təsir edir.

İdarə Heyəti valyuta ilə ayırmaların səviyyələrinə hədlər qoyur. Həmçinin bu hədlər Azerbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının tələblərinə uyğun olur. Xarici valyutanın mübadilə məzənnəsinin Qrupa təsiri aşağıdakı cədvəldə təqdim olunmuşdur:

	AZN	ABŞ Dolları	Avto	Digər valyutalar	31 dekabr 2018 Cəmi
Aktivlər					
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	172,318,655	30,101,064	73,770,026	2,019,767	278,209,512
Qiymətli metallar	-	-	-	14,989,411	14,989,411
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	6,873,294	11,897,968	12,243,973	35,424,732	66,439,965
Müştərilərə verilmiş kreditlər	257,192,027	1,028,730,529	49,288,478	-	1,332,211,034
İnvestisiya qiyməti kağızları	123,165,020	42,352,192	4,458	-	165,521,670
Əmlak və avadanlıq	66,571,711	-	-	-	66,571,711
İnvestisiya əmlakı	7,027,246	-	-	-	7,027,246
Qeyri-maddi aktivlər	1,511,655	-	-	-	1,511,655
Diger aktivlər	58,631,019	444,587	190,718	-	59,266,324
Cəmi aktivlər	693,290,627	1,110,526,338	135,497,653	52,433,910	1,991,748,528
Öhdəliklər					
Banklara və hökumət təşkilatlarına ödənişməli vəsaitlər	255,239,850	120,915,846	1,398	539	376,157,633
Müştəri hesabları	397,340,844	786,925,770	134,674,443	16,093,729	1,335,034,786
Diger eməliyyatlar üzrə dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyat	61,703	-	-	-	61,703
Cari mənfəet vergisi öhdəliyi	4,159,131	-	-	-	4,159,131
Təxira salılmış mənfəet vergisi öhdəliyi	2,387,920	-	-	-	2,387,920
Diger öhdəliklər	5,045,187	1,118,222	924,157	5	7,087,571
Cəmi öhdəliklər	664,234,635	908,959,838	135,599,998	16,094,273	1,724,888,744
Açıq valyuta mövqeyi	29,055,992	201,566,500	(102,345)	36,339,637	

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azerbaijan manatı ilə)**

	AZN	ABŞ Dolları	Avto	Digər valyutalar	31 dekabr 2017 Cəmi
Aktivlər					
Pul vəsaitləri və pul vəsaitlərinin ekvivalentləri	32,817,367	68,848,866	4,245,851	1,172,929	107,085,013
Qiymətli metallar	-	-	-	15,305,466	15,305,466
Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər	8,572,410	15,613	17,066,625	36,578,236	62,232,884
Müşterilərə verilmiş kreditlər	414,965,542	802,783,804	45,455,584	-	1,263,204,930
Forfeyting	-	4,498,167	-	-	4,498,167
İnvestisiya qiymətli kağızları	194,349,983	42,469,613	4,650	-	236,824,246
Əmlak və avadanlıq	68,214,636	-	-	-	68,214,636
İnvestisiya emlakı	6,825,306	-	-	-	6,825,306
Qeyri-maddi aktivlər	1,551,970	-	-	-	1,551,970
Digər aktivlər	25,566,801	1,172,264	274,622	8,703	27,022,390
Cəmi aktivlər	<u>752,864,015</u>	<u>919,788,327</u>	<u>67,047,332</u>	<u>53,065,334</u>	<u>1,792,766,008</u>
Öhdəliklər					
Banidlara və hökumət təşkilatlarına ödənilməli vəsaitlər	235,792,034	120,820,574	30,104	84	356,642,796
Müştəri hesabları	358,584,898	742,093,601	66,711,378	16,066,603	1,183,456,480
Digər əməliyyatlar üzrə dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyat	203,376	-	-	-	203,376
Cari mənfəət vergisi öhdəliyi	2,439,634	-	-	-	2,439,634
Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəliyi	1,457,705	-	-	-	1,457,705
Digər öhdəliklər	3,990,591	3,433,624	140,125	6	7,564,346
Cəmi öhdəliklər	<u>602,468,238</u>	<u>866,347,799</u>	<u>66,881,607</u>	<u>16,066,693</u>	<u>1,551,764,337</u>
Açıq valyuta mövqeyi	<u>150,395,777</u>	<u>53,440,528</u>	<u>165,725</u>	<u>36,998,641</u>	

Valyuta riskinin həssaslığı

Aşağıdakı cədvəldə ABŞ dollarının manata nisbətdə 10% artmasına və ya azalmasına qarşı Qrupun həssaslığı öz əksini tapmışdır. Xarici valyuta riskinin əsas idarəedici heyətə hesabat edilməsi üçün istifadə edilən həssaslıq dərəcəsi 10%-dir və bu dərəcə xarici valyutanın mübadilə məzənnəsində mümkün dəyişikliklərlə bağlı rəhbərliyin qiymətləndirmələrini əks etdirir. Həssaslıq təhlilinə yalnız xarici valyuta ilə ifadə edilmiş pul vəsaitləri və xarici valyuta məzənnəsindəki 10% dəyişikliyi əks etdirmək üçün dövrün sonunda onların köçürülməsi üzrə düzəlişlər daxildir. Həssaslıq təhlilinə kənar kreditlər eləcə də Qrup daxilində xarici valyuta əməliyyatları üçün verilən kreditlər daxildir. Burada kreditlərin denominasiyası kreditorun və ya borcalanın valyutasından fərqli valyuta ilə aparılır.

	31 dekabr 2018	31 dekabr 2017		
	AZN / ABŞ dolları +10%	AZN / ABŞ dolları -10%	AZN / ABŞ dolları +10%	AZN / ABŞ dolları -10%
Mənfəət və ya zərərə təsiri	20,156,650	(20,156,650)	5,344,053	(5,344,053)
31 dekabr 2018				
	AZN / Avro +10%	AZN / Avro -10%	AZN / Avro +10%	AZN / Avro -10%
Mənfəət və ya zərərə təsiri	(10,235)	10,235	16,573	(16,573)

Xalq Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

**31 dekabr 2018-ci il tarixinə bitən il üzrə konsolidə edilmiş maliyyə hesabatlarına qeydlər
(Azerbaijan manatı ilə)**

Həssaslıq analizi ilə bağlı məhdudiyyətlər

Yuxarıdakı cədvəllər digər ehtimallarda dəyişikliklər olmadıqda əsas ehtimalların dəyişməsinin təsirini eks etdirir. Əslində cədvəldə qeyd edilən ehtimallarla digər faktorlar arasında qarşılıqlı əlaqə mövcuddur. Qeyd etmək lazımdır ki, cədvəldəki həssaslıq göstəriciləri xətti funksiya üzrə hesablanmışdır və valyuta məzənnəsinin daha çox və ya az dəyişməsinə qarşı həssaslığı cədvəldə göstərilən rəqəmlər əsasında birbaşa interpolyasiya və ekstrapolyasiya edilə bilməz.

Həssaslıq analizi Qrupun aktivlərinin və öhdəliklərinin feal şəkildə idarə edildiyini nəzərə almır. Bundan əlavə, Qrupun maliyyə vəziyyəti bazarda dəyişikliklər baş verdikdə dəyişə bilər. Məsələn, Qrupun maliyyə riskinin idarə edilməsi strategiyası bazardakı dəyişikliklərə qarşı həssaslığın idarə edilməsini nəzərdə tutur. Bazardakı dəyişikliklər müəyyən həddi keçəndə Qrupun rəhbərliyi bəzi investisiyaları satmaq, investisiya portfelinin strukturunu dəyişdirmək və ya müəyyən sığortalayıcı addımlar atmaq kimi qərarlar həyata keçirə bilər. Nəticədə, ehtimallardakı dəyişikliklər öhdəliklərə heç bir təsir göstərməye bilər, aktivlər isə konsolidə edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda bazar qliyinə ilə dəyərləndiriləcək. Bəs həllarda aktivlər və öhdəliklər üçün müxəlif qiymətləndirmə bazasından istifadə edilməsi xalis aktivlərin dəyişməsinə gəlirib çıxara bilər.

Yuxarıda qeyd edilən həssaslıq təhlilləri ilə bağlı digər məhdudiyyətlərə aşağıdakılardır. Yaxın dövrdə mümkün bazar dəyişiklikləri ilə bağlı hər hansı eminlik olmadan qabaqcadan verilən və yalnız Qrupun mövqeyini eks etdirən potensial riskin nümayiş etdirilməsi üçün hipotetik bazar dəyişikliklərindən istifadə və bütün faiz dərəcələrinin eyni qaydada hərəkət etməsi ehtimalı.

31. Hesabat tarixindən sonra baş vermiş hadisələr

11 fevral 2019-cu il tarixində Bankın səhmdarları adı səhmlər üzrə 7,986,660 AZN məbləğində dividendlər elan etmiş, bunlar da 5 mart 2019-cu il tarixinə ödənilmişdir.

Bankın səhmdarları 1 aprel 2019-cu il tarixində Bankın səhmdar kapitalını 107,999,784 AZN məbləğində artırmağı qərara almışdır.